

Møte onsdag den 3. desember 2008 kl. 10

President: Eirin Faldet

Dagsorden (nr. 24):

1. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen (Innst. S. nr. 84 (2008–2009))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Finansdepartementet, konstitusjonelle institusjoner (rammeområde 14) (Budsjett-innst. S. nr. 10 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))
3. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av elektronisk informasjonsutveksling og tjenesteutvikling i offentlig sektor (Innst. S. nr. 22 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:12 (2007–2008))
4. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av tilbudet til voksne om grunnskoleopplæring og opplæring på videregående nivå (Innst. S. nr. 76 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:14 (2007–2008))
5. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølgingsundersøkelse av effektiviteten i straffesakskjeden (Innst. S. nr. 77 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:13 (2007–2008))
6. Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5) (Budsjett-innst. S. nr. 4 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))
7. Forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):
«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag, slik at man åpner for at kommunene i politivedtekter kan innføre regler om bortvising av personer som driver med aggressiv og sjenerende prostitusjon.»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):
«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at loven følges opp med forskning og evaluering slik at Stortinget kan få seg forelagt en egen sak om dette etter at loven har virket i to år.»
9. Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stor-

tinget med en helhetlig plan for å styrke hjelpetilbudet til de prostituerte, som blant annet inneholder etablering av et oppsøkende lavterskel terapitilbud og styrking av frivillige organisasjoner som driver hjelpetilbud rettet mot prostitusjonsmiljøene.»

10. Forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum på vegne av Venstre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):
«Stortinget ber Regjeringen sette ned et utvalg hvor blant annet representanter fra PRO-sentret og prostitusjonsmiljøet er representert. Utvalget skal utarbeide retningslinjer for treffsikre sosiale tiltak for å få kvinner og menn ut av prostitusjon i dialog med dem som er mest berørt, og slik at de selv er delaktige i utforming av tiltakene.»
11. Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 59/2008 av 25. april 2008 om innlemming i EØS-avtalen av direktiv 2007/36/EF om utøvelsen av visse aksjonærrettigheter i selskaper som er notert på regulert markedsplass (Innst. S. nr. 52 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 77 (2007–2008))
12. Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 58/2008 av 25. april 2008 om innlemming i EØS-avtalen av direktiv 2007/63/EF om kravet til en rapport fra en uavhengig ekspert ved fusjon eller fisjon av allmenne selskaper med begrenset ansvar (Innst. S. nr. 51 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 78 (2007–2008))
13. Innstilling fra forsvarskomiteen om samfunnssikkerhet – samvirke og samordning (Innst. S. nr. 85 (2008–2009), jf. St.meld. nr. 22 (2007–2008))
14. Referat

Presidenten: Representanten Finn Martin *Vallersnes*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Sak nr. 1 [10:00:33]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen (Innst. S. nr. 84 (2008–2009))

Siv Jensen (FrP) [10:01:05]: Fremskrittspartiet har i innstillingen et forslag som jeg herved tar opp, og jeg vil gjerne begrunne det.

La meg begynne med å understreke at Fremskrittspartiet ikke på noen måte har tenkt å blande seg inn i hvilke kandidater de ulike partiene ønsker å nominere til Nobelkomiteen. Det vi derimot er opptatt av, er at Nobelkomiteen skal fremstå med den uavhengighet og tyngde som komiteen trenger å ha. Og av og til er det jo slik at Nobelkomiteen premierer kandidater, personer, som man av politiske hensyn kanskje trenger å ha en armlengdes av-

stand til. Det kan være av sikkerhetspolitiske, utenrikspolitiske og diplomatiske årsaker. Derfor mener vi det er uheldig at sittende stortingsrepresentanter trer inn i Nobelkomiteen. Det er også derfor vi har tillatt oss å foreslå at de kandidatene det i dette tilfellet gjelder, avstår fra å møte i Nobelkomiteen inntil de formelt og reelt er ute av Stortinget.

Vi er sågar innstilt på å trekke vårt forslag hvis det i løpet av denne eventuelle debatten blir klargjort at man er innstilt på å følge det råd å avstå fra å møte i Nobelkomiteen inntil man formelt sett ikke er stortingsrepresentant lenger.

Presidenten: Representanten Siv Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Inge Lønning (H) [10:03:10]: En kort merknad til den problemstillingen Siv Jensen reiser: Det er jo riktig som det fremgår av innstillingen, at den har vært diskutert tidligere. Når man er blitt stående ved den praksis som man er, er det fordi dette både har en nær sagt innadrettet og en utadrettet side. Det er selvfølgelig helt greit innad i et organ at man er enig om at en person som formelt er oppnevnt som medlem, ikke møter for en viss periode, men det er ikke like greit utad. Og det er jo først og fremst for å verne om komiteens uavhengighet i forhold til det vanlige norske politiske system, inklusiv Stortinget og regjeringen, at man har holdt seg til den linjen, fordi det ellers fra verden for øvrig lett vil kunne bli oppfattet som om man ikke fastholder prinsippet om at Nobelkomiteen vel er oppnevnt av Det norske storting, i samsvar med Nobels testament, men det er ikke Det norske storting som på noen som helst måte styrer komiteens virksomhet eller påvirker komiteens arbeid. Derfor vil nok jeg for min del fastholde flertallets syn, at det er klokt at man her holder linjene akkurat så klare som man har gjort før.

For øvrig, uten i det hele tatt å gå inn på noen vurdering av innstillingen – den er helt sikkert utmerket, og den er fremkommet etter den praksis som er vanlig – vil jeg bare peke på det som vi også hadde en liten diskusjon om i Presidentskapet i forkant av dette, nemlig at måten vi gjør dette på, ved at det er partiene etter størrelsesorden som suverent nominerer sine kandidater, gjør at det ikke er noen instans som har ansvar for helheten av det som fremkommer. Hvis man hadde tenkt seg at man denne gang hadde hatt en innstilling som hadde medført at man hadde fått en komité med fire mannlige og ett kvinnelig medlem, ville det helt sikkert ha vakt debatt i relasjon til likestillingskravet. Nå har man fått en innstilling som er akkurat speilvendt, og prinsipielt er jo det nøyaktig det samme, men av i og for seg meget forståelige grunner utløser det ikke noen offentlig debatt. Det illustrerer bare poenget: Det er ingen instans som har noe overordnet ansvar for å se til at helheten blir balansert.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 967)

Sak nr. 2 [10:06:15]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Finansdepartementet, konstitusjonelle institusjoner (rammeområde 14) (Budsjett-innst. S. nr. 10 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))

Lodve Solholm (FrP) [10:06:51] (leiar i komiteen): Komiteen legg med dette fram Budsjett-innst. S. nr. 10 for 2008–2009.

Eg er ordførar for kap. 43, Stortingets ombodsmann for forvaltninga, og eg skal kome litt tilbake til det. I den grad dei andre saksordførarane synest det er naudsynt å kome med kommentarar, reknar eg med at dei vil gjere det.

Det er to mindretalsforslag, eitt frå Høgre og eitt frå Framstegspartiet. Frå Framstegspartiet si side vil forslaget bli fremja og grunngeve av representanten Carl I. Hagen.

Når det gjeld Sivilombodsmannen, vil eg berre kort nemne at ombodsmannen i budsjettforslaget frå departementet har fått ein auke på 11,6 pst., og komiteen føreset at det alt vesentlege blir brukt til å korte ned saksbehandlingstida. Det er særskilt viktig at når folk har klart å kome over terskelen for å sende ei klage inn til Sivilombodsmannen – som er ein nyttig institusjon i vårt samfunn – at saksbehandlingstida blir så kort som i det heile mogleg, slik at enkeltmennesket får eit relativt raskt svar.

Sivilombodsmannen er, som sagt, ein viktig pilar i vårt demokrati. Det er viktig å ta vare på den pilaren og vidareutvikle han. Komiteen har sett og lært i dei seinare dagane om samfunn og statar som ikkje har utbygd eit demokrati som på våre kantar, der m.a. Sivilombodsmannen og ikkje minst Riksrevisjonen har ei uvesentleg rolle, men der det er eit behov for å byggje det opp, slik at demokratiet kan vidareutviklast. Vi veit at både Riksrevisjonen og for så vidt også Sivilombodsmannen er med på demokratibygging elles i verda, i ein del samarbeidsland som Noreg har. Komiteen vil også sjå på det når det gjeld Serbia, på nyåret, og kanskje vere med i deltakinga på det området.

Med desse orda legg eg fram komiteens innstilling.

Per-Kristian Foss (H) [10:09:53]: Jeg har et forslag å ta opp – forslag nr. 2, fra Høyre – og jeg vil gjerne kort begrunne det.

Det er todelt. Det ene er et kutt i Stortingets generelle bevilgning, og der vil jeg vise til begrunnelse i finansinnstillingen. Det annet er et forslag som gjelder bevilgning til Kongsseteren. Tre av medlemmene i komiteen hadde i fjor en merknad hvor vi anmodet departementet om å se på behovet for oppussing av Kongsseteren. Kongsseteren er en folkegave til den norske konge og er i dag dessverre i svært dårlig forfatning – i en så dårlig forfatning at det på mange måter gjør det dyrere etter hvert å pusse opp det hele. Etter vår oppfatning hadde det vært fornuftig om man hadde lagt det inn i bevilgningen og muliggjort en oppussing.

Når det ikke er fulgt opp i år, tyr vi til det litt uvanlige, på dette området iallfall, å ta opp et forslag om at det bevilges 2,5 mill. kr til oppussing av Kongsseteren. Det

er Høyres forslag, som da samsvarer delvis med et mer vidtgående forslag fra Fremskrittspartiet.

Presidenten: Representanten Per-Kristian Foss har tatt opp det forslaget han refererte til.

Carl I. Hagen (FrP) [10:11:27]: La meg først få lov til å ta opp forslaget fra Fremskrittspartiets medlemmer i komiteen, forslag nr. 1, som har en nedskjæring på 12,5 mill. kr i støtten til partigruppene her i Stortinget. Det er jo en vesentlig økning for partigruppene, på tross av at flere av gruppene har betydelig oppsparte midler. Det er fullt rom for å vise litt moderasjon, som var et populært ord i debatten i går, og ikke ha en økning til partigruppene på Stortinget som går langt utover prisstigningen og kostnadsstigningen i samfunnet, altså en reell styrking av partigruppene som vi mener det ikke er behov for. Vi reduserer da i vårt opprinnelige budsjett – det som var i finansinnstillingen – med 30 mill. kr. Våre rammer ble ikke vedtatt, og da må vi holde oss innenfor rammen i denne budsjettinnstillingen. Vi foreslår å kutte 12,5 mill. kr. Vi kutter i likhet med Høyre, som har fremmet et forslag som vi subsidiært vil gi vår tilslutning hvis vårt forslag skulle falle.

Vi har også, i likhet med Høyre, økt bevilgningene til Kongsseteren med 2,5 mill. kr. Jeg deler synspunktet til Per-Kristian Foss, men vil få lov til å legge til at det er vanskelig å ta imot gaver som etter en stund i realiteten medfører behov for vedlikehold som ikke følger med gaven, og da i tilfelle vil måtte bruke av midler som er ment for helt andre formål innenfor Kongehuset, til et minimum av oppussing, slik at ikke bygningen eller deler av den omtrent faller fra hverandre.

Jeg synes det er flaut, når det ett år er en enstemmig kontroll- og konstitusjonskomité som åpner for at det til den private eiendommen Kongsseteren også kan bevilges midler over post 51, som ellers er ment for statlig eide eiendommer og deres vedlikehold som benyttes og bestyres av Kongehuset, og anmoder departementet om å se på om man kan få midler til den helt nødvendige reparasjon og vedlikehold av Kongsseteren, at en regjering neglisjerer et enstemmig ønske fra Stortinget. Kongehuset tok det faktisk på alvor og trodde at Stortinget mente det, og søkte om midler til oppussing og vedlikehold av Kongsseteren. De trodde at når et enstemmig storting hadde gitt uttrykk for det, ville faktisk en regjering tillegge Stortingets anmodning vekt. Det har den sittende regjering ikke gjort. Det påpekte jeg også i fjor. Det samme gjorde vel Per-Kristian Foss. Allikevel har ikke departementet og Regjeringen foretatt seg noe, men har akseptert at Kongen må benytte apanasjemidler som ikke er ment for vedlikehold av bygninger, til iverksetting av helt nødvendig vedlikehold og oppussing av Kongsseteren. Det er flaut at den sittende regjering behandler Kongehuset på den måten. Jeg synes det er leit og kan bare beklage at et stortingsflertall gjør nøyaktig det samme, og sier at det vi sa for noen år siden, mente vi ikke. Man har derved sagt at når det gjelder Kongehuset, må ikke Kongehuset ta på alvor enstemmige merknader fra en komité. Det må man ikke tillegge

den vekt at man kan stole på det. Det synes jeg er flaut, og jeg er egentlig skamfull på Stortingets vegne. Det er totalt unødvendig, særlig i en tid da alle snakker om at nå er det behov for arbeidsoppgaver for bygningsarbeidere. Nå ville det vært den perfekte tiden for å fremskynde nødvendig vedlikehold og oppussing av Kongsseteren. Men også her viser den rød-grønne regjeringen sin smålighet, og muligens er det også den gammeldage – la oss si – mangelfulle opplutning om monarkiet og det mangelfulle syn på Kongehusets betydning. Jeg er flau.

De øvrige 10 mill. kr vi skjærer ned på i støtten til partigruppene, har vi fordelt på Stortingets kontrollorganer, altså EOS-utvalget, Sivilombudsmannen og Riksrevisjonen, etter den størrelse det er på bevilgningene til disse. Vi er inne i en tid da det er stadig mer makt samlet i den utøvende forvaltning. Det er stadig flere områder hvor borgere og bedrifter må spørre pent om å få lov til gjøre ting, også med sine egne eiendommer og bedrifter – men i den forstand at de spør ikke om å få lov, slik vi gjorde da vi var små barn. Vi i vår bransje, politikere, har greid å pakke det inn i helt andre termer, så i stedet for å si at du må spørre politikere og byråkrater pent om å få lov, har vi sagt at du må søke om konsesjon, du må søke om dispensasjon, du må søke om bevilling, du må søke om løyve, og du må søke om tillatelse. Alt sammen betyr å spørre pent om å få lov, og så er det andre som bestemmer. Med denne makten i det offentlige apparat synes vi at behovet for kontroll bare vokser. Vi har tatt det ad notam ved å styrke Stortingets kontrollinstans også for å redusere saksbehandlingstiden hos noen av dem, og for å sørge for at vi får en effektiv kontroll.

Presidenten: Representanten Carl I. Hagen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Roald Hansen (A) [10:17:09]: Bare noen korte merknader i forbindelse med den dissensen som gjelder forslaget om bevilgning til å starte opp det som måtte være nødvendig å gjøre på Kongsseteren. Det er riktig at det var enighet om å åpne for at det kunne skje også ved bevilgninger direkte og ikke bare via apanasjen, som er vanlig å gjøre når det gjelder de private eiendommene til kongefamilien. Men jeg tror faktisk at det kan være litt klokt å gjøre ting i rekkefølge, fordi det er brukt betydelige midler de siste årene på en nødvendig og riktig oppussing av Slottet, hvor det faktisk gjenstår visse behov, også utenfor, på Slottsplassen, som det er nødvendig å gjøre noe med. Så har vi Bygdø Kongsgård, som er satt i stand. Det var også nødvendig, og man holder på på Oscarshall, hvor man ennå ikke er ferdig.

Jeg tror det er en fordel at dette tas i tur og orden, så det ikke blir et altfor stort volum på for kort tid. Det tror jeg er fornuftig med tanke på kongefamiliens omdømme som en rimelig nøktern kongefamilie når det gjelder forbruk og pengebruk.

Når det gjelder koblingen til aktivitetsskapende tiltak, som representanten Carl I. Hagen pekte på at det kunne være riktig tid for, må det være tillatt å si at jeg synes kongefamilien faktisk yter sin gode skjerv til aktivitetsøk-

ning gjennom ulike hytteprosjekter selv om Kongsseteren kanskje må vente litt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Carl I. Hagen (FrP) [10:19:08]: Jeg tror Svein Roald Hansen må ha misforstått noe, for vedlikeholdsarbeidet på Kongsseteren er jo igangsatt, men finansiert via apanasjen, slik at det er ikke å komme i tur å utsette dette til når Svein Roald Hansen eventuelt mener at man kan bevilge penger til oppussing av Kongsseteren. Da er den muligens ferdig oppusset og vedlikeholdt, og da er det finansiert av private midler. Det er jo det som har vært problemstillingen, at det var en del arbeid som måtte gjøres. Det har komiteen ved selvsyn sett da vi var på befaring for noen år siden på Kongsseteren. Så argumentasjonen til Svein Roald Hansen holder ikke vann i og med at arbeidet har blitt igangsatt og er i gang.

Jeg synes i hvert fall at man nå fremover til revidert nasjonalbudsjett til våren kunne vurdere om ikke en forsering av vedlikeholdsarbeidet, en fremskyndelse av det på grunn av den krisen som i ettertid er dukket opp, ville være meget fornuftig. Da kan man i hvert fall få sørget for at noe av oppussingen finansieres over post 51, og samtidig kan den være en del av den pakken som regjering og storting sikkert vil komme med på nyåret for å bedre aktiviteten i byggesektoren.

Svein Roald Hansen (A) [10:20:16]: Hvis man har satt i gang arbeidet, er i hvert fall argumentet om å skape mer aktivitet svekket. Hvis det har skjedd for private midler, tror jeg det bare viser at det ikke er tvingende nødvendig å gjøre det på noen annen måte enn man hittil har gjort det. Jeg er ganske sikker på at både Slottet, Regjeringen og Stortinget skal bli enige om hvordan det håndteres hvis det i ettertid skulle vise seg å være en for stor belastning.

Carl I. Hagen (FrP) [10:20:47]: Jeg tror heller det i realiteten betyr at kongefamilien og Kongen tar ansvaret for at en bygning ikke blir skadelidende som følge av mangel på vedlikehold, og saumfarer midler som burde gå, slik det egentlig var ment av Stortinget, til andre formål, men som da må gå til vedlikeholdet av Kongsseteren.

Kan ikke Svein Roald Hansen se på dette forholdet også i den forstand at det er litt flaut at det norske folk gir en gave, men det følger heller ikke fra Stortinget, som er representant for folket, med noen midler til å vedlikeholde denne bygningen når det er tvingende nødvendig, selvsagt også for å bevare bygningen, som sikkert er på Riksantikvarens liste og må bevares. Hvorfor kan man ikke ta ansvar for å finne disse få, stakkars millionene for å ivareta ansvaret for den folkegaven som kong Haakon fikk?

Svein Roald Hansen (A) [10:21:42]: At kongefamilien og Slottet tar ansvar for sine private bygninger, synes jeg er veldig bra, og det bare bekrefter at vi har en kongefamilie som er gode forbilder også på det området, for det er noe vi alle bør gjøre.

Jeg føler ikke at det er flaut at man har gjort det man

lenge har gjort, nemlig tatt ansvar for det som er private bygninger, selv om dette har en forhistorie som en folkegave. Dette er til syvende og sist en samlet sum hvor man ser apanasje og direkte tilskudd i sammenheng, og jeg tror de fleste vil oppfatte det slik at de ressursene Slottet og kongefamilien har til disposisjon, ser ut til å være av en rimelig størrelse.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 967)

Sak nr. 3 [10:22:40]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av elektronisk informasjonsutveksling og tjenesteutvikling i offentlig sektor (Innst. S. nr. 22 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:12 (2007–2008))

Berit Brørby (A) [10:23:12] (ordfører for saken): En sterk offentlig sektor er nøkkelen til en god velferdsstat. En riktig bruk av datateknologi vil være et viktig redskap for offentlige tjenester som er smidigere, bedre tilpasset brukerne og mer attraktiv for de ansatte.

Datateknologien kan bare i en viss grad erstatte menneskene, men den kan brukes på andre måter som gjør hverdagen enklere både for brukere og ansatte. Et eksempel er utveksling av informasjon mellom departementer og andre statlige virksomheter som gir grunnlag for bedre samordning av tjenester. Etablering av tjenestetilbud til privatpersoner og næringsliv på Internett kan bidra til å dekke brukernes behov på en bedre og enklere måte.

Riksrevisjonens undersøkelse tar mål av seg til å belyse i hvilken grad forvaltningen utnytter mulighetene for å benytte elektronisk informasjonsutveksling. Hvilke hindre møter man, og hvilke tiltak er satt i verk? Undersøkelsen er basert på to spørreundersøkelser til 17 departementer i november 2006 og 144 statlige virksomheter i mars 2007, og med en svarprosent på hele 84. Det er gjennomført dataanalyser bl.a. med utgangspunkt i eNorge 2005, Strategi for IKT i offentlig sektor 2003–2005, eNorge 2009 – det digitale spranget, og i tillegg en rekke intervjuer.

Jeg registrerer at undersøkelsen viser at mange virksomheter er kommet langt i å etablere egne løsninger, men at mulighetene for utveksling av informasjon mellom virksomhetene kan utnyttes i enda sterkere grad. Nesten hver tredje virksomhet sitter på informasjon som kan være av vesentlig betydning for andre virksomheter, og enda flere mener at andre har informasjon som ville være nyttig i deres arbeid. Utfordringene er derfor: Hvordan bli bedre til å utveksle informasjon og å utnytte den?

Riksrevisjonen har også foretatt en dybdeundersøkelse av tre tjenester, nemlig søknad om stipend og lån i Statens lånekasse for utdanning, søknad om byggetillatelse og søknad om registrering av kjøretøy. Det framgår klart av undersøkelsen at det er mye å hente på videreutvikling av IKT-bruken i disse tjenestene.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet utøver sin koordinering gjennom planer, strategier, veiledning og rådende fora av ulike slag. Ingen av foraene har beslutningsmyndighet og har følgelig derfor heller ingen mulighet til å pålegge forvaltningen å gjennomføre tiltak. Dette vanskeliggjør gjennomføringen.

Riksrevisjonens funn viser at to tredjedeler av 37 tiltak med frist til 2006 fortsatt var under arbeid eller ikke gjennomført ved utgangen av året. Det demonstrerer med all tydelighet at det er vanskelig å få tilstrekkelig gjennomslag for tiltak som man ikke direkte er pålagt å sette ut i livet. Det er særlig bekymringsfullt når mål knyttet til sikkerhetsløsninger ikke er nådd.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har naturlig nok igangsatt en rekke tiltak for å legge til rette for tverrgående utveksling av informasjon, men det er, slik Riksrevisjonen påpeker, grunn til å stille spørsmål ved om departementet har en helt klar formening om rekkefølge og prioritering av tiltakene, og om forholdet mellom målene og de økonomiske ressursene som stilles til disposisjon bl.a. til finansiering av tverrsektorielle tiltak. Det bør være mulig å få Finansdepartementet med på å bevilge de nødvendige midler.

Jeg har merket meg at virksomhetene mener Fornyings- og administrasjonsdepartementet ikke er tøffe nok i pådriverarbeidet for økt elektronisk informasjonsutveksling. Heller ikke fagdepartementene viser stort nok engasjement for å styrke slik virksomhet i forhold til sine underliggende etater. Dette gir grunn til å be om at statsråden treffer tiltak for å bedre denne situasjonen.

Riktig kompetanse er et annet ankepunkt i Riksrevisjonens rapport. Undersøkelsen avdekker at en tredjedel av virksomhetene ikke mener å være i besittelse av den rette kompetansen. Her har departementet en viktig utfordring som jeg regner med følges opp. Departementet må være tøff pådriver, stille krav og følge opp virksomhetene for å sikre videreutvikling av offentlige tjenester gjennom økt elektronisk informasjonsutveksling. Personvern hensyn må også vektlegges sterkt i det videre arbeidet.

For øvrig er innstillingen enstemmig, men Fremskrittspartiet har en tilleggsmerknad, som jeg forutsetter at de selv vil gjøre rede for.

Trine Skei Grande (V) [10:29:19]: Venstre har lyst til å komme med noen bemerkninger i denne saken, for det er en veldig viktig sak. Fornyning av offentlig sektor og bruk av teknologi i denne fornyingen er veldig viktig. Som vi har sagt tidligere fra denne talerstolen, er det klart at Norge har to fortrinn som gjør at vi overlever i den internasjonale konkurransen. Det ene er at vi har et godt utdannet folk, og det andre er at vi alltid er kjappe til å ta i bruk ny teknologi. Det området der vi ikke er like kjappe til å ta i bruk ny teknologi, er i offentlig sektor.

Fra Venstres side må vi nok si at vi følte at Bondevik-regjeringen hadde et mye større trykk på dette, både når det gjelder å utvikle strategier, og det å utveksle informasjon og lage nye systemer mellom etatene. Dette krever en offentlig strategi, som ikke bare går på én statsråd, men som går på alle statsråders ønsker, og da må

den statsråden som har det overordnede ansvaret, pushe på.

Det var spesielt viktig for oss å tegne oss i denne debatten. Venstre er glad for at merknaden om personvern er enstemmig fra komiteens side. Men vi må si at vi hadde ventet litt mer kritikk, spesielt i den saken som gjelder at man har sendt ut likningsopplysninger og personnummer til ni redaksjoner, det som også er kommentert i innstillingen. Det er en meget grov sak. Det sier noe om den grunnleggende holdningen til personvern i en etat, når man klarer å gjøre noe slikt. Det er ikke bare snakk om en uheldig glipp. Det er snakk om en grunnleggende holdning i et system, når det er mulig at slike ting skjer.

Det som kalles framtreddende brudd på dette området, er påpekt fra Datatilsynets side. Dette er mange statsråders ansvar, men det er ekstremt viktig at alvoret begynner å gå opp for Regjeringen når det gjelder bruddene på personvernet. Hvis man ikke bygger opp en grunnleggende holdning til dette i det offentlige systemet, tror jeg vi står overfor en hverdag med nye utfordringer, bl.a. i form av ny teknologi, når man ikke engang klarer å forholde seg til lover og bestemmelser når det gjelder personvern.

Statsråd Heidi Grande Røys [10:32:03]: Det er grunn for meg til å kommentere ein del av merknadene og saksordføreren og representanten Skei Grande sine kommentarer til saka.

Slik eg ser det, dokumenterer Riksrevisjonen på ein god måte fleire av dei utfordringane vi står overfor i offentlig sektor knytte til IKT-området. Men eg vil minne om at revisjonsperioden i stor grad er 2003–2006, som altså i hovudsak gjeld den førre regjeringa sine plandokument. Revisjonsperioden var òg avslutta før denne regjeringa fremma St.meld. nr. 17 for 2006–2007 i Stortinget i desember 2006 – Eit informasjonssamfunn for alle. Ho vart behandla i transport- og kommunikasjonskomiteen. Den gongen var alle påpeikingane frå Riksrevisjonen adressert av Regjeringa, og meldinga fekk svært god behandling i Stortinget. Det var stor grad av einigheit om at utfordringane var der, og – ikkje minst – at Regjeringa hadde ei utpeiking av vegen vidare.

Eg deler Riksrevisjonen sitt syn om at samordninga ikkje har kome så langt som ein har ynskt. Men som eg sa: Ein har gjort vesentlege steg sidan revisjonsperioden gjekk ut, og dei er i stor grad behandla og adresserte i St.meld. nr. 17.

Lat meg berre nemne noko av det vi har gjort. Vi har nettopp hatt meir fokus på sterkare styring og samordning av IKT-utviklinga, og vi har intensivert arbeidet med å finne felles løysingar. Det er dei to overordna utfordringane vi i stor grad har.

I offentlig sektor har vi altså i underkant av 430 kommunar. Så har vi fleire hundre statsetatar. Vi har nærare 800 ulike einingar som har eit sjølvstendig avgjerdingsgrunnlag innanfor IKT. Det seier seg sjølv at det er ei stor samordnings- og koordineringsutfordring. Då må ein ta grep. Då handlar det om å ta tilbake makt og myndigheit som er delegert ut. Eg skal nemne tre av dei tinga vi har gjort kva gjeld styring og samordning.

Det fyrste er at vi har begynt å standardisere heile IKT-området. Det har ført til at vi har fått verdas første demonstrasjonstog på gata utanfor her – for våre forslag. Fordi nokon var imot, var det nokon som demonstrerte for Regjeringa sine forslag. Det er fyrste runde. Vi er i gang no, og Regjeringa får i desse dagane andre runde med standardiseringsforslag frå vårt standardiseringsråd, som ytterlegare vil auke samordninga i staten og ikkje minst i kommunane. Vi er òg i gang med ein forskrift som skal påleggje kommunane det same som staten har blitt pålagt, og det er stor einigheit ute i Kommune-Noreg om at ein treng standardar. Om ein berre tek for seg helseområdet, skjønar alle at det er store effektiviseringsvinstar å hente viss ein får ein meir standardisert informasjonsutveksling.

Det andre er at vi måtte setje i gong ein del utgreiingsarbeid på dette. Det er gjort, og vi har no fått ein rapport som går på styring og samordning av statlege IKT-investeringar. Vi veit at dei er store. Riksrevisjonen har tidlegare sett på IKT-investeringar, og det er sjeldan dei har fått ros, for å seie det akkurat slik det er. Difor er det all grunn til å gripe fatt i det.

Det tredje vi har hatt på høyring no, er forslaget til eit felles rammeverk, altså eit prinsipp for korleis IKT skal byggjast opp innanfor sektorane og mellom sektorane. På fagspråket kallar ein det IKT-arkitektur. Det behandlar vi òg. Det handlar om å standardisere og gi pålegg om korleis ting skal sjå ut, nettopp for at dette skal kunne hengje i hop.

Når det gjeld fellesløysingar, skal eg nemne to prosjekt. Det er prosjekt som Stortinget sjølv er med på å løyve pengar til. Det eine er Altinn-prosjektet, som har vore kva ein kan kalle eit tverrpolitisk prosjekt – for fleire regjeringar – og som vert vidareutvikla no, med nye 208 mill. kr. Det er allereie ein suksess, og vi ser i næringslivet at dei sparar ressursar, og vi ser at det offentlege sparar ressursar, fordi kommunikasjonen går elektronisk.

Overfor innbyggjarane er det elektronisk ID som vil løyse ut same effektivitet og flyt. Eg må berre seie til representanten Trine Skei Grande, som står her oppe og etterlyser tiltak for å effektivisere og fornye offentleg sektor: Venstre kuttar med 20 mill. kr i det største tiltaket vi har på mitt budsjett til neste år, knytt til elektronisk ID, som jo er basisen for å få til utveksling, ikkje minst av personsensitiv informasjon, det å ta vare på personvernet. Så det er litt skilnad på liv og lære når det gjeld akkurat det.

Så har vi oppretta Direktoratet for forvaltning og IKT, nettopp for å jobbe med dei praktiske løysingane, få på plass verktya og få sett dette ut i livet. Det vart oppretta 1. januar i år, for å jobbe med dei store IKT-prosjekta.

Når det gjeld personvern, har vi auka løyvingane med over 10 mill. kr. Vi har sett ned Personvernkommissjonen i godt samarbeid med Stortinget, og med brei representasjon. Den rapporten er i trykken no og vert sendt til meg rett etter jul. Då får Stortinget og vi rikeleg anledning til å diskutere nye forslag som vil styrkje folks personvern.

Etter at revisjonsperioden var avslutta, er det altså gjort veldig mykje nettopp med dei utfordringane som Riksrevisjonen peikte på, men som òg vi peikte på i St.meld. nr. 17.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 970)

Sak nr. 4 [10:37:51]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av tilbudet til voksne om grunnskoleopplæring og opplæring på videregående nivå (Innst. S. nr. 76 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:14 (2007–2008))

Ivar Skulstad (A) [10:38:21] (ordfører for saken): Komiteen står i all hovedsak samlet om merknadene i denne saken, men et mindretall, Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, har en særmerknad som tar opp i seg en enstemmig merknad fra fagkomiteen i forbindelse med dennes Innst. S. nr. 99 for 2005–2006. Man bad der departementet om en egen sak om hvordan voksnes rett til grunnsopplæring kunne sikres.

I St.meld. nr. 42 for 1997–1998 Kompetansereformen ble det vist til at svært mange voksne manglet – og ønsket – grunnskoleopplæring og opplæring på videregående nivå som basis for videre læring. Under behandlingen av stortingsmeldingen la Stortinget avgjørende vekt på at et nasjonalt kompetanseløft for voksne med lav utdanning var nødvendig for å sette Norge i stand til å møte de utfordringer som framtidens kompetansesamfunn ville kreve. Målet med Riksrevisjonens undersøkelse har vært å vurdere om gjennomføringen av voksnes rett til slik grunnsopplæring har vært i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Voksne født før 1978 fikk en lovfestet rett til opplæring på videregående skolenivå i 2000, og i 2002 fikk voksne som hadde behov for det, rett til grunnskoleopplæring. Dette innebar en realisering av forslag som ble lansert i St.meld. nr. 42. Undersøkelsen viser at en lovfesting av rettighetene ikke er nok til å generere en etterspørsel. Det kan virke som om vedvarende svakheter ved informasjonsarbeidet er en framtrødende årsak når voksnes lave deltakelse skal forklares. I svært mange mindre kommuner er det ikke etablert grunnsopplæring for voksne. Dette kan føre til at ikke alle voksne får dekket sitt behov for opplæring, som ønsket.

Som Riksrevisjonen påpeker, ser også departementet nå at det er behov for å styrke statistikkgrunnlaget, for å kartlegge og overvåke aktiviteten som gjelder voksnes læring. Undersøkelsen har, som kjent, avdekket at det er store svakheter ved den offentlige statistikken og rapporteringen. Det lover godt at direktoratet, Statistisk sentralbyrå og Vox samarbeider for å forbedre dette. Det kan bidra til at det blir flere som får grunnsopplæring.

Riksrevisjonen har også avdekket manglende likebehandling når det gjelder spørsmålet om hvorvidt voksnes godkjente realkompetanse resulterer i avkortede og tilpassede opplæringsløp på videregående skolenivå. Bestemmelsene blir tolket ulikt og bidrar til ulik praksis. Ifølge Riksrevisjonen har dette eksistert helt siden lovbestemmelsen trådte i kraft. Da må det være på høy tid å få dette på

plass. Det er også viktig at tilsynet med kommunene og fylkeskommunene prioriteres, slik at det lovpålagte ansvaret de har overfor de voksne elevene, etterleves. Regjeringen arbeider nå med en kompetansemelding der jeg antar at opplæringstilbudet til voksne gis en sentral plass. Jeg regner med at statsråden om nødvendig kan si noe mer om dette.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [10:42:14]: I 2000 og 2002 ble voksnes rett til tilpasset opplæring på henholdsvis grunnskolenivå og videregående nivå lovfestet. Det er altså ingenting i veien med de formelle rettighetene. Spørsmålet er derfor om rettighetene er reelle i dag.

Vi vet fra OECDs «Adult Literacy and Lifeskills Survey» at vi i Norge har omkring 400 000 voksne med dårlige lese- og skriveferdigheter og dårlig tallforståelse, faktisk så dårlig at de skårer under det nivået internasjonale forskere mener er nødvendig for å klare seg i et moderne arbeidsliv. Mye av dette skyldes selvfølgelig at nær 20 pst. av elevene går ut av ungdomstrinnet uten å kunne lese og skrive ordentlig. Det forplanter seg, naturlig nok, videre. En god utdanning, med vekt på grunnleggende ferdigheter, er en viktig forebyggende faktor for dette.

Vi vet også at gruppen lesesvak, er overrepresentert blant arbeidsledige og støttemottakere. Det er ikke spesielt overraskende, nettopp fordi mange av disse voksne sliter med å holde på jobben. Særlig nå har vi store utfordringer. Vi opplever et stort frafall i videregående opplæring. 34 pst. av elevene avbryter opplæringa eller fullfører uten å bestå i ett eller flere fag.

Til nå har disse elevene blitt tatt imot med åpne armer i et arbeidsmarked som har vært på desperat jakt etter arbeidskraft. Problemet er at når arbeidsmarkedet nå ser dårligere ut, er nettopp disse unge voksne de første som sparkes ut av arbeidslivet. For de litt eldre voksne melder det samme problemet seg. De har håndtert jobben greit i mange år, men så introduseres nye kompetansekrav, omstillinger og ny teknologi, og da klarer de ikke lenger å henge med. De støtes ut av arbeidslivet.

Hovedkonklusjonene i rapporten fra Riksrevisjonen er at voksnes faktiske deltakelse i grunnopplæring er veldig lav. Denne opplæringen er lite kjent. Få kommuner og fylkeskommuner kartlegger voksnes behov for grunnopplæring, og det føres nesten ikke tilsyn med hvordan lokale myndigheter utøver denne forpliktelsen. Det eksisterer vesentlige svakheter i både sentrale og lokale myndigheters oppfylging av forpliktelsene som gjelder arbeidet med å gi voksne grunnopplæring. I tillegg er det slik – og det er heller ikke spesielt overraskende – at de som allerede har utdanning eller har mye utdanning fra før, er mer tilbøyelige til å ta mer utdanning. Det skyldes ofte at de som ikke har utdanning eller har lite utdanning, har negative erfaringer med skole- og utdanningssystemet.

Fleksible løsninger er nødvendig. Å ta grunnutdanning for voksne kan oppleves veldig stigmatiserende. Veldig mange av dem som av ulike årsaker har avbrutt opplæringsløpet, har gjort det nettopp fordi de har en negativ erfaring med skolesituasjonen. Dessuten er det – og det vil de aller fleste forstå – en ganske stor barriere for voksne

ne mennesker å sette seg på skolebenken, kanskje på den samme grunnskolen der deres egne barn går. Å sette seg på skolebenken der på kveldstid kan oppleves som ganske stigmatiserende for mange.

Noe av det som har vist seg å gi aller best resultater, er å kunne ta opplæringen i bedriften der man jobber, og at opplæringen er knyttet til den daglige virksomheten og utviklet i samarbeid med de ansatte. I den sammenheng har jeg lyst til å vise til at Bondevik II-regjeringa opprettet det som den gang het Ny sjanse, og som i dag heter Program for basiskompetanse i arbeidslivet. Det er en veldig god ordning nettopp for å stimulere til at bedrifter skal ta et større ansvar for å drive grunnleggende lese-, skrive- og regneopplæring blant sine ansatte. I budsjettet for 2009 har Høyre foreslått å styrke ordningen med 100 mill. kr.

Vi vet også at noe av suksesskriteriet for at slike ting skal lykkes, er at retten til opplæring gjøres reell, konkret og ikke minst spesifisert. Høyre foreslo i Dokument nr. 8:10 for 2005–2006 at det skulle utvikles en ordning med «kompetansekort» for voksne, der resultatene av opplæringen legges inn etter hvert som de kommer. Etter innføringen av Kunnskapsløftet i 2006, der læreplanene er endret slik at vi nå angir konkrete kompetansemål i alle fag, vil det være mulig å knytte kompetansemålene og måloppnåelsen sammen. På den måten vil en hele tida kunne dokumentere den økte kompetansen.

Mange voksne som er utenfor arbeidslivet, og som man dermed ikke treffer med den typen ordninger som f.eks. Program for basiskompetanse i arbeidslivet er ment for, er utenfor arbeidslivet nettopp fordi de har et problem med de grunnleggende ferdighetene. De bør alle sammen få tilbud om kartlegging av språkferdighetene og regneferdighetene sine på en ikke-stigmatiserende måte, ved at dette gjøres nokså automatisk for alle som av ulike årsaker er i kontakt med virkemiddelapparatet fordi de mangler arbeid.

Det må også bli et større samsvar mellom opplæringsretten og opplæringstilbudet. Riksrevisjonens rapport viser at en tredjedel av kommunene ikke har grunnskoletilbud for voksne, og at veldig mange små kommuner ikke har noe tilbud i det hele tatt. Det er altså spesielt de små kommunene som er utfordringen. Da hjelper det lite med en formell rett til grunnopplæring. Lærerkompetansen innenfor voksenopplæring må styrkes. Det å lære voksne å lese er noe helt annet enn å lære en seksåring å lese. Veldig mye av voksenopplæringen består av å avlære feillæring. Det kreves helt andre pedagogiske grep enn å lære seksåringer å lese.

Ikke minst: Dette er, som saksordføreren også var inne på, et stort og komplisert felt. Derfor bad en enstemmig utdannings- og forskningskomité i sin innstilling i forbindelse med behandlingen av Høyres forslag departementet komme tilbake til Stortinget med en egen sak med forslag til hvordan voksnes rett til grunnopplæring kan sikres på en reell måte. Det er nå to og et halvt år siden, og vi venter fortsatt på et tilsvarende fra Regjeringa. Grunnen til at vi ønsket en egen sak om dette i sin tid, var rett og slett at det ikke nødvendigvis bør blandes sammen med all mulig annen opplærings- og kompetansepolitikk. Det er et komplisert felt som krever spesiell oppmerksomhet. Derfor mener vi

fortsatt at det er på sin plass med en egen sak til Stortinget om dette.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:49:06]: Vi har nettopp høvert to gode innlegg, som på mange måtar gir uttrykk for dei utfordringane vi har på dette feltet, og som vi vil ha i veldig mange år.

Riksrevisjonen har hatt som utgangspunkt å vurdere om departementet har teke vare på sitt nasjonale ansvar for å medverke til at voksne får det tilbudet om grunnskuleopplæring og opplæring på videregående nivå som dei har krav på etter opplæringslova. Riksrevisjonen sin rapport er på fleire punkt kritisk til korleis grunnopplæringa for voksne er teke vare på. Det er uløyste oppgåver knytte til voksne si deltaking i grunnopplæringa, som medfører at både kommunesektoren og staten har utfordringar som krev nye tiltak. I det vidare arbeidet tek eg med meg resultatata som Riksrevisjonen sin rapport viser, og merknadene frå komiteen.

Riksrevisjonen har konsentrert problemstillingane om formell læring i ordinær utdanning. Mange av satsingane frå departementet har vore tiltak som er utanfor det formelle utdanningssystemet, retta mot voksne i arbeidslivet med svake grunnleggjande dugleikar, samarbeid med Nav om arbeidssøkjjarar og læring på andre måtar utanfor det ordinære utdanningssystemet. Desse tiltaka er ikkje omfatta av undersøkinga.

I rapporten peikar Riksrevisjonen på at deltakinga i grunnopplæringa blant voksne er relativt låg sett i forhold til det som var forventa då voksne fekk utvida lovfesta rett til opplæring. Eg konstaterer at tiltaka i oppfølginga av kompetansereforma ikkje i så stor grad som forventa har ført til auka deltaking i formell grunnopplæring for voksne. Ei god forklaring på dette trur eg er at det må vere nokre føresetnader til stades for at voksne skal nyte godt av offentlege tilbod, f.eks. moglegheita til å kombinere opplæring med arbeid, stønad til livsopphald og arbeids- og livssituasjonen generelt. Det er god grunn til å anta at korleis desse vilkåra er lagt til rette for den einskilde, saman med situasjonen på arbeidsmarknaden, i stor grad påverkar motivasjonen til å delta i opplæring.

Dei siste åra har arbeidsmarknaden vore god. At det har vore enkelt å få arbeid, kan ha medverka til at mange voksne ikkje opplever at dei treng meir opplæring. Eg vil følgje utviklinga på arbeidsmarknaden nøye. Det er viktig at kommunar og fylkeskommunar i samarbeid med arbeidsmarknadsstyresmaktene følgjer opp med gode tilbod.

Eg vil minne om at det er kommunane og fylkeskommunane si plikt å oppfylle den einskilde sin rett til grunnskule og videregående opplæring. Likevel har det i nokre tilfelle vore uklart om regelverket er tilstrekkeleg forstått av skuleeigarane, t.d. når det gjeld moglegheitene for tilpassing innanfor ramma av læreplanane. Eg har difor bedt Utdanningsdirektoratet sørgje for god rettleiing om korleis grunnopplæring for voksne kan tilpassast innanfor rammene av lærarplanane.

Riksrevisjonen peikar vidare på at svakheiter ved informasjonsarbeidet er ein viktig grunn til voksne si låge

deltaking. Eg meiner ein viktig føresetnad for informasjonsarbeidet må vere at dei som treng informasjon, skal få det når dei har behov for det, og at informasjonen vert retta inn mot der målgruppa er, t.d. i arbeidslivet, i Nav-systemet osv.

For å nå ut til voksne i arbeidslivet med behov for opplæring i grunnleggjande dugleikar etablerte departementet Program for basiskompetanse i arbeidslivet i 2006. Same år tok Kunnskapsdepartementet initiativ til ei samarbeidsavtale mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og KS for å sikre betre samarbeid mellom dei lokale Navkontora og kommunesektoren om opplæring som tiltak for arbeidssøkjjarar. Begge desse tiltaka er målretta mot grupper av voksne som ofte ikkje vert fanga opp av kommunane sine tiltak. Eg har òg bedt både Utdanningsdirektoratet og Vox arbeide vidare med informasjonstiltak som kan treffe målgruppa betre.

Riksrevisjonen meiner òg at for få voksne på videregående opplæringsnivå får vurdert realkompetansen sin, at det er manglande likebehandling fylkeskommunane mellom, og at det må etablerast ei lik forståing av regelverket. Ordninga med vurdering av realkompetanse er krevjande og vil innebere eit visst skjøn. Eit regelverk som er så detaljert at det fjernar det skjønsmessige elementet, vil kunne bli lite tenleg med omsyn til både innhald og omfang. Det er òg viktig å ta vare på dei prinsippa for individuell vurdering som låg til grunn for ordninga. Men eg er einig med Riksrevisjonen i at det framleis er eit forbedringspotensial når det gjeld utvikling av systemet for vurdering av realkompetanse. Eg har derfor allereie bedt Utdanningsdirektoratet om å arbeide for at fylkeskommunane utviklar ein meir eins praksis når det gjeld realkompetansevurdering av voksne.

Statistikkgrunnlaget for voksne i videregående opplæring har manglar, og eg ser at det er behov for å styrkje dette for betre å kunne kartleggje og følgje aktiviteten som gjeld voksne si læring. Problema er bl.a. knytte til at fylkeskommunane har ulike administrative system for rapportering, og at dei rapporterer på ulike måtar. Det er sett ned ei arbeidsgruppe med representantar frå Utdanningsdirektoratet, departementet, SSB, fylkeskommunane, VIGO styringsgruppe og Vox som arbeider med å betre statistikkgrunnlaget. Gruppa undersøker m.a. kva for nasjonale føringar som er nødvendige for å få til felles saksbehandlings- og registreringssystem.

Riksrevisjonen peikar på at det i liten grad er ført tilsyn med kommunane og fylkeskommunane si oppfølging av retten til grunnopplæring. Dei siste åra har Utdanningsdirektoratet på oppdrag frå departementet lagt ned eit betydeleg arbeid i å leggje om og betre fylkesmannen sitt tilsyn etter opplæringslova. Departementet vurderer endringa som vellykka. Ressursane til tilsyn vart styrkt i 2008, og det er òg foreslått ei styrking i 2009. Det skal gi grunnlag for å auke omfanget av fylkesmannen sine tilsyn, både det hendingsbaserte og det nasjonale tilsynet. Tema for tilsyn vert valt ut frå kunnskapen om tilstanden i sektoren og korleis regelverket vert praktisert. Ei samla vurdering avgjer kva for tema som vert prioritert.

Eg ser òg at oppgåve- og ansvarsfordelinga mellom Ut-

danningsdirektoratet og Vox kan ha framstått som uklar, og kan ha hindra best mogleg verknad av tiltak retta mot grunnopplæring for vaksne. Eg har derfor hatt ein gjennomgang av og gjort ei presisering av ansvars- og oppgåvefordelinga mellom Utdanningsdirektoratet og Vox, særleg med omsyn til grunnopplæring for vaksne som har rett til slik opplæring etter opplæringslova. Endringa vil kunne medverke til at grunnopplæring for vaksne vert tydelegare forankra i dialogen med sektoren, og at informasjonen ut til sektoren vert tydelegare og meir konsistent. Fylkesmennene sitt ansvar for rettleiing og tolking av regelverket vil bli presisert. Ei tydelegare oppgåve- og ansvarsdeling mellom direktoratet og Vox vil bl.a. kunne medverke til at grunnopplæringa for vaksne får ei høgare prioritering, særleg når det gjeld arbeid med å få fram kunnskap om korleis regelverket fungerer i praksis, og når det gjeld arbeidet med forvaltninga av regelverket, informasjonsarbeid osv. Ei tydelegare oppgåve- og ansvarsdeling vil òg kunne medverke til betre samordna dokumentasjon og analyse av vaksne si læring. Det betyr at oppgåvene Vox har hatt i direkte tilknytning til grunnopplæring for vaksne som har denne retten, vert overført til Utdanningsdirektoratet frå og med 2009. Det vert òg overført ressursar frå Vox til Utdanningsdirektoratet for å bygge opp eit godt kompetansemiljø og for å styrkje direktoratet sitt arbeid på dette området.

Så kan eg i tillegg nemne at av mange meir langsiktige tiltak er vi i gang med å førebu ei stortingsmelding om kompetanse for framtida. Kompetansebehova for vaksne med låg formell utdanning vil sjølvsagt òg verte omfatta av denne meldinga. Ikkje minst i den konjunktursituasjonen vi no går inn i, vil dette verte eit svært viktig tema i åra framover, i tillegg til kompetansesituasjonen for ungdom som er i alder for vidaregåande skule – som begge er store utfordringar, og der mange enkeltpersonar vil møte ein tøffare arbeidsmarknad i åra som kjem, særleg dei som har låge grunnleggjande ferdigheiter.

Anders Anundsen (FrP) [10:56:39]: Voksenopplæringsreformen var i sin tid de gode intensjoners reform og skulle gi vaksne rettigheter som de tidligere ikke hadde. Riksrevisjonens undersøkelser viser med klarhet at det hjelper lite bare å lovfeste en rettighet, dersom en ikke følger opp med strukturelle endringer som gjør det mulig å implementere disse gode intensjonene i kommunene og i fylkeskommunene.

Jeg tror nok en del kommuner og fylkeskommuner da lovforslagene ble vedtatt, tenkte seg nøye om med hensyn til hvordan dette ville slå ut på deres budsjetter, og hvordan de skulle klare å finansiere dette nye tilbudet. Selv om bruken av voksenopplæring har blitt langt mindre enn det en i utgangspunktet hadde forestilt seg, henger antakelig de to forholdene sammen. En kommune og en fylkeskommune som ser at den høyst sannsynlig ikke får kompensert økonomisk for de utgiftene denne reformen vil medføre, vil heller ikke løpe rundt og markedsføre tilbudet spesielt godt. Derfor er jeg litt overrasket over at ingen av de tidligere talerne har nevnt finansieringssituasjonen. Det er riktig at både tilbud og informasjon om

tilbud er helt avgjørende for at retten skal være reell, men det må også finansieringspakker til, og Fremskrittspartiet mener at denne typen opplæring bør finansieres gjennom en stykkprisordning, slik at fylkeskommuner og kommuner ikke blir økonomisk skadelidende for å gjøre en god jobb. Riksrevisjonens undersøkelser viser nettopp at kommunene og fylkeskommunene ikke har gjort en tilstrekkelig god jobb for å implementere de gode intensjonene i reformen.

Derfor vil jeg på det sterkeste i dette korte innlegget oppfordre statsråden til, når meldingen om voksenopplæringsreformen kommer, også å vurdere de finansielle sidene ved voksenopplæringsreformen og en modell for finansiering som gjør at en kan stimulere kommunene til å utvide og forbedre voksenopplæringstilbudet, gi informasjon og på den måten bidra til at voksnes rett til grunnopplæring blir reell.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 970)

Sak nr. 5 [10:59:02]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølgingsundersøkelse av effektiviteten i straffesakskjeden (Innst. S. nr. 77 (2008–2009), jf. Dokument nr. 3:13 (2007–2008))

Ola T. Lånke (KrF) [10:59:43] (ordfører for saken): Denne riksrevisjonsrapporten er en oppfølging av en tilsvarende undersøkelse som ble presentert i 2005. Den undersøkelsen avdekket en rekke mangler ved måloppnåelsen knyttet til saksbehandlingstiden hos sentrale aktører i straffesakskjeden. Det gjaldt både i politiet, ved statsadvokatembetene, ved domstolene og i kriminalomsorgen. Stortinget så den gang alvorlig på det som ble avdekket, og mente det var behov for en ny undersøkelse i nær framtid. Det er altså denne oppfølgeren vi avslutter behandlingen av i dag.

Effektiv saksbehandling i straffesakskjeden er viktig både for rettssikkerheten og for folks rettsoppfattelse. Stortinget har derfor fastsatt frister for saksbehandlingstiden i de ulike leddene. Riksrevisjonen har sett på måloppnåelsen i forhold til ti ulike frister. Fire av disse gjelder i forhold til saker der tiltalte var under 18 år. Den foreliggende undersøkelsen viser at det har skjedd klare forbedringer i måloppnåelsen siden forrige undersøkelse, faktisk i alle ledd. Dette er positivt og tyder på at de tiltakene som har vært satt i verk, har virket. Fortsatt er det imidlertid brudd på tidsfristene i et betydelig antall saker. Det er derfor helt nødvendig at det også framover arbeides aktivt for å forbedre måloppnåelsen.

I noen tilfeller kan det være gode grunner til at tidsfristene ikke overholdes. Derfor åpner også loven for unntak hvis «særlige forhold er til hinder». Forbeholdet er tatt ut fra både rettssikkerhetsmessige hensyn og praktiske forhold. Det er helt avgjørende at både etterforskningen og saksbehandlingen er forsvarlig.

Tiltaltes mulighet til fritt forsvarervalg skal ivaretas. Særlig når det gjelder unge lovovertredere vil det også kunne bli spørsmål om å få den siktedes personlige og sosiale situasjon kartlagt på en god måte. Det er også av betydning at det spesielt for unge lovbrytere legges til rette for individuell oppfølging og tilpassede straffereaksjoner. Dette gjør at det er en samlet komité som mener at det kan aksepteres at tidsfristene ikke overholdes når det er påkrevd for at saksbehandlingen skal være forsvarlig.

Men unntaksmuligheten må ikke være noen sovepute. Tidsfristene er satt for at de i utgangspunktet skal holdes, og det skal være mulig å holde dem. Det er f.eks. ikke tilfredsstillende i saker der lovbyteren er under 18 år, når tidsfristene fra en sak er mottatt til påbegynte hovedforhandlinger i tingretten og lagmannsretten overholdes i under 50 pst av sakene. Det samme er tilfellet når det gjelder tidsfrist fra når en sak mottas i kriminalomsorgen og til tidspunkt for påbegynt soning. Undersøkelsen viser også at det er store lokale variasjoner i overholdelse av tidsfristene både hos politiet, ved statsadvokatembetene og ved domstolene. Sammenlikninger viser at i en del tilfeller er forskjellene mellom distriktene såpass store at dette ikke bare kan ha med ulikheter i saksinnhold og kompleksitet å gjøre. Det er derfor på sin plass å stille spørsmål om hensynet til likebehandling er godt nok ivaretatt.

Kristelig Folkeparti mener det er viktig at departementet tar fatt i de forhold som undersøkelsen avdekker. Selv om det i løpet av noen få år har skjedd forbedringer, er dette ikke godt nok. Det må settes i verk ytterligere tiltak, slik at saksbehandlingstiden kan reduseres ytterligere og likebehandlingen fra område til område kan bli bedre. Samtidig er det viktig at hensynet til forsvarlig saksbehandling og den enkeltes rettssikkerhet ivaretas.

La meg bare til slutt vise til at representantene fra Fremskrittspartiet og Høyre har noen særmerknader i innstillingen. Fra saksordførers side oppfatter jeg først og fremst disse merknader mer som utfyllende merknader til de felles komitemerknadene, og at de således ikke har et innhold som fra saksordførers side gir grunnlag for kritikk. Jeg viser likevel til merknadene fra hele komiteen, som jeg mener er dekkende for det syn komiteen har villet gi til kjenne i denne saken nå.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [11:04:39]: Det er viktig at vi har et våkent blikk på hvordan straffesakskjeden fungerer i alle ledd. En viktig del av dette er at lovpålagte frister for saksbehandlingstid blir overholdt. Det er det som er tema i denne saken. Den foreliggende undersøkelsen kartlegger måloppnåelsen i politiet, ved statsadvokatembetene, ved domstolene og i kriminalomsorgen. Saksordfører var inne på at siden forrige undersøkelse har det vært positive forbedringer i alle ledd, noe som er veldig bra. Det tyder på at tiltakene som er iverksatt, har virket. Fortsatt er det imidlertid brudd på noen generelle frister i noen saker.

Soningskøen var på rundt 2 500 personer i 2005; i dag er soningskøen på under 500. Det vil si at vi nesten ikke har noen reell soningskø. Likevel ser vi av rapporten til Riksrevisjonen at mer enn halvparten av de dømte må vente

mer enn to måneder på soning. Dette gir dårlige signaler både til den fornærmede, til pårørende, til den domfelte selv og til samfunnet generelt. Derfor fortsetter arbeidet med å kutte i soningskøen.

Også fristoverskridelsene i voldssaker gir uheldige signaler og unødige belastninger for de berørte.

Jeg vil understreke at en effektiv straffesakkjede er svært viktig både av hensyn til rettssikkerheten og for rettsoppfattelsen blant folk flest. Hurtig oppfølging i alle ledd har også en preventiv verdi, så vel individuelt som allment. Det er dessuten viktig at det skjer en rask saksbehandling hos politiet, slik at bevis sikres og saken kan komme videre i rettssystemet. Men det kan i en del tilfeller være gode grunner til at de fastsatte fristene ikke overholdes. Det er viktig at både etterforskningen og saksbehandlingen er forsvarlig, selv om dette kan bety at tidsfrister ikke kan holdes. Her er det åpnet for unntak fra lovbestemte frister. Det er også av betydning at det, spesielt for unge lovbytere legges til rette for individuell oppfølging og tilpassede straffereaksjoner. Jeg mener det kan aksepteres at tidsfristene ikke overholdes når det er påkrevd for at saksbehandlingen skal være forsvarlig.

Det trengs fremdeles å settes i verk tiltak for å redusere saksbehandlingstiden ytterligere, samtidig som hensynet til rettssikkerheten for den enkelte ivaretas. Det er nødvendig å ha saksbehandlingssystemer som gir informasjon om saksbehandlingstid og årsaker til brudd på tidsfristene, og å legge til rette for at sakene kan følges gjennom hele straffesakskjeden.

Jeg vil imidlertid understreke at Regjeringen har gjort mye på dette området, og at måltallene virkelig er på rett vei i alle ledd, noe som også denne saken viser.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:07:47]: La meg starte med konklusjonen, nemlig å gi honnør til Justisdepartementet fordi man faktisk har tatt tak i en god del av de utfordringene som ble påpekt sist, og likeledes stor honnør til Riksrevisjonen som fortsatt holder departementet i ørene. Der har man altså den nødvendige dynamikken som må til for å komme framover. I så måte synes jeg det er helt korrekt å gi honnør begge veier.

Samtidig er det også korrekt, det som ble sagt fra saksordførers side – går jeg ut ifra i alle fall fra mitt ståsted – at de merknadene som Høyre og Fremskrittspartiet står sammen om i innstillingen, er en videreføring av og slett ikke står i noen form for kontrast til det komiteen for øvrig har ment. Så det er helt korrekt oppfattet.

Grunnen til at man har valgt å legge inn de merknadene, er bl.a. to forhold. Det ene er at rask og god saksbehandling er ekstremt viktig av hensyn til en person som er en mulig gjerningsmann. Den siktede har altså helt klart behov for å få avklart så raskt som overhodet mulig om vedkommende har gjort noe straffbart. Det er selvfølgelig en stor belastning å gå rundt og ha mistanken mot seg. I så måte er det om å gjøre at man får gjort dette så raskt som overhodet mulig.

Det samme vil også gjelde for den som er et mulig offer. For offeret er det kanskje minst like tøft, og i noen sammenhenger helt klart verre, fordi man går og venter på å få

vite om man blir trodd, med den belastningen det medfører fram til det foreligger en eksakt kjennelse på det som har skjedd. Det mener i hvert fall jeg er to av de primære tingene vi må se på.

Noe annet som jeg synes er viktig når det gjelder Riksrevisjonens rapport, er at den har påpekt at departementets tall og referanser i noen sammenhenger ikke har vært korrekte. Det regner jeg med at statsråden har registrert, og jeg regner med at han kommer til å følge det tett opp framover, for det synes jeg er uheldig – det er kanskje ikke et korrekt ord å bruke, men det er ikke bra når så skjer. Jeg forutsetter at dette følges opp, og at statsråden tar ad notam den påpekningen jeg her kommer med.

Likeledes registrerer jeg også heldigvis at man fortsatt har et samarbeidspotensial. Ting kan bli bedre gjennom enda bedre samarbeid med de berørte etater. Det vil igjen både tjene en mulig gjerningsmann og også offeret. Samlet sett vil det tjene rettsstaten. Det er det som er det åpenbare og det primære i denne saken.

Da vil min konklusjon til slutt være at rask saksbehandling er en nøkkel, men det skal aldri gå på bekostning av rettssikkerheten for noen av de berørte.

Statsråd Knut Storberget [11:10:34]: La meg først innlede med å si at den undersøkelsen som Riksrevisjonen nå har gjort, og som komiteen har behandlet, tar vi veldig på alvor i departementet. Vi tar alltid Riksrevisjonens undersøkelser på alvor, men denne er særlig viktig også av politiske grunner, utover det mer revisjonsmessige, først og fremst fordi vi skriver i Soria Moria-erklæringen og mener at det er viktig hvis vi skal forebygge ny kriminalitet, at reaksjonen kommer raskt og effektivt. Det er helt avgjørende. Her er det mange som er med og drar i forhold til spørsmålet om å få raskere straffesaksbehandling. Slik sett er oppfølgingsundersøkelsen til Riksrevisjonen svært nyttig for oss.

Så vil jeg også peke på noe som saksordføreren også var inne på – og jeg mener saksordføreren hadde et veldig godt innlegg i forhold til hvordan vi fra Regjeringas og departementets side vurderer situasjonen – at disse fristene som er satt i straffesakskjeden, ikke kan være absolutte for hver enkeltsak. Jeg skjønner at et bredt politisk flertall også er enig i det. Der hvor man ikke kommer til bunns i forhold til hvem gjerningspersonen er, der man leter etter gode reaksjoner særlig i forhold til unge lovbrutere, og der man skal sikre at man får god forsvarerhjelp til rett tid, kan vi ikke sette frister bestandig, men vi er nødt til å sikre at rettssikkerheten skjer fyllest. Det er det andre.

Det tredje jeg har lyst å peke på, som gjør undersøkelsen viktig, og som kanskje er en utfordring for oss alle, er at når man presenterer denne typen undersøkelser fra både Riksrevisjonen og fra oss politikere ute i media, blir det nærmest framstilt som at nå går alt i gal retning, og domstoler, politi og påtalemyndighet leverer ikke. Den nyanse som ligger i grunnlaget for Riksrevisjonen, og også i svarbrevet fra Justisdepartementet, om at man må ha betydelig forbedring, på mange av disse feltene må man ha bedring på hele sektoren, er viktig ikke bare for å vise at alt går bedre – det kan jo være greit nok for politikere –

men også at det nytter å gjøre noe på dette feltet, at man kan lykkes med å nå de frister som Stortinget setter seg, og at man også kan lykkes med å nå de politiske målene som vi har i forhold til straffesaksbehandlingen. I mange tilfeller er det viktigere å få en rask reaksjon enn nødvendigvis å få en streng reaksjon. Å komme raskt inn, særlig overfor de yngste lovbruterne, er helt avgjørende hvis vi skal se noen effekt av det hele. Derfor finner jeg grunn til å peke på at den utviklingen som også saksordføreren var inne på, viser at man f.eks. når det gjaldt voldssaker og fristen på 90 dager, hvor 22 pst. av sakene var innenfor fristen ved siste undersøkelse, nå er kommet over 50 pst., og at den gjennomsnittlige saksbehandlingstida for første halvår i 2008 nå er nede i 114 dager. Vi nærmer oss både når det gjelder gjennomsnitt, og det vi ønsker oss som frist, de målene som settes i disse sakene. Dette er noe vi nå tar opp i tett dialog med politidirektøren, Riksadvokaten og andre aktører, slik at vi kan sikre at utviklingen fortsetter.

Når det blir satt en frist for politiet i forhold til dem som er under 18 år, på å ta ut tiltale innen 42 dager, hadde man en måloppnåelse i den forrige undersøkelsen på bare 4 pst. Første halvår i 2008 viser at gjennomsnittlig saksbehandlingstid nå er 30 dager, og at over halvparten er behandlet etter 16 dager hos politiet. Det er grunn til å gi politiet honnør i forhold til at man i den situasjonen politiet er i, klarer å levere så raskt på disse sakene. Det er helt avgjørende overfor de yngste lovbruterne.

Jeg kunne tatt flere av tilfellene, men skal bare dvele kort ved domstolenes innsats. Det er grunn til å peke på at den myten man vel har hatt gjennom mange år, at alt tar så lang tid ved domstolene, er domstolene i ferd med å skyve til side. Domstolene er på sivil side, og også på strafferettslig side, i ferd med å bli en veldig effektiv og god tvisteløsningsmekanisme i Norge. Vi har domstoler, særlig gjelder det tingretten, men det gjelder også de fleste lagmannsrettene og Høyesterett, som må være blant det raskeste i Europa. Vi har også noen av de strengeste fristene.

Når det gjelder gjennomsnittlig saksbehandlingstid, særlig i sivile saker og straffesaker ved tingrettene, er man nå innenfor fristen. Det er bra, og det er grunn til å berømme domstolene for det. Men der hvor det nå står igjen utfordringer med hensyn til det som Riksrevisjonen trekker fram, må vi jobbe videre for å holde fristene i større grad enn man gjør nå. Den innsatsen som vi har bak oss, viser at det er mulig.

Til slutt vil jeg peke på det som også representanten Lydvo var inne på når det gjelder soningskøen. En av hovedgrunnene til at folk kommer seint inn til soning i Norge, er at vi har hatt kø. Når man i løpet av denne stortingsperioden har etablert 400 nye soningsplasser, har det resultert i at vi i dag har fått soningskøen ned til ca. 460 dommer. Dilemmaet er jo at så lenge man jobber med kø, tar man gamle saker, og da vil man alltid risikere at saker kommer opp utover den tomånedersfristen som er satt. Men på bakgrunn av bl.a. Riksrevisjonens anførsler og også et ønske fra Regjeringa om at vi skal sørge for en raskere reaksjon, har vi i løpet av dette året åpnet opp for at de som faktisk er innstilt på å få en rask reaksjon, og som ønsker å sone,

skal kunne gjøre det umiddelbart, fordi vi nå får bedre kapasitet i fengslene. Det vil også bidra til at flere kommer inn under den fristen som er satt.

Vi har som ambisjon – og har hatt det hele tida – at man innen høsten 2009 skal ha avvirket soningskøen helt. Vi håper at køen i løpet av våren vil være så å si i 0 – altså ikke på 460, men så å si i 0. Det vil innebære at folk vil bli innkalt til soning innenfor fristen. Da får vi også håpe at de nye reglene som vi har fått vedrørende innkalling til soning, og hvem som skal stå for det, vil bidra til at folk også møter til soning, slik at vi får en kriminalomsorg som iverksetter reaksjoner innenfor de fristene som er satt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 970)

Sak nr. 6 [11:18:15]

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5) (Budsjett-innst. S. nr. 4 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [11:19:39] (komiteens leder): Målet med justispolitikken er å skape et tryggere samfunn. For å måle om vi er på riktig vei i kriminalitetsbekjempelsen, benytter vi statistikker over anmeldelser, oppklaring og saksbehandlingstid. Men statistikkene sier ingenting om hvor godt politiet eller andre aktører forebygger kriminalitet, eller om hvordan det er å være offer for en kriminell handling.

Et møte som har gjort et sterkt inntrykk på meg, var møtet med en ung jente som hadde blitt utsatt for en overfallsvoldtekt i Oslo. Hennes beskrivelse av forholdene under det første politiavhøret, der politifolk kom og gikk, og hun derfor gang på gang måtte gjengi detaljene fra det grufulle overgrepet hun nettopp hadde blitt utsatt for, var sterkt og deprimerende.

Det har vært en utvikling i politi og hjelpeapparat siden dette skjedde, men både det regjeringsoppnevnte vold-

tekstutvalget og andre undersøkelser viser at denne jenta dessverre ikke er alene. Ofrene opplever ofte kontakten med politi og rettsvesen som en ny belastning.

Andre tall kan fortelle oss at risikoen for å bli offer for en kriminell handling er 2 pst. i Sogn og Fjordane og 6 pst. i Oslo. Men tallene sier ingenting om alle de gamle damene som er redde for å forlate huset i frykt for at en kriminell handling skal ramme dem. Min bestemor er en av dem. Hun som er en handlekraftig og sterk dame, er nå blitt engstelig for lyder, for fremmede fotspor over plenen og for utviklingen hun leser om i avisen. Slik passiviseres mange eldre i sine frivillige fengsler.

Disse historiene er også viktige når vi skal utforme justispolitikken. Ser vi bare på tallene og forholder oss kun til det som står i avisen, går vi oss blind. Det er få hendelser som rammer et menneske mer enn å bli utsatt for en kriminell handling. Derfor er jeg glad for at Regjeringen fokuserer sterkt på å styrke ofrenes stilling. Men det er også viktig å forebygge ny kriminalitet. Derfor blir kriminalomsorgsmeldingen, som skal behandles til våren, viktig. Samtidig er det behov for å øke straffen på noen områder, og den nye straffeloven som snart skal legges fram, blir en viktig milepæl. Dette krever en helhetlig tilnærming til justispolitikken, men også at vi som er politikere, er etterrettelige i vår argumentasjon. Vi har et ansvar for å forhindre at folk føler mer utrygghet enn det det faktisk er grunnlag for.

Jeg må få lov til å berømme komiteen for et ryddig og konstruktivt budsjettarbeid. I sine generelle merknader sier komiteen at å sørge for trygghet i samfunnet er et velferdsspørsmål og et offentlig ansvar. Vi understreker at det forebyggende arbeidet må prioriteres, både målrettet av aktørene innen justissektoren og i samfunnet for øvrig. Det er derfor veldig gledelig at mer enn 260 politiråd er etablert over hele landet etter at Stortinget vedtok politirolemeldingen for to og et halvt år siden.

Vi er tilfreds med at soningskøen fjernes, og en enstemmig komité mener det er positivt at Regjeringen vil innføre en tilbakeføringsgaranti for å hjelpe den innsatte ved løslatelse. Videre er komiteen tilfreds med at voldsoffererstatningen utvides og styrkes, og vi sier videre:

«Det har blitt tatt viktige og riktige grep i forhold til Vold i nære relasjoner både med en egen handlingsplan, organisatoriske grep som blant annet har gitt oss egne familievoldskoordinatorer i alle politidistrikt og en egen plan mot menneskehandel.»

Justisbudsjettet er en videreføring av den kursendringen det rød-grønne flertallet startet på dette feltet da vi tok over høsten 2005. Bevilgningene til justisfeltet økes til neste år med om lag 1,7 milliarder kr, og vi ser flere positive utviklingstrekk i forhold til kriminalitetsbekjempelse, der antall anmeldelser er gått ned og oppklaringsprosenten har økt. Men vi står også overfor store utfordringer, særlig knyttet til bemanningsbehovet i politiet, noe også «Politiet mot 2020» dokumenterer.

Mye er gjort i løpet av denne perioden. Politiet har fått et løft på over 800 mill. kr, eksklusiv kompensasjon for lønns- og prisstigning. Jeg registrerer at Fremskrittspartiet støtter de rød-grønne partiene ved å vise til at veksten

i antall årsverk i politiet er betydelig under nåværende regjering.

Den viktigste kursendringen som er foretatt, er at vi har doblet antallet studenter på Politihøgskolen i løpet av få år. Det tas nå opp det rekordhøye antallet 552 studenter, og økningen i opptaket vil vi merke allerede til neste år.

Gjennom salderingen tilføres politidistriktene om lag 52 mill. kr til drift nå på tampen av året, og vi øker driftsbudsjettet til politiet neste år med 216 mill. kr. Denne styrkingen gir rom til over 300 nye stillinger i politiet.

Men når bevilgningene til politiet er økt så kraftig i løpet av de siste årene, når antall ansatte i politiet er økt med 25 pst. i løpet av de ti siste år, og tilbakemeldingene likevel går på at det nå er færre i aktiv tjeneste enn før, tilsier det at vi må ha en gjennomgang av drift og struktur. Det viser at alle utfordringene ikke lar seg løse av mer penger alene. Jeg er derfor glad for at justisministeren har satt i gang et arbeid med å se på dette i nær dialog med politiorganisasjonen.

Et annet svært viktig resultat for denne regjeringen er arbeidet med å fjerne soningskøen og styrke innholdet i soningen. Vi har redusert køen for ubetinget fengselsstraff og er faktisk godt i rute med å fjerne hele køen i løpet av 2009. For meg er det fortsatt en gåte at Bondevik II-regjeringen kunne sitte stille og se på at køen bare vokste. Vi har også redusert bruken av framskutt løslatelse, som nettopp ble innført av Bondevik II-regjeringen.

I tillegg har vi innført et landsomfattende prøveprosjekt med elektronisk soning, og de første rapportene er svært positive. Jens Egil Holand, leder for Friomsorgen i Troms, uttalte f.eks. til Troms Folkeblad i går at han var svært fornøyd med forsøksprosjektet så langt, der strenge soningsbestemmelser kombineres med muligheten for de domfelte til å kombinere soning med arbeid eller utdanning. Dette er straff som virker, og jeg undrer meg over at både Høyre og Fremskrittspartiet foreslår å kutte i dette tiltaket – Fremskrittspartiet riktignok ikke i budsjettet, men i merknadene – til tross for at forskning fra Sverige dokumenterer at elektronisk soning reduserer tilbakefallsprosenten, og til tross for de første positive rapportene fra Friomsorgen.

Jeg må også nevne at denne regjeringen endelig igangsetter byggingen av nye Gulating lagmannsrett, slik at vi får verdige rettslokaler og gode og sikre arbeidsforhold.

Høyres kritikk av vår justispolitikk finner jeg ofte underlig tafatt. Det er sjelden de presenterer nye tanker. Det er Regjeringens forslag de resirkulerer, bare med den lille forskjellen at de alltid bevilger litt mer, og med den store forskjellen at dette er saker som ikke ble foreslått og ikke ble prioritert av Høyre da de satt i regjering. Vi etablerer de aller første rusmestringsenhetene i år i norske fengsler og styrker innsatsen til neste år. Høyre plusser på i sitt alternative budsjett. Vi realiserer byggingen av barnehus. Høyre er misfornøyd med at det bygges for få. Høyre understreker betydningen av at opptaket på Politihøgskolen må videreføres på et høyt nivå, når det er denne regjeringen som nesten har fordoblet opptaket. Mitt spørsmål til Høyre er: Når Høyre er så opptatt av disse sakene, som

ganske riktig er viktige, hvorfor prioriterte ikke partiet å gjennomføre dem i forrige periode?

Fremskrittspartiet demonstrerer etter min mening en manglende helhetstenkning når man ser på resultatene av deres alkoholpolitikk. Partiet vil kutte alkoholavgiften med 6 pst. Dette vil øke volden i samfunnet betydelig, og også trolig øke den seksualiserte volden. Da Finland reduserte sine alkoholavgifter, økte voldskriminaliteten med 29 pst. Finland har nå reversert denne politikken. Fremskrittspartiets forslag vil i sin tur kreve mer politi, flere fengselsplasser og flere tilbud innenfor helsevesenet, og det vil koste langt mer enn det selv Fremskrittspartiet har til disposisjon.

Med det framlagte budsjettet makter Regjeringen å sette justispolitikken i et helhetlig perspektiv. Gjennom å jobbe langs flere fronter samtidig forebygger vi kriminalitet og trygger samfunnet. Jeg håper at flere bestemødre skal tørre å gå ut på gaten. Da trenger vi en aktiv kriminalitetsbekjempelse og et sterkt fellesskap. Det er vår politikk.

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:28:50]: Jeg har et enkelt spørsmål til representanten Bjørnflaten.

For kort tid siden bestemte flertallet at man skulle forby kjøp av sex her i landet. Samtidig forbyr man ikke salg av sex. Og da blir mitt spørsmål ganske enkelt: Hvem er det man har tenkt at disse jentene skal selge sex til i framtiden?

Anne Marit Bjørnflaten (A) [11:29:09]: Det norske sexmarkedet har endret seg betydelig i løpet av de siste årene, og vi ser et stadig større innslag av utenlandske prostituerte i gatebildet. Det er den viktigste grunnen til at vi nå mente at det var viktig å innføre et forbud mot kjøp av sex. Det er grunn til å tro at mange av disse jentene er ofre for tvangsprostitusjon, ofre for menneskehandel. Erfaringen viser oss at det er veldig vanskelig å foreta noen grensdragning når det gjelder dette, derfor mente vi at det var viktig å innføre forbud nå.

Det er mange som har spurt hvorfor vi da ikke også kriminaliserer det å selge sex. Grunnen til det er nettopp det jeg pekte på, at mange av disse allerede er ofre, de er ofre for tvangsprostitusjon, de er ofre for menneskehandel, de er ofre for fattigdom, de er ofre for rus, og derfor mener vi at det ikke er riktig å pålegge disse en enda større byrde.

Elisabeth Aspaker (H) [11:30:18]: Representanten Bjørnflaten var innom politiet flere ganger i sitt innlegg. Men jeg har lyst til å utfordre henne på følgende: Sommeren 2007 forsvant det 120 årsverk fra politiet som følge av nye arbeidstidsbestemmelser, uten at det ble tatt noen grep eller at det foreligger noen strategi for å kompensere for disse. Fra nyttår 2009 kommer det nye arbeidstidsbestemmelser for politijuristene, og det er antydning at mange titalls årsverk kommer til å forsvinne som følge av det.

På hvilken måte tar 2009-budsjettet høyde for denne tappingen av påtalekapasitet i politiet?

Anne Marit Bjørnflaten (A) [11:31:00]: Da arbeidstidsbestemmelsene ble innført, hadde det også bakgrunn i at bl.a. Politiets Fellesforbund var av de som ivret mest for å få arbeidstidsbestemmelsene på plass, fordi man mente at det var behov for at politiet fikk en mer regulert arbeidstid. Jeg ser også at arbeidstidsbestemmelsene har gitt gode resultater mange steder hvor man før hadde reservevakt, og hvor man nå har en aktiv heldøgns tjeneste.

Jeg er ikke enig med representanten når hun sier at vi ikke har tatt høyde for dette. Som jeg var inne på i mitt innlegg, har vi nå på tampen av året styrket driftsbudsjettet, og vi styrker driftsbudsjettet til politiet ytterligere, noe som betyr at det er mulig å ansette 300 flere.

Jeg viser til at politijuristenes fagforening, PEL, også har gått langt i å støtte den sittende regjeringen når det gjelder vår virkelighetsbeskrivelse, og støtter den sittende regjeringen i det arbeidet den gjør for å styrke politiet. Jeg er veldig glad for at det nå er en dialog mellom ministeren og organisasjonene om bl.a. arbeidstidsbestemmelsene.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:32:18]: Komiteens leder var innom prøveordningen med elektronisk soning, og lovpriste den ut fra de få resultatene man allerede ser. Så jeg ville i grunnen spørre: Kan man i en videreutvikling av dette forvente at det som ble presentert i det foreløpige høringsutkastet til dette, nemlig at også elektronisk soning kunne bli benyttet i varetektsfengslingsaker, er noe regjeringspartiene nå ønsker å se nærmere på?

Anne Marit Bjørnflaten (A) [11:32:53]: Som representanten Syversen var inne på, er det jo foreløpig en prøveordning. Og selv om de første resultatene så langt er positive, er det også viktig at vi evaluerer ordningen før vi kommer tilbake til hvordan den eventuelt skal utvides og hvordan den skal benyttes. Men jeg forutsetter jo at dersom resultatene blir så positive som de har vært fram til nå, at vi også vil vurdere det i forhold til varetektsfengsling.

Så vil jeg også si at vi til våren skal ha en debatt om kriminalomsorgsmeldingen, hvor nettopp alternativ til soning blir viktig, og hvor dette er et av de viktige virkemidlene for å hindre tilbakefall og medvirke til en god tilbakeføring til samfunnet for den tiltalte og den domfelte.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:33:59]: For fire år siden var det den første budsjettdebatten for denne justiskomiteen. Husker jeg ikke feil, var det en litt smånervøs – kan man bruke begrepet – «gjeng» her som lurte på hvordan gjør man dette, og hvordan fikser man det – akkurat på samme måte som undertegnede stod her for åtte år siden sammen med daværende opposisjonspolitiker Storberget. Så for noen av oss har læringskurven vært lenger enn for andre.

Det som i alle fall er et faktum, er at justiskomiteen

har jobbet godt sammen, slik som komitélederen også påpekte, og i all hovedsak er vi vel enig om det aller, aller meste i det store bildet. Men så tenkte jeg også, siden jeg har hatt gleden av å sitte i justiskomiteen i åtte år, at jeg måtte se på hvordan det var før. Så jeg har gått tilbake og lest debattene for høsten 2001, 2002, 2003 og 2004. Hvis det er noen som lurer på hva vi snakket om da, skal jeg gi dere en kort tilbakemelding om det. Vi snakket om mangel på politi. Er det overraskende? Er det nytt i dag? Nei. Vi snakket om en økning i kriminaliteten. Er det nytt i dag? Nei. Vi snakket om soning, innholdet i soningen og soningskø. Snakker vi om det i dag? Ja, det gjør vi. Vi snakket om rask reaksjon i 2001. Det gjør vi fortsatt. Vi snakket om mangel på driftsmidler hos norsk politi. Gjør vi det fortsatt? Er det noen som kjenner det igjen? Ja, sannsynligvis de aller fleste. Og vi snakket om bl.a. vold i nære relasjoner, som vi også gjør i dag.

Da kunne jeg muligens ha konkludert allerede nå med å si at vi ikke har kommet noe særlig videre, men jeg går ut fra at enkelte vil si at det er direkte feil. Faktum er likevel at vi diskuterer de samme tingene, og spørsmålet er: Har vi løst noen av de store problemene og utfordringene vi har innen justissektoren? Jeg tror ikke det. Det er mulig vi har gjort noe med dem. Det er mulig vi har kommet lenger i forhold til DNA. Det er mulig vi har kommet lenger i forhold til vold i nære relasjoner. Det er mulig vi har kommet lenger i å se på utfordringene som norsk politi har samlet sett. Det er mulig vi har kommet lenger i forhold til å se på samhandling mellom de ulike ledene innen justissektoren. Men med respekt å melde: Vi har ikke løst problemene.

Jeg går derfor ut fra at de som står her om fire år, muligens diskuterer akkurat de samme tingene. Og det er ikke nødvendigvis feil, men det viser vel kanskje tvert imot at det ikke finnes noen enkle løsninger. Det finnes ingen «shortcuts» her. Det finnes bare én måte å løse dette på, og det er gjennom et langt og målrettet arbeid hvor man greier å fokusere på det som bør være – og er – det viktigste. Det vil selvfølgelig være avhengig av hvor man står politisk. Men for min del var det ganske interessant og også litt fornøydig å se tilbake på dette, for det var en liten vekker i forhold til: Hva skal vi gjøre i dag? Hva diskuterer vi i dag? Jo, vi diskuterer det samme som vi gjorde her høsten 2001, 2002, 2003 og 2004.

Så hvis jeg skulle bevege meg litt videre, har jeg også tatt meg den frihet å se på hva Høyres representanter gjorde i forrige periode. Når jeg ser på hva Høyres representanter gjorde i forrige periode sammenlignet med i dag, er jeg nødt til å stille meg selv et spørsmål: Hvis dagens justisprofil for Høyre er korrekt, da vil jeg hevde at de som satt her for Høyre i forrige periode, gjorde en dårlig jobb. Det som iallfall er helt klart, er at dagens Høyre-representanter har et vesentlig høyere fokus på justissektoren, på kriminalitetsbekjempelse, enn det man hadde i forrige periode.

Det er mulig at det har en naturlig forklaring. Det er mulig at det er så enkelt som at man da satt i regjering, og derfor hadde noen føringer/begrensninger for hva man kunne, og hva man ikke kunne. Men det får jeg kanskje la

Høyre svare på selv. Men med respekt å melde synes jeg at Høyre i dag gjør en god jobb, utfordrer på ting som er viktig. Jeg hadde, med respekt å melde, gjerne sett et like aktivt Høyre i forrige periode, og det burde vært mulig. Høyre hadde sågar – hvis jeg ikke husker helt feil – finansministeren. De hadde en partileder som satt i regjering. Så når historien skal skrives, var mulighetene til stede, men av ulike årsaker skjedde ikke det man kunne ha gjort. Men det skal jeg la ligge, da jeg er ferdig med den delen av historiebeskrivelsen.

En annen ting som jeg synes det er verdt å ta med seg, er et intervju på Nyhetskanalen med daværende justisminister Odd Einar Dørum under PFs landsmøte på Røros. Med tanke på den politikrisen som har vært diskutert nå, sa han: Jeg opplevde noe lignende da jeg var justisminister. Jeg prøvde å løse det, men det var veldig vanskelig. Mitt forslag til det jeg måtte gjøre for å greie å finansiere en del utfordringer, var å gjøre to upopulære ting. Jeg la på egenandelen for fri retts hjelp, og jeg doblet bøtesatserne. Det var det verktøyet jeg hadde, og den muligheten jeg hadde for å løse de tingene jeg var satt til å løse.

På nytt igjen oppfatter jeg at den daværende justisministeren – og han er her fortsatt – er en oppgående og ærlig person som ikke er redd for å si fra om hvordan han ser ting, og det skal han ha respekt og honnør for. Men jeg opplevde også at han var veldig åpen og direkte i forhold til at han havnet i en situasjon hvor han måtte velge en dårlig løsning for å komme videre. Men han valgte å gjøre det fordi det ene var viktigere enn det andre. Både jeg og daværende stortingsrepresentant Knut Storberget tror jeg kritiserte han en smule for begge deler, men han gjorde det fordi han mente det var den løsningen han hadde der og da. Det skal han ha respekt og honnør for.

Hvis vi så går litt videre og ser på hva som er situasjonen i dag, har jeg tatt meg den frihet og kikket litt i diverse aviser. Nettavisen har en artikkel den 11. november i år hvor Erling Grimstad blir intervjuet. Han sier at politiet helt har mistet kontrollen innenfor økonomisk kriminalitet. Han sier at vi har mafialiknende tilstander her i landet. Han sier:

«– Politiet har helt mistet kontrollen innenfor økonomisk kriminalitet. Dette faktumet har en svært negativ effekt på samfunnet. Jeg ser ikke lyst på dette i det hele tatt.»

Så kan man selvfølgelig si at Grimstad tar feil.

Så kan man se på Aftenposten 29. oktober i år, som har en forside hvor det står at 410 stillinger i politiet står ubesatt. Man refererer videre til at «i helgen passet fire betjenter på 250 000 mennesker». Det er mulig at dette er en større utfordring enn daværende justisminister Dørum hadde. Men det er i hvert fall en utfordring som jeg ikke kan se at den rød-grønne regjeringen har kommet med en løsning på – så langt.

En annen sak – Sunnmørsposten 21. oktober: «Fritt fram for narkosalg». Leder for narkoseksjonen ved Sunnmøre politidistrikt, Sindre Ryssevik, er oppgitt:

«De beslagene vi gjør, er nærmest tilfeldige. Per i dag er det dessverre fritt fram for tyngre stoffer på Sunnmøre, sier Ryssevik. Årsaken er rett og slett at po-

litiet på Sunnmøre står helt uten mulighet til å snakke med informanter.»

Så det man altså gjør nå, er å gi tapt for kriminaliteten. Videre står det i Drammens Tidende 23. oktober:

«Politimannen skulle egentlig oppklart narkotika-kriminalitet. I stedet må han kjøre politipatrolje på torget.»

Prioritering? Ja, mulig. Det er mulig at det er rød-grønn prioritering. Men om det er en god prioritering, forbeholder jeg meg retten til å være sterkt tvilende til.

I Romerikes Blad 26. oktober står det:

«Hadde ikke tid til 29 utrykninger.»

Og videre:

«To politipatroljer og totalt fire politibetjenter. Det var politibemanningen på Romerike natt til lørdag.»

Så har man tatt ut en utskrift fra politiloggen, hvor man kort refererte virkeligheten på Romerike den kvelden. Det var to tilfeller av promillekjøring som ble innrapportert, som man ikke gjorde noe med. Det var tre slåsskamper som det ikke ble gjort noe med, og det var også tyveri som det ikke ble gjort noe med.

Hvis det er slik som man snakker om i budsjettinnstillingen, at nærpolitiet er viktig, og at folk føler at man kan få støtte og respons når man har bruk for det, ja, da har vi en utfordring, og den er dessverre ikke liten.

Fredag 28. november hadde Dagbladet en sak der politiet advarer mot å oppholde seg på Karl Johan og Grünerløkka for å unngå ran. Er det slik å forstå at deler av hovedstaden nå er i ferd med å bli en unntakssone fordi vanlige borgere ikke kan gå dit med fare for å bli utsatt for kriminalitet? I så fall har kriminaliteten vunnet, og de lovlidige borgerne har tapt. Det er en situasjon som vi ikke kan ha.

La meg avslutte denne delen med å påpeke en pressemelding fra Riksrevisjonen i forhold til økonomisk kriminalitet. De kjørte ut en pressemelding den 6. november, der de bl.a. sier:

«Ettersom bokettersyn og virksomhetskontroller er sentrale virkemidler i disse etatenes arbeid mot økonomisk kriminalitet, er nedgangen i ettersyn og kontroller ikke i tråd med forutsetningene om økt innsats på området, sier Jørgen Kosmo.»

Med andre ord: Det er ikke slik at det bare er i forhold til den synlige kriminaliteten at den rød-grønne regjeringen svikter – men det er også slik at innenfor sentrale felt, som jeg oppfatter at både statsråden og partiene tilsynelatende er opptatt av å bekjempe, nemlig økonomisk kriminalitet, leverer man altså ikke.

Helt til slutt: I debatten høsten 2004 sier daværende medlem av justiskomiteen, Gunn Karin Gjul, følgende om budsjettet:

«Arbeiderpartiet tar situasjonen i politiet på alvor (...) Dette problemet er en kombinasjon av struktur og trange budsjetter. For å kunne opprettholde et godt nærpoliti og sikre god bemanning både på kveldstid og i helgen trenger det enkelte lensmannskontor og den enkelte politistasjon mer penger til drift og ubesatte stillinger... Det er vår plikt å si fra og sørge for at vanlige folks trygghet ikke blir svekket.»

Nå har jeg altså kort redegjort for en del av de tingene som diverse medier har vist til. Jeg tror faktisk representanten Gunn Karin Gjuls beskrivelse fra høsten 2004 faktisk kan brukes like godt i dag. Jeg vil altså påstå at selv om den rød-grønne regjeringen har økt budsjettene – det har de selvfølgelig gjort, noe annet ville vært oppsiktsvekkende, ikke minst med tanke på lønns- og prisstigning og andre utfordringer, og den profilen man har hatt – tror jeg rett og slett det er på tide å fremme et nytt slagord, i hvert fall på vegne av oss. Det bør kanskje være: Ut med Knut. Det er mulig det er utilbørlig, men jeg tror at vi har et behov for, gjennom valget til neste år, å få en ny kurs.

Så litt om hva Fremskrittspartiet selv gjør. Det er kanskje noen som har ventet på det også, men jeg regner med at det er ganske kjent.

For vår del håper jeg, og vi har en ambisjon om, at vi skal holde på den profilen vi har hatt i alle fall gjennom de siste åtte årene, med en større satsing på norsk politi. Vi mener at politiet er av de beste når det gjelder forebyggende arbeid, og er et av de beste verktøyene i kriminalitetsbekjempelsen. Vi trenger altså mer driftsmidler til norsk politi. Vi trenger i dag, siden det hevdes og det er et faktum at vi mangler politiutdannede folk, å ansette flere sivile. Regjeringen gjør det, men vi mener fortsatt man har mer å gå på.

Så vil vi hevde at vi trenger et investeringsbudsjett. Når tidene er trange og man sliter med budsjettene sine, må man legge noen ting til side fordi man ikke har råd til alt. Da synes vi man skulle vurdere å lage en ordning, å la det man hadde før, med at man fikk en sentral finansiering av en del av investeringene for å ta inn over seg utfordringene man faktisk har, og erkjenne at det er slik.

Så er det også slik at et budsjett består av store poster og mindre poster. For Fremskrittspartiet har det vært viktig å fokusere på den jobben de frivillige gjør. Vi har registrert at dette har Regjeringen også sagt noe om, og at det er viktig å ha dem med i alle deler av samfunnet. Det støtter vi selvfølgelig opp om.

En annen sak som er kommet på kartet nå, og som Regjeringen har gjort en jobb med, gjelder jordskiftedommerne. Justiskomiteen har møtt dem. Vi har tatt inn over oss en del av de utfordringene de har, men vi mener fremdeles at vi har en jobb å gjøre og et stykke å gå for å komme fram til et forsvarlig nivå. Det samme gjelder situasjonen med hensyn til rekruttering av dommerfullmektiger, som vi fra vår side ser på som bekymringsfull.

Videre er det slik at jeg, før jeg går ned, skal ta opp forslagene våre i innstillingen. Vi har også denne gangen valgt å fremme en del forslag som vi selvfølgelig hadde håpet at Regjeringen skulle være med på. Et av dem gjelder samhandlingen mellom strafferettspleien og psykiatrien, barnevernet og utdanningssektoren. Det er slik at når barn blir berørt av dette, er man nødt til å jobbe på tvers. På samme måte som jeg oppfattet at statsråden kommenterte det på i forrige sak, er det slik at en etat alene løser ikke et problem, spesielt siden man ikke har en enerett på det. Da er man nødt til å løse det i fellesskap.

Forskning er også en nøkkel til kunnskap. Høyre og Fremskrittspartiet har et forslag som vi gjerne hadde sett

at flertallet ble med på, men det har det valgt å ikke gjøre. Og ikke minst: Vi mener helt klart at det nå er på tide å se på justissektoren samlet sett og få en analyse av hva som trengs innenfor de forskjellige delene av den, en samlet plan. Det vil også gi bedre forutsetninger for å kunne ha en korrekt budsjettering, vil vi påstå. For ikke å glemme å nevne en av de tingene vi ofte blir beskyldt for å snakke om, nemlig straff, vil jeg si at vi ønsker at Regjeringen legger fram en sak som omhandler straffenivået her i landet, slik at vi kan sammenligne det litt med straffenivået i andre nordiske land. Nå skal statsråden snart legge fram straffeloven for oss, og da vil vi jo få se hva slags referanser han har.

Så det siste punktet: Det er fortsatt slik at en del saker med kjent gjerningsmann henlegges. Det synes vi er leit. Jeg oppfatter at Riksadvokaten er kritisk til det. Jeg oppfatter at statsråden har klare meninger om hvordan det skal være, men der har vi fortsatt en jobb å gjøre.

Helt til slutt vil jeg ta opp forslagene våre og samtidig si at Fremskrittspartiet kommer til å støtte forslag nr. 22, fra Venstre.

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [11:48:58]: Jeg er glad for at Fremskrittspartiet i komitémerknadene både understreker betydningen av å bekjempe økonomisk kriminalitet og ikke minst erkjenner hvor viktig skatteetatens rolle i dette arbeidet er. Jeg viser til en felles komitémerknad, der det heter:

«Komiteen viser videre til at etater som skattetaten, tolletaten og Kredittilsynet gjør et svært viktig arbeid i forhold til å avdekke kriminalitet. Komiteen er tilfreds med at skattetatens arbeid mot økonomisk kriminalitet har blitt styrket de siste årene. Komiteen vil understreke betydningen av at disse etatene fortsatt får tilstrekkelige ressurser, slik at dette viktige arbeidet kan fortsette.»

Da finner jeg det underlig at Fremskrittspartiet i finanskomiteen derimot gjør det motsatte av det Fremskrittspartiet i justiskomiteen ønsker, nemlig å kutte i toll- og skatteetaten og Kredittilsynet.

Så mitt spørsmål til representanten er derfor: Hvem skal vi tro på, representanten Ellingsen som vil bekjempe økonomisk kriminalitet, eller representanten Leirstein i finanskomiteen, som vil kutte i disse etatene?

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:50:04]: Dette minner meg faktisk om et spørsmål jeg fikk i fjor, men jeg skal selvfølgelig svare på samme måte som jeg gjorde i fjor.

Vi har selvfølgelig tro på at det går an å effektivisere også offentlige etater. Jeg synes spørsmålet er betimelig, ikke minst når jeg registrerer at også regjeringspartiene nå mener at vi skal effektivisere norsk politi ved å slå sammen operasjonssentraler bl.a. At de er bekymret over at vi går inn for en mulig effektivisering av tolletaten, skatteetaten osv., det må de gjerne være, men samtidig ønsker de selv

å gå inn for det når det gjelder norsk politi. Hva som er mest bekymringsfullt, går jeg ut fra er avhengig av hvor man står politisk.

Akhtar Chaudhry (SV) [11:50:52]: Det er ingen skjult politikk at Fremskrittspartiet vil ha en liberal alkoholpolitikk. Skjenking og salg av alkoholholdige varer skal være lov nær sagt 24 timer i døgnet. En byråd i Oslo fra Fremskrittspartiet har sagt at skjenkebevilling skal være lett å få. Han har også sagt at den skal være lett å miste. Den siste delen betviler vi, men uansett, den skal være lett å få.

Så ser vi at politiet sier:

«Ting tyder på at nordmenn og stor tilgjengelighet på alkohol er en dårlig kombinasjon. I forhold til skjenketider bør man snarere gå bakover i tid enn fremover i tid.»

Da viser man til en skjenkeplan i Oslo, som bl.a. Fremskrittspartiet la fram. Den ble slaktet av Oslo-politiet bl.a. ut fra det de selv sier.

Da er mitt spørsmål til Fremskrittspartiet: Hvordan går det an å kombinere det å styrke politiet og samtidig kutte 670 mill. kr i alkoholavgiftene og å ha en liberal politikk?

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:52:07]: Dette tror jeg også jeg svarte på i fjor, men jeg skal selvfølgelig gjøre det igjen.

Jeg oppfatter at spørsmålet representanten Chaudhry stiller, er direkte umoralsk, siden det kommer fra en person som tilhører et av partiene som utgjør flertallsregjeringen. Kan representanten Chaudhry i sitt innlegg senere i dag referere til én innskjerpelse i alkohollovgivningen som denne regjeringen har foreslått? Ikke et eneste forslag har dere kommet med. Så kommer man og retter pekefingeren mot oss! Vi har i hvert fall vært konsekvente i forhold til politikken vår, i motsetning til bl.a. SV.

En annen ting: Jeg leste nylig at oljefondet har investert 10,5 milliarder kr i ulike foretak, som bl.a. framstiller alkohol. Det er mulig at det er mer moralsk korrekt enn å ha en politikk som har en substans, og hvor man er konsekvent, noe som jeg oppfattet at representanten Chaudhry til de grader ikke er.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [11:53:13]: Det er to kutt i Fremskrittspartiets budsjettforslag som jeg gjerne vil stille spørsmål om. Det ene går på litt av det siste svaret, nemlig et kutt i alkoholavgiften på 670 mill. kr. Det er sterke indikasjoner på at et slikt kutt fører til en økning i voldssituasjonen i store og små byer. Hvilken beredskap har Fremskrittspartiet i fall de indikasjonene slår til?

Det neste spørsmålet går på integrering, med et kutt på 971 mill. kr. Vi vet at det er en ekstrem situasjon i en rekke land i Afrika, hvor det plutselig kan bli et voldsomt trøkk i flykntilstrømmingen til Norge – sterkere enn den vi har i dag.

Ser Fremskrittspartiet for seg en mulig rask nedgang i antall flyktninger i fremtiden?

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:54:22]: La meg ta det

første først, som gjelder alkoholavgiften. Da utfordrer jeg faktisk representanten Samuelsen til å se litt bredere på dette.

Det er helt korrekt at da man i Finland senket alkoholavgiften, fikk man utfordringer i forhold til økt vold. Hvis man så går til Danmark, som har et større alkoholforbruk enn vi har og større enn i Finland, har de der et vesentlig mindre voldsproblem enn vi har. Så jeg tror man skal være særdeles forsiktig med å trekke konklusjoner. Det beror kanskje på om det norske lynnet er mer likt det finske enn det danske, men det får andre svare på.

Når det gjelder folkevandring, integrering og utfordringene i så måte, er det vel ingen overraskelse for representanten Samuelsen at Fremskrittspartiet vil søke å hjelpe folk nærmest mulig der de bor. Vi har aldri vært tilhenger av å ta folk hit først, delvis integrere dem, og så sende dem tilbake. Det tror vi er verre for alle berørte parter, og vi mener det er en dårligere og mer kostbar løsning enn å hjelpe folk lokalt.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Elisabeth Aspaker (H) [11:55:37]: Dette ser ut til å bli en slags historietime, hvor alle skal bekjenne hva man har gjort tidligere, og nå til slutt, hva man har tenkt å gjøre framover.

Men det er også slik at det kan være greit å si til komitélederen at heller ikke denne regjeringen kom til helt tomme skuffer og skap i departementet. Også den regjeringen som sitter i dag, hadde med seg føringer og saker som hadde en fortid her i Stortinget før man tok over. Både barnehus, politiråd osv. er eksempler på saker hvor det var lagt et grunnlag, og hvor man så har bidratt til å oppfylle både initiativ og føringer som lå fra Stortinget.

Det er grunn til å sette spørsmålsteget ved Regjeringens forståelse av hvordan hverdagen arter seg for norsk politi. Statsråden og rød-grønne representanter slår rundt seg med mange tall og statistikk, men som ser ut til å imponere få andre enn dem selv. Og det er verdt å minne om at politiorganisasjonene faktisk sa at forslaget til politibudsjett for 2009 er katastrofalt.

Folk opplever i dag for ofte at politiet ikke strekker til. Uansett hvor nært man bor en politistasjon eller et lensmannskontor, er det ingen garanti for at politiet kan komme. Og er det lensmannen i nabokommunen mange mil unna som har vakt, blir det spørsmål om hendelsen er så alvorlig at det kan forsvares å rykke ut.

Få mannskaper og store vakt-distrikter betyr i praksis at terskelen for hva man rykker ut for, blir høyere. Vi hører om lokalsamfunn som plages av fyllekjørere som ikke blir tatt, og innbrudd som må vente til over helgen. Folks frykt teller ikke så mye.

En sammenligning av vaktlister i 2008 og 1998, utført av Politiets Fellesforbund, tyder på en markant reduksjon i operativt personell, i Øst-Finnmark faktisk over en halvering. Politidirektøren ville ikke kommentere saken. Mer interessant er det jo da hvilke tanker justisministeren gjør seg om de tallene som er kommet fram.

Og enda mer interessant er det om statsråden mener

Bemanningsutvalget har fanget opp de reelle utfordringene i Politi-Norge, eller om han vil følge sin partikollega Thomas Breen, og vurdere forslaget om en politistudie som pløyer dypere i de samfunnsmessige behov og utfordringer som må danne grunnlaget for dimensjonering av framtidens politistyrke og avgjøre framtidige kompetansekrav.

Statistikk kan brukes til så mangt, men det opplevde fraværet av synlig politi i det offentlige rom kan ikke bortforklares. Med det siste budsjettforslaget i perioden er det klart at justisministerens varslede «politiets år» aldri kom. Et slikt løftebrudd kan ikke veies opp, selv av rekordhøye opptakstall på Politihøgskolen. Problemet er at dagens krise i politiet ikke løses av politifolk som er ferdig utdannet om tre år. Da må det annen lut til og mer penger til drift, slik at politimestrene i 2009 kan ansette sivile og holde på alle seniorer som er motivert til å fortsette, om forholdene legges til rette.

Høyre mener det foreslåtte politibudsjettet for 2009 ikke vil løse politikrisen. Politimesteren i Bergen er helt klar på at driftsrammene i 2009 vil bety færre ansatte. Å framstille en tilleggsbevilgning i høst for å kompensere for høyere kostnader til voldsalarmer og nye biometriske pass, som et bidrag til styrking av politiooperativ tjeneste i 2009, er for meg ganske drøy kost.

Ansvar for at politiet ikke fungerer som det skal, kan ikke plasseres hos opposisjonen. Det må Regjeringen ta selv etter tre år med makten. Sammenlignet med sine regjeringskolleger har muligens Knut Storberget vunnet mediekampen. Verre for politiet er det at han har tapt budsjettkampen. Verken i budsjettet eller nysalderingen er det mulig å få øye på noen entydig strategi for å komme ut av dagens politikrise.

Konfrontert med dårlige driftsbudsjetter for politiet har justisministeren vist til statistikk, der kriminaliteten går ned. Men statistikk er historie, og de dårlige budsjettidene for politiet er nå. Bildet i 2008 er et noe annet enn det statsrådets statistikk kan gi inntrykk av: Fra Hordaland meldes det om færre tatt og færre fengslet. Påtalelederen legger ikke skjul på at dette skyldes kapasitetsmangel. Narkotikasaker og ordensforstyrrelser anmeldes sjelden og er avhengig av at politiet er aktivt ute.

Det er ikke å undres over at oppklaringsprosenten går ned når politiet presses på tid og folk. Det er heller ikke til å undres over at henvendelsene til politiet blir færre når de som anmelder, erfarer at politiet ikke har ressurser til å etterforske. Og når ikke kjente gjerningsmenn tas, selv når anmelderne legger bevisene på bordet, brytes respekten for loven ned når kriminalitet ikke får konsekvenser.

I sommer kom rapporten fra bemanningsprosjektet med klare anbefalinger om å forsterke politiinnsatsen for å holde tritt med alvorlig organisert kriminalitet, samtidig som nærpoltirollen og det forebyggende arbeidet skal ivaretas.

Innføringen av nye arbeidstidsbestemmelser for politiet i 2007 tappet etaten for 120 årsverk over natten. Til nyttår innføres nye arbeidstidsbestemmelser for påtalejuristene, og nye titalls årsverk tappes ut – uten at dette er nevnt overhodet i budsjettet.

Ett av statsrådets standard svar når han utfordres om politiets ressurser, er DNA-reformen. Det statsråden overser, er at DNA-reformens suksess står og faller med at politiet faktisk har ressurser til å rykke ut og sikre spor, til å etterforske og ha politijurister som sørger for at sakene sluttføres. Med et godt bemannet politi kan DNA-reformen bli et effektivt våpen i kampen mot kriminalitet. Med et underbemannet politi kan reformen bli en stor belastning, fordi det er skapt forventninger om en revolusjon i oppklaringsprosent.

Budsjettforslaget følger opp bemanningsrapporten på ett punkt: økt opptak til Politihøgskolen, med full uttelling fra 2012. For øvrig står Regjeringen uten kraftfulle grep, og seniorpolitikken er overlatt til politidistriktene. Når det gjelder sivile stillinger, er det nesten en vits at 20 stillinger i 2009 skal fordeles på 27 politidistrikter. Regjeringen burde ha grepet fatt i rapportens anbefaling om 1 000 nye sivile årsverk med langt større beslutsomhet. Det er en kjensgjerning at det ligger en betydelig bemanningsgevinst i å frigjøre politifolk fra f.eks. vakt og transportoppdrag. Vi vet at Oslo tingrett alene kan legge beslag på flere titalls politifolk.

Høyre har i sitt alternative budsjett styrket politiet med 220 mill. kr for å gi etaten driftsbudsjetter som både ivaretar seniorer og sikrer 160 nye sivile stillinger til neste år.

I en presset bemannings- og ressursituasjon tvinges politiet til tøffe prioriteringer. Forståelig nok må den mest alvorlige kriminaliteten gå foran den mindre alvorlige, og sist kommer forebygging. Politiet beklager, men sier de ikke har noe valg. Høyre frykter de langsiktige konsekvensene av et politi som fjerner seg fra de forebyggende oppgavene. Regjeringspartiene peker på et stort antall politiråd som sannhetsbevis på at det forebyggende arbeidet går sin gang. Men vi er altså redd for at politirådene skal bli en sovepute.

Møter mellom politi og kommune kan aldri erstatte politiets oppsøkende virksomhet på skoler, i ungdomsmiljøer, tilstedeværelse i trafikken og synlighet på steder – til alle tider av døgnet – der mange folk ferdes. Politiråd i seg selv er ingen garanti for at forebygging skjer i praksis. Erfaringene med SLT har vist oss at mange kommuner sier at de holder på med det, men det er langt mellom de kommunene som virkelig driver et godt SLT-arbeid.

Virkningene av finanskrisen ser nå ut til å ramme Norge med stor kraft. Mange rammes av konkurser, permitteringer og oppsigelser, og risikoen øker for at grensene for det lovlige utfordres. Nettopp i slike tider er det så viktig at politiet har evne til å håndheve loven. Samfunnet kan ikke leve med at økonomisk kriminalitet ikke forfølges. I budsjettet foreslås økte bevilgninger til bekjempelse av økonomisk kriminalitet, men ikke nok, etter Høyres mening.

Erling Grimstad, tidligere førstestatsadvokat og nestleder i Økokrim, advarer nå mot det han opplever som en nedprioritering av saker med økonomisk kriminalitet. Han frykter at Norge taper kampen mot mafiavirksomhet fordi politiet ikke evner, vil eller har ressurser til å etterforske økonomisk kriminalitet. Det burde bekymre en

samlet regjering når politiet bare har kapasitet til å etterforske en brøkdel av skatte- og trygdesakene. Det rammer fellesskapet om betydelige midler unndras beskatning og velferdsordninger utnyttet på det groveste.

Høyre er opptatt av å dyrke det fruktbare samspillet mellom det offentlige og private og ideelle organisasjoner som gir verdifulle bidrag til rehabilitering og reetablering av innsatte etter soning. Andre stiller opp med aktivitetstilbud til innsattes familie og barn, og andre igjen stiller opp som samtalepartnere og støtte for fornærmede i straffesaker. Dette er en ordning Høyre vil gjøre landsomfattende fra 2009.

Å forebygge bedre, reagere raskere, oppklare mer og rehabiliterer bedre er de rød-grønnes mantra. I realiteten er vi i dag vitne til en utvikling der vi ser at forebyggingen er truet, responstiden i politiet er økende, oppklaringsprosenten kan diskuteres, men den er i hvert fall på tur ned i noen politidistrikt, og innsatsen for rehabilitering i forhold til de målene man har satt seg, er ikke der den burde være. Justisbudsjettet er i ubalanse, og det rammer både politiet og innbyggerne.

I Norge har vi tradisjon for dugnad, og en samlet opposisjon har utfordret Regjeringen til dugnad for å sikre et nært og synlig politi og skape trygge lokalsamfunn, enten det er i nedre del av Grünerløkka eller på Skjervøy, som i disse dager rystes av narkotikaproblemer med 13-åringer involvert. Høyre vil understreke betydningen av politiets forebyggende innsats for å kunne stoppe bruk og omsetning av narkotika. Høyre ønsker ikke en utvikling der kommunene føler seg tvunget til å engasjere vektere for at innbyggerne skal kunne ferdes trygt ute. Høyre har i sitt alternative budsjett lagt et grunnlag for å løse politikrisen.

Til slutt vil jeg henvise til innstillingen og ta opp de forslagene som Høyre har der. Jeg vil også signalisere at vi vil støtte forslag nr. 22, fra Venstre.

Presidenten: Representanten Elisabeth Aspaker har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Thomas Breen (A) [12:05:54]: Fra representanten Aspaker har vi igjen fått en virkelighetsbeskrivelse av norsk politi som jeg synes er kullsvart. Jeg må si meg litt enig i undringen til Fremskrittspartiets Ellingsen over Høyres plutselige snuoperasjon – fra posisjon til opposisjon – i forhold til fokus på politisaker. Det har sågar gått så langt at det er utydelig hva man mener om fredspliktens viktighet for å løse krisen. Jeg synes dette står i ganske skarp kontrast til det lederen for Politiets Landsforbund sa på landsmøtet for noen uker siden: Alt er ikke svart. Det er tross alt bedre nå enn før.

Mener Høyre at virkelighetsbeskrivelsen til lederen for denne arbeidstakerorganisasjonen, som har 95 pst. av politijuristene og de fleste politiledere i sin fold, er feil, og at Høyres er riktig, siden det er så stor kontrast mellom deres virkelighetsbeskrivelse og virkelighetsbeskrivelsen til PEL, Politiembetsmennenes landsforening?

Elisabeth Aspaker (H) [12:06:51]: Dette er et inter-

essant spørsmål. Jeg vet ikke hvem som skal ha monopol på sannheten, for jeg tror sannheten vel er mer nyansert enn den regjeringspartiene bekjenner.

Jeg hører at man skyver foran seg de som passer inn i det bildet av virkeligheten i Politi-Norge som er skapt av regjeringspartiene. Politimesteren i Bergen sier at han får et driftsbudsjett i 2009 som gjør at han ikke kan ansette i alle stillinger. Når politiet rundt omkring sier at de ikke får vaktlistene til å gå opp, at de ikke greier å yte den service til publikum som de ønsker, tar Høyre dette på alvor. Vi ser en polititjeneste som er i ferd med å rakne. Vi ønsker større politibudsjetter, og vi har over år vist at vi ønsker å følge opp politiet.

Høyre har vært klinkende klare på at det ikke er fredsplikten vi utfordrer, men vi utfordrer regjeringspartiene i denne sal til å gi politiet de driftsbudsjettene de trenger for å kunne oppfylle nærpoltirollen og også ta hånd om den organiserte alvorlige kriminaliteten.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:07:59]: Det var veldig interessant at representanten Aspaker hoppet pent og elegant over den revyen som representanten Ellingsen framførte her angående de fire årene Høyre hadde makt. Det andre bildet, den andre komponenten, som Høyre hopper veldig pent over, er forebygging. Denne regjeringen har bevilget 28 milliarder kr i frie midler til kommunene. Likevel er det slik at de forebyggende, ikke lovpålagte tilbudene kuttet i Høyre-styrte kommuner. På den andre siden ønsker Høyre mer penger til politiet for å bekjempe kriminalitet som nettopp er et resultat av fravær av forebyggende tiltak. Ser representanten Aspaker en sammenheng her?

Elisabeth Aspaker (H) [12:09:02]: Det var egentlig bra at jeg fikk denne utfordringen, for det gir meg en mulighet til å si at det ikke finnes belegg for at Høyre-kommuner kutter når det gjelder forebygging. Jeg har bred dialog med Høyres kommunepolitikere, og jeg vet at de satser på forebygging. Jeg vet at de er opptatt av SLT, jeg vet at de er opptatt av politiråd. Jeg vet at Høyres budsjettopplegg er et budsjett for trygghet for hus, hjem og jobb, og det er også et budsjett som bygger opp under at kommunesektoren i Norge skal kunne utføre sin del av jobben.

Så har jeg lyst til å si at man i regjeringspartiene kanskje burde merke seg at det faktisk nå i en god del Høyre-styrte kommuner settes i verk tiltak når det gjelder skjenketider osv. nettopp for å se om dette kan bidra til å dempe gemyttene, og som et innspill til å drive bedre forebyggende arbeid.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:10:03]: Høyre foreslår prisverdig nok å øke bevilgningene til politiet med 220 mill. kr. Jeg går ut ifra at det finansieres ved bl.a. kutt i asylmottak med 700 mill. kr. Samtidig foreslår Høyre å øke antallet kvoteflyktninger med 500 og øke bevilgningene til FN's høykommissær for flyktninger for bosetting i flyktingenes nærrområde.

Når vi vet at vi har problemer, alvorlige utfordringer, i Tsjad, Darfur og i det hele tatt i Sudan, i Somalia, i Kongo – er de bevilgningene som Høyre foreslår for å møte flykt-

ningene i deres nærområder, tilstrekkelige i forhold til de store bevegelsene i folkemassene som vi har der?

Elisabeth Aspaker (H) [12:11:07]: Vi bygger vårt budsjettforslag på de diskusjonene som har vært her i Stortinget om hva man forventer når det gjelder asylsøkere og tilstrømming til Norge til neste år. Jeg mener at vi har et godt og solid opplegg for bistand til de områdene som representanten Samuelsen var inne på. Det må overhodet ikke konstrueres en konflikt mellom det å satse på politiet og trygghet for hus, hjem og jobb i Norge og det faktum at vi både skal integrere, bosette og påta oss forpliktelser overfor mennesker i nød i andre land. Jeg synes det blir en ganske søkt oppkonstruering av en konflikt.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:11:59]: Trygghet er et velferdsgode. Trygghet er en forutsetning for et fungerende demokrati. Det er også basis for den personlige og menneskelige utviklingen. Det er en prioritert oppgave for SV og Regjeringen å gjøre samfunnet trygt. Trygghet skapes både med forebyggende arbeid og med nær og sterk politiskraft.

For å skape trygghet i samfunnet må vi begynne tidlig – ja, allerede i barnehager og på skoler. SV og den rødgrønne regjeringen har jobbet knallhardt for å få full barnehagedekning i landet. Vi er nesten i mål. Kun noen få – og de aller fleste av dem borgerligstyrte – kommuner er igjen.

Full barnehagedekning betyr at sosialiseringsprosessen starter tidlig og i pedagogiske og trygge rammer. Også barn med minoritetsbakgrunn får anledning til å lære norsk i tidlig alder. De slipper å slite med språket når de begynner på skolen. Mestring preger hverdagen til barna. Det gir ro i skolehverdagen, noe som igjen gjør skolen interessant og givende for barn. En slik skole skaper gode og trygge borgere.

Denne regjeringen har gjort læremidler i videregående skole gratis. Det gir ungdommer større muligheter for å fullføre videregående skole. Vi vet at over 40 pst. av de innsatte i norske fengsler har grunnskolen som høyeste fullførte utdanning, nesten ingen har høyere utdanning. Gratis skole og økt satsing på såkalte drop-outs øker videre sjansene for at ungdom satser på høyere utdanning og blir en ressurs for familien og samfunnet.

Engasjerte ungdommer er trygge ungdommer. Fra 2005 til 2009 har vi økt kommunenes budsjetttramme med over 28 milliarder kr. Disse pengene har bl.a. gått til gode forebyggingsformål rettet mot barn og ungdom, som fritidsklubber og uorganisert idrett. Dette mener jeg er den beste politikken for å holde ungdommen unna rus, kriminalitet og annen negativ, uønsket atferd – med andre ord forebygging! Her strander opposisjonen. Til tross for gode rammer kutter borgerligstyrte kommuner, som Oslo, i ikke lovpålagte gode fritidstilbud til barn og unge og i lavterskeltilbud til utsatte grupper.

Forebygging er også å ikke gjøre de gale tingene. Da gjelder det å ha en restriktiv alkohol- og skjenkepolitikk.

Her er Fremskrittspartiets alkoholpolitikk et godt eksempel på å gjøre de gale tingene. Også i 2009 vil Fremskrittspartiet redusere alkoholavgiftene med 670 millioner kr. Økt adgang til alkohol betyr økt inntak. Og vi vet hva økt inntak av alkohol betyr. Det betyr større belastninger for den enkelte, for vedkommendes omgangskrets, for vårt helseapparat og i denne sammenheng med tanke på den alminnelige ro og orden og behov for ordenspoliti i våre gater. I Oslo foreslo byrådet, utgått av Høyre og Fremskrittspartiet, før sommeren en skjenkeplan som ble regelrett slaktet av Oslo-politiet. Visepolitimesteren i Oslo sa:

«Ting tyder på at nordmenn og stor tilgjengelighet på alkohol er en dårlig kombinasjon. I forhold til skjenketider bør man snarere gå bakover i tid.»

Han sa videre:

«Vi har mange ganger sagt at vi bruker en uforholdsmessig stor andel av de uniformerte ressurser natt til lørdag og søndag. Våre folk redder liv hver helg. Skulle vi ha enda flere steder med de samme utfordringene som i sentrum, går det imot hva vi ønsker å bruke ressursene på. I tillegg vil dette skape negative konsekvenser for bomiljøene.»

Det er et tankekors at de samme partiene som roper om bemanningskrise i politiet, fører en politikk som gjør at behovet for politiet øker, og som politiet selv mener ikke er bra.

Et annet eksempel er at Fremskrittspartiet reduserer bevilgningene til Kredittilsynet med 12,3 mill. kr. Toll- og avgiftsetaten blir kuttet med 150 mill. kr. Vil ikke dette bety mindre kontroll med kriminalitet? Betyr ikke dette økte utgifter for det samme politiet som de ønsker å styrke?

For å skape trygghet trenger en effektivt nærpolti. Regjeringen har økt politiets budsjett hvert år, med til sammen 2 milliarder kr fra 2006 til 2009. Politiet har fått en reell økning på 365 mill. kr i 2008. Denne økningen fortsetter i 2009.

Vi har tatt situasjonen i politiet, som også beskrives i bemanningsrapporten «Politiet mot 2020», på alvor. Derfor har vi hvert år siden vi overtok regjeringsansvar, økt tallet på politistudenter kraftig. Neste år skal vi ta opp 552 studenter. Dette er rekordhøyt. Justisministeren har fortalt at 150 erfarne politifolk har utsatt sin pensjonsavgang. Dette er en viktig gruppe mennesker, som har unik kompetanse som politiet trenger.

Oslo-politiet gjør en meget god jobb og får en økning i sitt budsjett. Jeg er fornøyd med at det skal komme to nye politiposter i Oslo neste år. Jeg håper at en av dem kommer på Furuset. Nærmiljøene har lenge ønsket det. Et av våre største bidrag til Oslo-politiet er at vi har redusert soningskøene, fra om lag 3 000 dommer i 2005 til 460 dommer nå. Dette betyr at politiet slipper å bruke store ressurser på bl.a. å hente og bringe varetektsfanger til og fra rettslokalene. Alle politidistrikter skal nyte godt av det, men Oslo vil komme best ut av det.

DNA-registeret vil bli styrket neste år. Det er en sentralfinansiert reform som vil avlaste politidistriktenes budsjett. I tillegg viser erfaringene fra utlandet at flere forbrytere blir tatt ved hjelp av DNA-teknologien. Dette vil igjen avlaste politiets budsjetter.

Oslos gater skal være trygge for alle som ferdes i Oslo. Jeg setter stor pris på at politiet gir gode råd til alle som oppholder seg i Oslo, som å vise varsomhet, være forsiktede, gå sammen med venner, ikke ta piratdrosjer osv. Men jeg liker ikke at politiet fraråder folk å ferdes visse steder i Oslo. Siste råd var ikke å gå i nedre del av Karl Johans gate – riktig nok i beruset tilstand. Men jeg mener at hver eneste millimeter av Oslos offentlige rom skal være tilgjengelig for alle som oppholder seg i Oslo, og har rent mel i posen. Det vil bli et demokratisk problem dersom politiet ber oss om ikke å ferdes på visse steder. Oslo-folk har krav på trygghet, og det skal bli levert.

For SV og Regjeringen er det viktig å ha en fungerende og målrettet kriminalomsorg. Regjeringen har framlagt en kriminalomsorgsmelding med hovedfokus på straff som virker. Vi vil at de innsatte skal bruke soningstiden på å forberede seg til å komme tilbake til samfunnet som gode mennesker. Vi vil derfor ha utdanningstilbud i alle landets fengsler. I tillegg skal de innsatte ha tilgang til bibliotekene. Et av virkemidlene Regjeringen foreslår, er å innføre en tilbakeføringsgaranti. Sentrale momenter i en tilbakeføringsgaranti vil være å sikre bosetting etter løslatelse, behandling for rusavhengige, mulighet for opplæring/utdanning, økonomisk rådgivning og bistand med hensyn til gjeldsproblematikk og arbeid.

På vegne av Oslos befolkning, særlig barn og unge, er jeg veldig glad for at det kommer et barnehus i Oslo neste år. Dette vil gi et mer helhetlig og samordnet tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep. I 2007 ble det opprettet barnehus i Bergen og Hamar. I 2008 blir det opprettet barnehus i Kristiansand og Trondheim.

I den korte taletiden jeg har igjen, vil jeg snakke om et meget viktig tema, nemlig trygghet for kvinner. Jeg er svært glad for at forslag om lovfesting av krisesentertilbudet – både for kvinner og menn – nå er sendt ut på høring. Det gjenstår mye for å gi kvinner den hjelpen de trenger, men vi er på god vei. I tillegg er jeg fornøyd med at Alternativ til Vold er styrket i budsjettet, for å kunne være landsdekkende. Igjen er forebygging av vold den beste hjelpen våre kvinner kan få. Jeg vil videre legge til at vi nå har fått familievoldskoordinatorer i alle landets politidistrikter. Fra SVs side er dette viktige tiltak for å sikre tryggheten til kvinner. Vi er stolte av det, men vi vil fortsette kampen for å trygge kvinners og alles hverdag i landet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:21:54]: Det er fristende å starte med å si: Halleluja – alle kriser er løst, representanten Chaudhry har talt! Men det skal ikke jeg ta opp – jeg skal tvert imot utfordre Chaudhry på noe helt annet. For kort tid siden deltok representanten Chaudhry og jeg i en debatt i Ila fengsel, og diskuterte forvaring. Det var i en setting hvor jeg oppfattet at representanten Chaudhry var svært kritisk til bruken av forvaring. I budsjettinnstillingen har Fremskrittspartiet og Høyre påpekt at det finnes en del utfordringer rundt det, ikke minst utfasing etter gjennomført soning, når man skal tilbake til samfunnet.

Jeg kan ikke se at representanten Chaudhry på noe som helst slags vis i innstillingen har signalisert hvor han står i forhold til disse utfordringene. Og da blir mitt spørsmål: Er det sånn at representanten Chaudhry bruker sin rolle som politiker og framfører et budskap avhengig av hvor han er? Er han en rendyrket SV-er når det er kun SV som er til stede, eller tar han inn over seg at han også er en del av en flertallskoalisjon?

Akhtar Chaudhry (SV) [12:23:01]: Jeg husker også noe fra den debatten: En innsatt spurte representanten Ellingsen hva folk kunne frykte dersom Fremskrittspartiet kom til makten etter valget, og svaret fra representanten Ellingsen, hvis jeg husker det riktig, var at alle partier er enige om hovedlinjene i norsk kriminalpolitikk. Min replikk var da at da er det ingenting å frykte, da er det ikke noe behov for å skifte regjering, for vi leverer jo det Fremskrittspartiet er enig i.

Så er det sånn at vårt budskap er det samme uansett hvor vi er. Vi har alltid vært kritiske til forvaring. Vi mener at det er å straffe noen for det man ikke har gjort. Det synes vi er feil. Det viktigste nå er likevel å gi alle de menneskene som sitter inne, de tilbudene som kommer i kriminalomsorgsmeldingen, slik at de kommer ut som bedre mennesker. Det er det som er vårt svar til dem som sitter inne, og til Fremskrittspartiet.

André Oktay Dahl (H) [12:24:23]: Representanten Chaudhry er opptatt av forebygging, og det er bra, men da vil jeg gjerne at representanten forklarer hvordan det kan ha seg at man i løpet av tre år med mer penger til fordeling enn noen annen regjering har hatt, faktisk har manko på plasser i barnevernet, manko på plasser i ungdomspsykiatrien – hvordan det kan ha seg at omfanget av mobbing øker, og at politiet må kutte i det forebyggende arbeidet. Og jeg vil gjerne ha et svar som angår litt mer enn Oslo, men han kan for øvrig ta litt om Oslo også, med tanke på at Oslo er den kommunen som taper mest på den omleggingen av kommuneøkonomien som denne regjeringen har foretatt.

Og når vi først er inne på det, vil jeg også ha et svar når det gjelder krisesentre, som han var opptatt av: Dette skal da innlemmes i rammetilskuddet, noe SV var imot i forrige periode, fordi man fryktet at en rekke tilbud da ville bli lagt ned på grunn av kommuneøkonomien.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:25:09]: Det var så mange spørsmål at jeg nok hadde trengt en halvtime på å besvare dem alle. Jeg velger bare et par.

Først til russektoren. Regjeringen har i budsjettet lagt inn 3 milliarder kr til rusopptrappingsplanen. Det vil bety mye for russektoren og alle dem som trenger hjelp i det kommende året.

Jeg sa i mitt hovedinnlegg at vi har levert bortimot 28 milliarder kr i frie midler til kommunene. Da er det kommunenes ansvar å levere lavterskeltilbud til bl.a. rusavhengige. Og der er det jo faktisk slik at representantens egne kollegaer i Oslo kutter i alt av lavterskeltilbud, bl.a. til Blå Kors, bl.a. til Jobben-prosjektet. Mitt råd til ham er da at

han går tilbake og minner sine egne kollegaer om at det har kommet 28 milliarder kr, og at de må øke lavterskeltilbudet til folk som trenger det.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:26:26]: Jeg merket meg at representanten Chaudhry hadde noen råd til Oslo-politiet, bl.a. at man på politifaglig bakgrunn ikke burde advare mennesker mot å oppholde seg på visse steder i Oslo sentrum på visse tider av døgnet.

Nå er det vel en grunn til at disse stedene er så pass utrygge at politiet finner det nødvendig å advare folk mot å være der på visse tidspunkt av døgnet, f.eks. at man ikke har ressurser til å ha patruljerende politi i de aktuelle områder. Så jeg vil gjerne få bekreftet at det faktisk er slik at representanten Chaudhry advarer politiet mot å gi de råd på politifaglig bakgrunn som politiet selv mener er nødvendige for å hindre kriminalitet.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:27:19]: Vi er begge representanter fra Oslo. Det er vår by. Trygghet i vår by er også vårt ansvar. Jeg sa i mitt innlegg at politiet skal gi politifaglige råd, f.eks. om å gå sammen, om å være varsome, om ikke å ta piratdrosje osv. Men jeg mener at der går grensen. Vi kan ikke godta i vår by at politiet sier at man ikke må oppholde seg der og der. Det vil bli et demokratisk problem i vårt samfunn.

Jeg mener at alle som har rent mel i posen, har krav på å ferdes i Oslo by til alle døgnets tider, der de måtte ønske, og da er det vårt ansvar, både politikernes og politiets, å sørge for at byen er trygg.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed over.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:28:22]: Her ligger manus til Chaudhry. Jeg tror jeg får legge det til side. Det er jo mulig det iallfall blir visse nyanseforskjeller mellom et innlegg fra SV og et innlegg fra Kristelig Folkeparti, selv om jeg må si, da jeg leste innstillingen fra justiskomiteen – og vi er jo dessverre ikke til stede i den komiteen, i hvert fall ikke på et års tid – at man i fellesmerknadene faktisk er enige om veldig mye grunnleggende i norsk justispolitikk. Og det kan det jo være grunn til å ta med i en debatt hvor det gjerne er ulikhetene som dyrkes.

Vi snakker her faktisk om statens kjerneområde: borgernes trygghet og rettssikkerhet, som justiskomiteens budsjett skal bidra til å sørge godt for. Og det har jo vært en kamp om virkelighetsbeskrivelsen denne høsten – om det er et trygt samfunn vi har, eller om man nesten er på randen av et slags sammenbrudd. Man må være forsiktig i disse arbeidsrettstider, og være nøye med hva man sier, men det er klart at de former for aksjoner som man synes å se blant politiet, har satt fokus på både hva man får til, og, kanskje enda mer, hva man ikke får til. Så har det vært ytterligere fokus på hvilke midler man skal bruke for å sørge for at man har tilstrekkelig med midler, slik at politiet kan fungere etter hensikten. Når denne høsten evalueres, er jeg ikke så helt sikker på om fagforeningen vil være overmåte fornøyd med resultatet, men det får jo heller bli en oppgave for dem selv.

Uansett synes jeg det ofte – i den justisdebatten som vi har her nå, og i andre – fort blir en talldebatt. Det er helt riktig som flertallet også skriver i innstillingen, at det bevilges mer enn noen gang. Samtidig er det jo like mye riktig at kostnadene er høyere enn noen gang, og utfordringene er større enn noen gang.

Jeg har bare lyst til å ta et eksempel fra Bergen. Jeg fikk en mail for et par dager siden fra en som har søkt seg til Bergen. Alt var i grunnen klappet og klart for at vedkommende kunne gå fra Politihøgskolen og til ansettelsen som ventet i Bergen politidistrikt. Men svaret er jo at det er ingen som blir ansatt lenger i det distriktet p.t. og antakelig heller ikke i overskuelig framtid, fordi det ikke er lønnsmidler til det. Da kan man jo gjerne si at de har mer penger enn noen gang, men resultatet for Bergens befolkning er at det er mindre operativt politi enn på mange, mange år. Det må også gjøre et visst inntrykk på de rød-grønne og statsråden, skulle jeg tro.

Så er det jo ikke bare spørsmålet om pengebevilgninger. Det har også vært ganske store strukturelle endringer innenfor politiet, f.eks. når det gjelder arbeidstidsbestemmelsene. Jeg tror ikke det er noen tvil om at det også bidrar til – selv om det er riktig, sett fra politiets side – at politiet får mindre og blir mindre operative som følge av disse bestemmelsene, som nå etter hvert, så vidt jeg skjønner, skal utvides til andre grupper.

Når det er sagt, blir det ekstra viktig at man innenfor øvrige politikkområder legger opp til en politikk som bidrar til at det blir minst mulig behov for politi. Det gjelder jo stort sett gjennomgående på de fleste områder. Representanten Chaudhry var innom rusomsorgen og skrøt av opptrappingsplanen til Regjeringen. Ja, la oss ta rusomsorgen, for den er faktisk et sorgens kapittel og bidrar etter min mening til at det er mer kriminalitet enn nødvendig. Hvis vi tar den helseregionen som både Chaudhry og jeg hører til, nemlig Helse Sør-Øst, er ventetiden for akutt behandling økt til nå å være kanskje opptil 6–7 uker. Om man setter ordet «akuttbehandling» opp mot 6–7 uker, skjønner alle at det ikke er særlig samsvar. Det er akuttbehandlingen. Når det gjelder langvarig rehabilitering, er ventetiden både tre og fire måneder. Det som er det mest oppsiktsvekkende – jeg håper i grunnen representantene fra de rød-grønne tar med seg det – er at denne regjeringen har igangsatt et så hardhendt anbudsregime overfor rusinstitusjonene at flere enn én må sette kroken på døra. Det er resultatet av den satsingen på rusomsorgen som vi hittil har sett, og som etter min mening gjør at de fine ord, som flertallet skriver i sin innstilling, kommer til kort når man møter virkeligheten.

Det er betegnende at f.eks. Frelsesarmeen ikke lenger har avtale med Helse Sør-Øst når det gjelder rehabiliteringsplasser innenfor rusomsorgen. Det sier i grunnen sitt om hvordan man nå skviser et velfungerende tilbud som altså ikke lenger passer inn i det anbudsregimet som denne regjeringen aksepterer skjer innenfor helseregionene. Det som er enda mer beklagelig, er at et anbudsregime heller ikke sørger for at vi får en differensiert rusomsorg som tar hensyn til enkeltmennesker, og ikke først og fremst pleier systemet.

Så skal vi jo diskutere kriminalomsorgen senere. Men

jeg vil si at jeg synes det er veldig mange gode anslag i den meldingen som Regjeringen har framlagt, og jeg tror den vil få stor og bred oppslutning når den kommer til behandling. Men gjennomgående også i kriminalomsorgen er det, som jeg prøvde å få fram når det gjelder rusomsorgen, at vi har mange tilbud, ulike tilbud, som tar det enkelte menneskets behov på alvor. Derfor skulle jeg også gjerne sett – og håper at det er noe vi kan arbeide sammen om – at man styrker de frivillige organisasjonene ytterligere i det arbeidet som de driver, ikke minst innen ettervernet, og håper at det er noe vi kan se på når meldingen kommer til Stortinget for endelig behandling.

Så vil jeg gi representanten Chaudhry rett i at det også er en sammenheng mellom alkoholpolitikk og kriminalitetsbekjempelse. Vi har jo nå sett en rekke endringer av skjenkesteder i flere kommuner landet rundt, ikke minst som følge av at politiet selv har pekt på at det er en klar sammenheng. Det visste man jo fra før, men det kan jo være greit å få det ytterligere bekreftet. Dessverre er det noen kommuner som synes politiets påpekning er totalt irrelevant. Dessverre gjelder det den kommunen vi nå er i, Oslo kommune, hvor Høyre og Fremskrittspartiet – og jeg frykter med Venstre på slep – fortsatt vil stå for en så liberal alkoholpolitikk og skjenkepolitikk at man får behov for mer politi enn det som hadde vært nødvendig med en mer edruelig tilnærming til det.

Jeg vil virkelig anbefale alle å lese Oslo-politiets høringsuttalelse til den alkoholpolitiske handlingsplanen som byrådet har lagt fram. Det er rett og slett strykarakter til de politiske myndigheter i Oslo kommune på dette punktet. Det burde gi partier som jo pleier å høre på politiet, en grunn til å se en gang til på dette.

Vi får aldri nok politi, tror jeg. Derfor er det tilsvarende viktig å bidra til at man fører en politikk som underbygger politiets arbeid, ikke motarbeider det.

Så til voteringen. Der støtter vi forslagene nr. 1–13 og nr. 17–22. I vårt alternative budsjett har vi styrket politiet på ulike områder, både i Oslo og generelt, og Økokrim. Vi øker satsene for Fri retts hjelp og styrker også de frivillige organisasjonene innenfor kriminalomsorgen. Med det har jeg gitt en stemmeanvisning. Vi har ikke egne forslag, de fremmet vi i finansinnstillingen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [12:38:28]: I kriminalomsorga er Arbeidarpartiet oppteke av rehabilitering og behandling av dei dømde – dette for å leggja til rette for eit kriminalitetsfritt tilvære.

Det er stor skilnad på partia i tanke, ord og handling når det gjeld om straffa òg skal vera ei eller anna form for hemn. Ho skal i alle fall opplevast som ei hard straff, og ho skal vare lenge.

Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti har tidlegare stått saman om ein human justispolitikk der straffa er tap av fridom. Korleis ser Kristeleg Folkeparti på eventuelt å skulla samarbeida med eit parti som seier dei er for attendeføringsgarantiar, men som er konsekvent imot progresjon i soninga, som vil at så å seia all fengselsstraff skal

sonast i lukka fengsel, som er lite fornøgde med permisjonsreglar og høve til permisjon? Eg har ikkje eingong nemnt alkoholpolitikken, der det kan vera stor skilnad, for der har enkelte parti som motto å redusera alkoholavgifta mest mogleg.

Vil Kristeleg Folkeparti godta slike tilbakesteg?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:39:47]: Det kunne jo være veldig interessant å ta en lengre debatt om straffens begrunnelse og hva man skal tenke seg videre framover i den retning. Jeg tror vel mye av det representanten Heggø sa, samsvarer med mitt syn. Straffen skal selvfølgelig være en reaksjon. Så skal den også ha en rehabiliterende side ved seg. Det får vi betydelig tid til å diskutere i forbindelse med den meldingen som Regjeringen har lagt fram.

Når det gjelder muligheten for samarbeid med andre partier – jeg regner med at det var Høyre og Fremskrittspartiet det ble henvist til – vil jeg si at da vi hadde forrige behandling av den kriminalomsorgsmeldingen som fortsatt er styrende, lot det seg absolutt gjøre å finne gode forslag og felles politikk også med Høyre og Fremskrittspartiet på det området, så jeg er ikke så veldig bekymret for det. Visse uenigheter kan det være, men de er også eventuelt til å overvinne.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:41:05]: Kristelig Folkeparti har et syn på innvandring og asylpolitikk som er veldig sammenfallende med SVs. Det er vi fornøyd med.

Kristelig Folkeparti søker samarbeid mot høyre mot valget og i neste periode. Samtidig kutter Høyre veldig mange penger, 700 mill. kr, i asylpolitikken. Fremskrittspartiet kutter 971 mill. kr i integreringstiltak.

Da er mitt spørsmål: Blir det ikke ubehagelig for Kristelig Folkeparti å søke samarbeid med Høyre og Fremskrittspartiet, som er så strenge i asylpolitikken og integrasjonspolitikken, ettersom Kristelig Folkeparti har en human asylpolitikk?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:42:16]: Når det gjelder ubehag ved å være uenige i asylpolitikken, må jeg vel nesten si at da kan jeg sikkert få betydelig rådgivning fra representanten Akhtar Chaudhry, som altså representerer et parti som har tatt dissens på asylpolitikken område for kun kort tid siden. Så det ubehaget som eventuelt måtte føles ved det, kan jeg sikkert stifte nærmere bekjentskap med da. Det er i hvert fall ganske oppsiktsvekkende at den rød-grønne regjeringen makter å få fram dissenser på det området.

Hvis og om det blir samarbeid med Høyre i en gitt situasjon, er jeg helt sikker på at vi skal finne fram til omforente løsninger, uten dissenser.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:43:36]: La meg innledningsvis få lov til å gi en liten kommentar til svaret på de to spørsmålene som jeg stilte til henholdsvis Høyre og Fremskrittspartiet. Jeg fikk beskjed om at det var en søkt problemstilling å sette politiresurser opp mot det som skjer i

utviklingsland, og den asylpolitikk som vi skal drive med. Det er mulig det, men dette er prioritering. Vi kan bruke det som et alternativt ord. Når Fremskrittspartiet snakker om at det er viktig å hjelpe folk nær hjemstedet deres, er det ingen som er uenig i det. Men da må man prioritere det. Hvis jeg ikke tar feil, har nettopp Fremskrittspartiet kuttet i bistandsbevilgningene, og da synes jeg ikke det henger i hop. Men la det være nok med det. Vi skal tilbake til det vi skal diskutere i dag.

Jeg konstaterer at i det budsjettet som vi har til debatt, har så godt som all oppmerksomhet fram til i dag dreid seg om de delene som handler om politiet.

Jeg vil innledningsvis bemerke at budsjettet inneholder mye viktig politikk også på andre områder. Ikke minst vil jeg trekke fram det forebyggende perspektivet. I forhold til forebygging har denne regjeringen gjort mye bra. Utfordringene er uten tvil likevel store. Etter mitt syn er det viktig at vi er oppmerksom på de store gevinstene av å satse på forebygging kontra det å komme med reparasjonstiltak i etterkant. Forebygging bør være en prioritert oppgave innen alle politikkområder.

Så tilbake til politiet. Fokuset på politiet har selvsagt mye å gjøre med den uroen vi har sett i og rundt politiet de siste månedene. Politifolks vern av egen fritid har satt fingeren på en stor utfordring, nemlig ressurs- og bemannings situasjonen. Dette er ikke en utfordring som oppstod nå i høst. La oss derfor være edruelige nok til å erkjenne at årsakene ligger tilbake i tid, sågar flere år tilbake. Uavhengig av hvem som har ansvaret for den situasjonen vi har i dag, påhviler det politiet og politikerne i fellesskap å ta ansvar og finne løsninger som kan bidra til å bedre situasjonen. På flere områder viser budsjettet riktig retning i forhold til dette: Blant annet legges det opp til et historisk høyt antall politistudentene. Det er helt nødvendig dersom vi på sikt skal få en politidekning på linje med våre naboland, noe Senterpartiet mener vi bør ha, ikke minst med tanke på det store geografiske området det norske politiet skal dekke.

I tillegg til å utdanne mer politi mener jeg at det framover vil være helt nødvendig å fokusere mer på om det er tilstrekkelig samsvar mellom oppgaver vi ønsker politiet skal utføre, og de ressursene politiet har til rådighet. Myndigheter og politi må i fellesskap legge enda mer trykk på arbeidet med å finne løsninger som bidrar til mer politikraft på kort og lang sikt.

Senterpartiet er spesielt opptatt av at vi har nok ressurser og tilstrekkelig bemanning til å opprettholde et nært politi med et bredt spekter av oppgaver. Forebygging bør, som jeg har nevnt tidligere, være en prioritert oppgave, og da er – etter Senterpartiets mening – lokal forankring av politiressursene en viktig forutsetning. Dersom politiet effektivt skal kunne forebygge kriminalitet, er det viktig å ha god lokalkunnskap og et tett lokalt samarbeid.

Jeg kunne ha sagt mye om politiet, men jeg har også lyst til å nevne et par andre ting fra budsjettet. Jeg vil spesielt trekke fram styrkingen av redningshelikoptertjenesten som gjør at vi ikke bare kan videreføre dagens beredskap, men også etablere en ny base i Florø i 2009.

Gledelig er det også at soningskøene fjernes, og at det legges opp til mer innhold i soningen.

Jeg vil trekke fram forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester som nylig er vedtatt. Senterpartiet mener dette er et viktig ledd i kampen mot prostitusjon og menneskehandel. Vi erkjenner samtidig at et forbud alene ikke løser problemene. Vi er derfor glade for at Regjeringen følger opp forbudet med bevilgninger til prosjekter og tiltak som kan bedre situasjonen forprostituerte og hjelpe dem ut av prostitusjon.

Til slutt vil jeg bemerke at Senterpartiet er glad for at jordskiftedomstolene får et helt nødvendig løft neste år. Bevilgningen økes med 20 mill. kr, bl.a. til investering i nytt teknisk utstyr og til økt lønn for å avhjelpe utfordringene knyttet til rekruttering av kvalifiserte dommere.

Jordskiftedomstolene er ikke minst viktige i disse dager når det legges opp til en betydelig økning i utbygging av veier og jernbane. Senterpartiet vil understreke at en vel fungerende jordskiftedomstol er en forutsetning for hurtig igangsetting og gjennomføring av samfunnsmessig viktige utbyggingsprosjekter. I tillegg til samferdselsprosjekter gjelder dette også utbygging av vind- og småkraft.

Stortinget vedtok som kjent en reform av jordskiftevirksomheten tilbake i 2003. Reformen innebar bl.a. at jordskiftedommere fra april 2004 ble embetsdommere. Selv om jordskiftedommerne nå har de samme plikter, krav og begrensninger som andre dommere, er det et faktum at det fortsatt er store lønnsforskjeller. Selv om jordskiftedomstolens tjenester er høyt etterspurt, har domstolen slitt med store rekrutteringsproblemer som på sikt kan få alvorlige konsekvenser bl.a. for viktige utbyggingsprosjekter. Senterpartiet er derfor glad for at den økte bevilgningen i 2009 bl.a. skal gå til økt lønn. Det er viktig å følge opp jordskiftedomstolen også i årene etter 2009, slik at man sikrer den nødvendige rekrutteringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:51:14]: Det er interessant å høre på representanten Samuelsen – noe jeg har hatt gleden av å gjøre i mange år, og jeg har tenkt å fortsette med det, i hvert fall en stund til.

Representanten var inne på et vesentlig område, nemlig at politikk handler om prioriteringer. Representanten kommer fra et område som sliter med politidekning, store avstander, og han var inne på lokalkunnskap og viktigheten av det. Da synes jeg det er overraskende at man ikke er enda mer offensiv i forhold til de utfordringene distriktet har. Det som kanskje overrasker meg aller mest i den sammenheng, er at den regionen representanten Alf Ivar Samuelsen kommer fra, har store avstander i forhold til varetektstransport, der man bruker store politimessige ressurser.

Fremskrittspartiet har tatt inn over seg de utfordringene som ligger i det, og har skrevet en merknad hvor vi påpeker at Midtre Hålogaland har en spesielt stor utfordring, og at man her må se på økt sonings- og varetektskapasitet. Det har altså Regjeringen valgt å la være å gjøre. Er det en god og bevisst prioritering fra Regjeringens side?

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:52:25]: Jeg takker for spørsmålet.

Igjen skal jeg være ærlig og si at på en del områder har vi ikke nådd fram med de midlene som er nødvendige. Derfor poengterte jeg såpass tydelig i mitt innlegg at det er uhyre viktig å få samsvar mellom de pålegg vi gir politiet, de forutsetninger vi gir for arbeidsoppgavene som de skal gjennomføre, og den økonomiske rammen som er. Der er det ikke samsvar, men jeg konstaterer: Vi er på riktig vei, som en viss mann sa.

André Oktay Dahl (H) [12:53:17]: Representanten Samuelsen og regjeringspartiene bruker begrepet «vern om egen fritid» når det gjelder politimenns situasjon, med en undertone. Spesielt i Distrikts-Norge ser vi at nærpolitiet er i ferd med å forvitte. På hvilken måte er politiets vern om egen fritid eventuelt annerledes enn andre arbeidstakeres vern om egen fritid, når de har en utfordrende arbeidssituasjon? Senterpartiet har alltid stått i første rekke når det gjelder å ta de ansattes parti.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:53:50]: Jeg ser ikke at det er noen spesiell forskjell mellom politiets vern av egen fritid og andre arbeidstakeres vern av egen fritid.

Vi vet at historisk sett har politiet ikke hatt streikerett. De er i en annen situasjon og føler vel ut fra den arbeidsmengde som de er pålagt, at det er grunn til å aksjonere. Jeg har stor forståelse for det, og jeg håper at Regjeringen gjennom sitt videre arbeid er i stand til å stille tilstrekkelige midler til disposisjon for å unngå eskalering av den situasjonen vi er oppe i.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

André N. Skjelstad (V) [12:54:40]: Justispolitikken grunnleggende oppgave er å sikre borgeres trygghet basert på rettsstaten. Den enkelte skal føle trygghet for at lovbrudd vil bli etterforsket og påtalt. Venstre mener det er et kjernepunkt i en rettsstat at det som hovedregel kun er de som representerer myndighetene, som skal kunne utøve makt overfor borgerne.

Ellers kunne det være fristende som vikar for den som «skygger» dette, å si noe om hva man mener om historiebeskrivelse. For er det noe jeg har opplevd de gangene jeg har vært innom komiteens debatter her i salen, er det at det har vært mye historiebeskrivelse også de siste tre årene, som representanten Ellingsen påpekte. Min horisont er ikke så lang på dette området, som det Ellingsens er, men jeg tror at jeg avstår fra å komme med mer historiebeskrivelse. Det er tross alt ingen som har monopol på den.

Med bakgrunn i årets budsjett velger vi å prioritere mer penger til politiet. Det er dessverre en vanskelig ressursituasjon for politiet flere steder i landet. Eksempler på det har vi mange av. Vi ønsker også å øke bemanningen i politiet, for vi ønsker ikke en vekterstat, men et tydelig, aktivt og synlig politi.

Venstre mener at det er behov for økt satsing på politiet, og spesielt på å styrke utetjenesten og arbeidet mot organisert kriminalitet, herunder økonomisk kriminalitet.

Vi er glad for at Regjeringen øker opptaket på Politihøgskolen. Vi foreslo det tidligere i år, og vi mener at det er et viktig og riktig tiltak. Det som vi også har påpekt i flere runder med spørsmålsstilling til justisministeren, er at kapasiteten på det som er bestående, på mange måter er overoppfyllt, og at man må se på alternative løsninger for hvor dette eventuelt kan lokaliseres. Jeg skal selvfølgelig ikke legge skjul på at jeg har pekt på området i mitt eget fylke – ut fra flere begrunnelser. Vårt fylke har bestandig rekruttert sterkt til stillinger av såkalt autoritær karakter, både i Forsvaret og i politiet, og det eksisterer lokaliteter, bl.a. den tidligere leiren på Værnes.

Mens vi utdanner politifolk, mener vi at det er riktig å bruke sivile stillinger, for det vil kunne avlaste utdannede politifolk. Sivile kan overta flere av oppgavene, som mange har vært innom tidligere i debatten, som f.eks. transport av fanger, arrestforvaring og å forsterke kontor-tjenester. Det er samtidig nødvendig å øke antallet polititjurister. På den bakgrunn har Venstre også foreslått å bevilge 66 mill. kr til politiet utover det som ligger i Regjeringens budsjett. Av dette har vi foreslått at Oslo-politiet får 22 mill. kr utover det Regjeringen legger opp til. Den økningen vil gi Oslo politidistrikt 44 nye sivile stillinger, som kan frigjøre politiutdannet personell til operativ tjeneste.

Vi har også sett at det er en utfordring at asylsøkere som har fått endelig avslag på sin søknad, blir i Norge. En del av løsningen bør være å satse på returarbeid. Rask retur er viktig for enkeltmennesker som har fått avslag og for å bevare asylinstituttets legitimitet. Venstre har derfor foreslått å bevilge noe mer til det, utover det som er Regjeringens forslag.

Venstre tar i dag opp et forslag om juridisk grunnforskning. Venstre har også lagt vekt på juridisk grunnforskning i årets budsjett. Venstre ønsker å videreføre et krafttak for juridisk forskning i samarbeid med Forskningsrådet. Vi har derfor fremmet forslag i dag om at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget om en forsterket satsing på juridisk grunnforskning.

Ellers tror jeg de fleste av oss er enig i det som representanten Anne Marit Bjørnflaten sa, at vi ønsker at bestemor skal ferdes fritt og trygt på gaten, som flere har vært innom i debatten.

Jeg vil knytte noen kommentarer til jordskifte. Venstre sitter som kjent ikke i komiteen. Vi slutter oss helt og fullt til det Høyre og Fremskrittspartiet har skrevet i merknaden sin om dette. Vi mener at jordskiftedomstolen er en sær viktig domstol, med mye sakskompetanse, bl.a. om tvistebehandling. Vi mener at dette er såpass vesentlig at det ikke burde være stemoderlig behandlet. Vi vil på det sterkeste støtte den merknaden som er skrevet av Høyre og Fremskrittspartiet.

Ellers vil jeg ta opp Venstres forslag samt gi en stemmeforklaring om hvilke forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet vi vil støtte, ettersom vi ikke sitter i komiteen.

Venstre kommer til å støtte forslagene nr. 1–7 og forslagene nr. 9–12, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Vi støtter forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet, og forslagene nr. 17, 18, 19 og 21, fra Høyre.

Presidenten: Representanten André N. Skjelstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [13:00:52]: Regjeringen har lagt til rette for en DNA-reform i Norge, og det er vedtatt at DNA-analyser skal finansieres sentralt. Dette medfører at vi får frigjort driftsmidler til politidistriktene som vi kan bruke til annet politiarbeid. Å innføre DNA-reformen er noe av det viktigste vi gjør for å bedre mulighetene for en raskere oppklaring av kriminalitet, f.eks. vinningsforbrytelser og – kanskje enda viktigere – voldssaker og voldtekstssaker. Ut fra budsjettforslaget til Venstre vil jeg spørre representanten Skjelstad om Venstre ikke ønsker å følge opp DNA-reformen, siden de omprioriterer 30 mill. kr fra DNA-reformen til stillinger i politiet.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

André N. Skjelstad (V) [13:01:40]: Venstre er enig i at DNA er et effektivt redskap for oppklaring av forbrytelser. Vi mener imidlertid at registeret har blitt mer vidtgående, og vi er bekymret for at borgerne stadig blir registrert og overvåket. Vi ønsker derfor et noe mer begrenset register enn det flertallet ønsker.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Statsråd Knut Storberget [13:02:18]: Jeg tror, med all respekt, at det i hvert fall er sjuende gang jeg er med i denne type debatt om justispolitikk, først i opposisjon, så noen gode år i posisjon. Og jeg må jo si at jeg deler mange av synspunktene til representanten Ellingsen på hvordan disse debattene kommer av sted.

Grunnen til at jeg også hefter meg ved dette, er at jeg ved denne budsjettbehandling synes det er grunn til å påpeke for det første den store enighet det er om veldig viktige deler av justissektoren. Det er en glede for Regjeringa, og ikke minst for meg som fagstatsråd, at mange partier slutter opp om mye av politikken.

For det andre synes jeg vi skal være varsomme med å ta i bruk så sterke karakteristikker som representanten Aspaker gjorde i sitt innlegg. Det synes jeg ikke gagnar det politiske arbeidet, og det bidrar jo heller ikke til å skape trygghet ute hos folk å bruke den type karakteristikker. Paradokset er jo slik: Hvis man går inn på politiets situasjon, ser vi i mange distrikter en gledelig tilbakegang på vesentlige deler av kriminalitetsområdet, og vi er i en situasjon hvor norsk politi er mer bemannet enn noen gang – tatt i betraktning at man også øker opptaket på Politihøgskolen til rekordhøye 552, i motsetning til det lave 240 da Aspakers partifeller satt i regjering – og da har jeg problemer med å se at det gagnar den politiske debatten å bruke benevnelsen katastrofebudsjett.

Det er også viktig innledningsvis i denne debatten, med litt tilbakeskuende refleksjon, å se på hva denne regjeringa har sagt i den politiske erklæringen som den sitter på,

Soria Moria-erklæringen, at den skal levere, og hva man gjør – også for bredden i debatten:

- Vi har valgt å etablere tilstedevakt i samtlige redningsbaser i Norge. Å bygge en ny base i Florø ligger inne i budsjettet. Høyre og de andre opposisjonspartiene valgte å ikke gjøre det da man satt i posisjon i forrige periode.
- Vi har valgt å øke inntektsgrensene for fri rettshjelp, noe som betyr mye for mange tusen husstander. Det ligger i årets budsjett. Opposisjonspartiene valgte å ikke gjøre det.
- Vi har valgt å bruke over 100 mill. kr ekstra på norsk politi knyttet opp mot DNA-reformen. Opposisjonspartiene valgte å ikke gjøre det.
- Vi har i disse fire årene valgt å følge opp det som står i Soria Moria-erklæringa, at soningskøen må nedbygges. Da vi overtok, var køen på 2 500–3 000 dommer. Nå er den nede på under 500 dommer. Det er ambisjon om og gode utsikter til at vi skal komme i null. Høyre i posisjon valgte å ikke ta den jobben.
- Vi har lovt i Soria Moria-erklæringa å vurdere å bygge ett barnehus. Vi har valgt å bygge seks.
- Vi har valgt, slik det står i Soria Moria-erklæringa, å bygge Alternativ til Vold over hele landet, i motsetning til den forrige regjering.
- Vi har valgt å gjøre det høyeste politihøgskoleopptaket gjennom tidene, i motsetning til den forrige regjering.
- Vi har valgt å sette spørsmålet om vold mot barn og kvinner på dagsordenen, med både penger, lovmeslige saker og andre operative grep. Vi ser at anmeldeshyppigheten øker, og at flere og flere barn får hjelp. Den forrige regjering valgte å ikke gjøre det.
- Vi har valgt å sette i gang å bygge Gulating lagmannsrett, som koster oss mye penger, og som forhåpentligvis også vil bidra til å sørge for en ytterligere effektivisering av domstolene, slik vi har sett gjennom disse årene.
- Vi har valgt å etablere et helt nytt nødsamband for politiet, som koster i investeringer 3 milliarder kr–4 milliarder kr, og som har stor betydning for politifolks trygghet og politiets operative evne til å avdekke kriminalitet.
- Vi har valgt å løfte situasjonen for voldsofre, som det også står i Soria Moria-erklæringen, bl.a. ved det grepet som gjøres ved at man utvider erstatningsordningen for voldsofre.

Dette er noen av de punktene vi har valgt å innfri, som gjør sitt til at vi med dagens budsjett, når vi går inn i det fjerde året, kan si at det vi har lovt når det gjelder justispolitiske tiltak, innfrir vi. Det betyr ikke at vi er i mål, og at vi er fornøyd. Snarere tvert imot ser vi at vi har betydelige utfordringer. For desto flere barnehus vi bygger, desto mer får vi øye på behovet for å gjøre mer overfor ofrene, men også for å gjøre reaksjonene overfor dem som domfelles, bedre. Derfor er det helt avgjørende at vi nå også får tatt tak i det som *ikke* benevnes spesielt i Soria Moria-erklæringen, men som handler om innholdet i soningen.

Jeg er veldig glad for dem fra opposisjonen, bl.a. re-

presentanten Syversen, som går opp på denne talerstolen og sier at det innholdet som ligger i kriminalomsorgsmeldingen, og som ble presentert her i Stortinget i september, har mye for seg. Jeg mener at det er avgjørende viktig at vi klarer å samle et bredt flertall rundt de tiltakene for å sikre legitimitet til reaksjonen, men det er også avgjørende fordi det er et betydelig arbeid som må til hvis vi skal klare å få innhold i tilbakeføringsgarantien, og hvis vi skal klare å få flere på rett kjøp igjen etter soning.

Noe av det viktigste for oss i posisjon og i Regjeringa i det budsjettforslaget som nå skal vedtas, er det første steget for å kunne gi dem som er inne og soner, et helt annet innhold i straffen. Det blir for framtida kanskje en mye viktigere debatt enn den debatten vi har rundt politiets faktiske situasjon, og i hvilken grad man har mulighet til å bekjempe kriminalitet. I hvert fall blir det avgjørende viktig at vi får opp oppklaringsprosenten. Får vi tatt flere, må vi også sørge for at den reaksjonen som kommer, bidrar til at flere snur. Derfor er de viktige for oss de avtalene som vi inngår med kommunene om bolig. Det representanten Akhtar Chaudhry var inne på i sitt innlegg, om at vi nå bygger ut utdanningstilbud i alle fengsler, er på plass. Derfor er viktig for oss at det nå kommer midler til flere rusmestringsenheter. Det er åpnet tre, men det kommer altså flere til neste år. Derfor er det viktig for oss også å ta tak i det som er pekt på bl.a. fra Kristelig Folkeparti, at vi må styrke den frivillige delen inn i kriminalomsorgen for å kunne bygge bedre sosiale nettverk. Der er vi bare i starten, men jeg håper at Stortinget også legger merke til at man er i gang med å sette i verk mange av de tiltakene som man faktisk har varslet i stortingsmeldingen, og som vi er åpne for å ta en diskusjon rundt. Men vi har det på mange måter travelt. For kanskje den største utfordringen når det gjelder det å få ned kriminaliteten, er hvordan vi fyller innholdet i reaksjonene. Ved siden av at man nå så å si har fjernet soningskøen, gir det oss en stor mulighet til å vri noe av ressursutnyttelsen til nettopp det å håndtere dem som er inne og soner, på en bedre måte enn det vi har gjort før.

Så vil jeg si at på den andre siden av strafferettsarbeidet ligger det betydelige utfordringer med tanke på forebygging. Jeg er overrasket over at representanten Aspaker i sitt innlegg nærmest fnyser av politirådene og gjør dem til en negativ sak. Hvorfor er det blitt slik? Er det fordi alt skal være negativt, eller er det fordi ideen eller gjennomføringen kommer fra et annet hold? Over 200 politiråd fungerer nå rundt omkring i det ganske land, og vi ser at det har betydning når det gjelder politikraft og politiresurser.

I Arendal rapporteres det om at etter at man stengte kranene tidligere, har man opplevd 20–30 pst. nedgang i voldskriminaliteten – det står i Aftenposten i dag. Hva betyr det for politiresursene? Det at man får spart inn noen timer på natta, gjør at man får en betydelig reduksjon i den kriminaliteten som det går usedvanlig mye politikraft til. Her mener jeg at særlig Høyre har en betydelig utfordring hvis man nå ønsker å diskvalifisere den innsatsen som skjer i politirådene.

Det er grunn til å være særlig årvåken overfor politisituasjonen til tross for dette. Derfor har Regjeringa tatt

initiativ til en tett dialog med bl.a. Politiets Fellesforbund. Det er derfor vi øker opptaket på Politihøgskolen så kraftig som vi gjør. Vi sliter med at vi ikke har nok politifolk. Det er også bakgrunnen for vårt forslag til bevilgninger, som er en kraftig styrking, etter min oppfatning, av politiets budsjetter, og som vil gjøre sitt til at vi for framtida vil få flere politifolk ut i arbeid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Solveig Horne (FrP) [13:12:29]: Jeg stilte i høst et spørsmål til justisministeren om at mannskapsmangelen i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt er så prekær at ledelsen har vedtatt å nedlegge «Etterrettingsseksjonen» og overflytte spanerne til tjeneste som operatører ved operasjonssentralen. Statsrådets svar var et standardsvar, slik han har svart på veldig mange av spørsmålene i høst, nemlig at alt skal bli så veldig mye bedre neste år, at det var større opptak av studenter. Han viste også til at Stavanger har gode resultater når det gjelder dette. Men de som er kjent i området, vet at Stavanger er langt fra Haugesund og et annet politidistrikt.

På Politiets Fellesforbunds landsmøte ble Thomas Breen konfrontert med dette, og Thomas Breen svarte på dette at han syntes at svaret til justisministeren var usedvanlig tåpelig. Mitt spørsmål til statsråden er om han deler den vurderingen som Thomas Breen kom med på Politiets Fellesforbunds landsmøte.

Statsråd Knut Storberget [13:13:32]: Jeg gir ikke tåpelige svar.

Når det gjelder spørsmål om politibemanningen, er det helt riktig at jeg nærmest har gitt et standardsvar. Det ville jo være merkelig hvis jeg skulle begynne å forandre svaret på det samme spørsmålet, for det er altså det samme spørsmålet som nå blir stilt av Fremskrittspartiet og Høyre særlig, når det gjelder politibemanningen ute. Det viser på mange måter hvor trang justisdebatten har blitt – jeg holdt på å si bornert, for å bruke et aktuelt uttrykk.

Jeg mener at det er viktig at vi kommer oss ut av denne spørsmålsstillingen, for den gir de samme svarene: Man styrker budsjettene, man bidrar til økte opptak på Politihøgskolen. Men hvis vi bare skal fokusere på dette ute i det offentlige rom, her i Stortinget og i den alminnelige politiske debatt, glipper det både når det gjelder forebygging, og, som jeg nevnte i mitt hovedinnlegg, når det gjelder å reagere bedre. Jeg ønsker meg ikke en justispolitikk som er så trang at vi bare har blikket på det. Vi må ha blikket på det hele. Det gagnar også politiet.

Elisabeth Aspaker (H) [13:14:41]: Hvis statsråden hadde lyttet, hadde han hørt at det ikke var jeg som karakteriserte budsjettet som katastrofalt. Det var det politiorganisasjonene som gjorde på høring i justiskomiteen, både Politiembetsmennesenes landsforening og Politiets Fellesforbund.

Det er snart nyttår, og da kommer ny ATB for politijurister, og det er anslått at flere titalls årsverk kommer til å forsvinne fra påtaleledet. Da har jeg to spørsmål til

statsråden. For det første: Mener ikke statsråden at dette er informasjon som Stortinget bør ha? Og: Hva er grunnen til at denne saken verken er nevnt i budsjettet eller i nysalderingen?

Men enda viktigere er det kanskje å spørre statsråden om han nå har en plan for hvordan han vil erstatte de ti-talls årsverkene som forsvinner ut, samtidig som vi har en DNA-reform og vi har forventninger om at det skal komme flere saker, og det vil være behov for minst den kapasiteten vi har på påtalesiden i politiet, framover?

Statsråd Knut Storberget [13:15:39]: Vår plan ligger i budsjettet, og det har vært kjent lenge hva vi mener om dette.

La meg bare ta Oslo som eksempel, hvor Høyre nå foreslår at man skal tilleggsbevilge 30 mill. kr, og katastrofen skal være avlyst. Hvis man ser hva det vil innebære for Oslo, er det min påstand at man ville tjene mer i Oslo på politikraft ved å få Høyre i Oslo bystyre til å stenge krane kl. 02. Det ville innebære en reduksjon av kriminaliteten, men den tida politifolk er ute, ville antakelig være verdt mer enn de 30 mill. kr man klarer i forhold til sivile stillinger. Det ligger jo heller ikke noe i Høyres budsjett-opplegg som skulle tilsi at man hadde grepet fatt i spørsmålet verken om påtalemyndighetens situasjon eller om politiets situasjon.

Jeg mener at det budsjettet som nå ligger der for Oslos del – og også for landet for øvrig – har godt rom i seg til å videreutvikle politiet slik vi ønsker det, og nettopp nå også til å begynne å ta imot de økte ressurser som kommer.

Hans Olav Syversen (KrF) [13:16:51]: Det var en skikkelig egenvurdering som statsråden begynte sitt innlegg med. I gamle dager fikk vi med oss skussmål hjem fra skolen, og her var det i hvert fall avkryset for alle gode ting – det er helt sikkert. Det var nesten så jeg begynte å lure på om rettsstaten Norge oppstod ca. oktober 2005. Men det kan vel hende det har skjedd noe positivt før også, under andre regjeringer.

Jeg har imidlertid lyst til å komme tilbake til et spørsmål jeg tok opp med justiskomiteens leder, nemlig spørsmålet knyttet til såkalt elektronisk hjemmesoning, hvor komiteens leder faktisk åpnet for – i tråd med et første høringsutkast – at også innenfor området varetektsfengsling kan denne formen for soning vurderes benyttet. Er det også et prinsipielt ståsted fra justisministerens side?

Statsråd Knut Storberget [13:17:54]: Aller først må jeg si når det gjelder egenmeldinger, at – jeg holdt på å si – når ingen andre gjør det, får jeg gjøre det! Det gjør jeg ikke bare for å fortelle at det ligger mye i budsjettet som er bra. Dette har vi samlet et tverrpolitisk flertall om også – når det gjelder redningstjenesten, når det gjelder DNA, som det er mange som er med og støtter, osv. Det er jo en jobb som gjøres. Jeg har faktisk det på hjertet og mener det er avgjørende viktig nå også overfor befolkningen at man ikke svartmaler situasjonen, slik vi har sett i løpet av de siste månedene og ukene.

Når det gjelder spørsmålet om hjemmesoning, er det slik at det i dag er adgang til å bruke fengslingsurrogater i stor stil som et alternativ til fengsling. Og jeg er på linje med justiskomiteens leder: Når man har adgang til å be et menneske om f.eks. å ta opphold hjemme eller innenfor et geografisk område, kan man også utvide ordningen i forhold til det. Det er jeg åpen for, men det er en vurdering som man får ta.

André N. Skjelstad (V) [13:19:06]: Mye går i riktig retning med hensyn til dette. Det er ikke de store uenighetene – slik jeg klarer å se det.

Men vi var så vidt innom i debatten det litt problematiske med hensyn til å ha nok politifolk, samt at kapasiteten på utdanningsinstitusjonene på mange måter er sprengt. Jeg er klar over at det er en midlertidighet med avlastningen på Kongsvinger. Jeg har stilt dette spørsmålet ved noen runder tidligere, uten nå å komme tilbake til det normale.

Jeg kunne tenke meg å utfordre justisministeren – på det ene minuttet han har – på dette: Hva tenker statsråden framover når det gjelder dette med opptak, og de mulighetene som nå ligger framme i horisonten?

Statsråd Knut Storberget [13:20:00]: Vi kjører nå et veldig høyt opptak på Politihøgskolen – det blir altså 552 studenter til neste år, og det er 432 som er blitt tatt opp i år. Jeg minner om at under den forrige regjering var det 240 på det laveste, så det er over 600 flere politifolk som utdannes i denne fireårsperioden. Det er en viktig historisk opplysning, for det sier noe om bakgrunnen for hvorfor det er så få politifolk som blir uteksaminert i dag.

Vi har sprengt taket på Politihøgskolen, som ikke kan ta mer enn 432. Det er derfor vi nå ønsker å bruke Kongsvinger, øvelsessenteret på Sæter gård, slik at man skal kunne klare et så stort opptak som vi gjør til neste år.

Så har vi et arbeid på gang i departementet for å se på hvordan vi utvikler framtidens politihøgskoleordning. Jeg er kjent med at replikanten er opptatt av Værnes. Jeg har sjøl vært på Værnes og fått framlagt planene der. Vi har så langt sagt at det ikke vil være aktuelt for oss å vurdere noen utflytting av Politihøgskolen i Oslo, men vi er avhengig av å få flere bein å stå på, og der har vi ennå ikke konkludert.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [13:21:12]: Jeg registrerer faktisk med glede at Regjeringen har tatt inn over seg noe som Fremskrittspartiet har vært meget positive til i mange år, nemlig å ansette sivile innen politiet for å kunne frigjøre ressurser til politioperativt arbeid. Det ser jeg på som positivt.

Regjeringen har bevilget den «svimlende» sum av 10 mill. kr til dette arbeidet. Spørsmålet mitt til statsråden er da som følger: Blir ikke dette et lite musepiss i havet, når vi vet at vi har 27 politidistrikter, og det da vil utgjøre ca. 370 000 kr i gjennomsnitt pr. politidistrikt og en stilling utgjør ca. 600 000?

Presidenten: Presidenten er litt usikker på om ordet «musepiss» er parlamentarisk språkbruk.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [13:22:03]: Beklager, president!

Statsråd Knut Storberget [13:22:09]: Vi mener det nå er helt avgjørende at vi får inn flere sivile i politiet. Jeg er helt enig med replikanten i at hvis det bare hadde vært de 10 mill. kr som nå ligger som et tillegg i budsjettet, man kunne bruke til det, hadde det vært det som jeg ikke tør si, men som replikanten var inne på. Det hadde vært for lite.

Jeg må egentlig si at av den store delen av budsjettet til politiet, som er på flere milliarder kroner, brukes det betydelige beløp på sivile – bl.a. på politiarresten, på transport, men også på andre oppgaver. Det ønsker vi å videreutvikle, men vi har satt en klar grense – vi ønsker ikke å få private inn i politiet i den forstand at man har privat virksomhet. Man skal ansette folk i politiet som skal håndtere dette. Jeg tror også det vil være en utfordring framover og en mulighet for oss å bruke det i større grad, inntil de store opptakene kommer ut fra Politihøgskolen.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Thomas Breen (A) [13:23:30]: Velferd er viktig for tryggheten i samfunnet vårt. Sammenhengen mellom reell og følt trygghet, velferd og kriminalitet er kompleks. Men det er på det rene at Regjeringens styrking av felles velferdsordninger og rettferdig omfordeling er et av mange viktige bidrag til å redusere kriminalitet og øke tryggheten for våre innbyggere. Det er en overordnet målsetting for de rød-grønne partiene at politiet i samvirke med andre offentlige og private aktører skal forebygge kriminalitet. Dette gjør vi bl.a. gjennom opprettelsen av godt over 200 politiråd over det ganske land.

Det er ingen tvil om at vi gjennom å ha langt større fokus på det forebyggende arbeidet kan spare både samfunnet og enkeltindivider for mye smerte og tap. Jeg er derfor meget glad for det fokus justisministeren har hatt på dette, og vi ser alle at resultatene kommer i de kommunene hvor man har klart å få på plass konkrete og forpliktende avtaler for hvordan dette samarbeidet skal gjennomføres og utvikles. Jeg kan f.eks. nevne resultatene de siste to år til Hedmarks største kommune målt i innbyggertall, Ringsaker. Der er ungdomskriminaliteten halvert. I Kristiansund er voldskriminaliteten redusert med over 30 pst., og det med enkle tiltak. Det samme kan en også nevne fra da den ikke ukjente fagforeningsmannen Arne Johannesen var lensmann i Sogndal. Der hadde de et relativt stort voldsproblem som de ikke klarte å løse med tradisjonelle politimetoder. Løsningen der var bedre belysning av et bestemt offentlig uteareal og innskrenkning av åpningstider for servering. Poenget med å nevne dette er veldig viktig, at vi ikke mister av syne de enkle løsningene for å forebygge kriminalitet, samt at vi påpeker at politiet alene ikke kan ha eierskap til den kriminaliteten som foregår i samfunnet.

Når det gjelder politiets situasjon har vi gjentatte ganger diskutert den i denne sal siste år. Vi har i løpet av siste

månedene sett at Politiets Fellesforbund har benyttet millioner av kroner på å gjennomføre en massiv påvirkningskampanje som har til hensikt å gi en elendighetsbeskrivelse av norsk politi. Det er legitimt for en fagforening å jobbe for bedre lønn, men jeg må si jeg er meget betenkt over formen denne kampanjen har. Det er ingen tvil om at Politiets Fellesforbunds påvirkningskampanje også skaper en del unødvendig frykt blant mange mennesker, spesielt eldre i befolkningen. Jeg synes det er uheldig at noen av politiets ansatte bidrar til det, når vi alle mener at hovedjobben deres er det motsatte. Det var derfor befriende at fagforeningslederen for den andre store arbeidstakerorganisasjonen i politiet, Politibetstmannenes Landsforening, var mye mer nyansert om situasjonen i norsk politi på deres landsmøte et par uker tilbake. Det var ikke slik at man på noen måte mente at alt var bra, men man mente at vi er på rett vei, og at det er bedre nå enn før.

Jeg har ved flere anledninger i løpet av høsten sagt meg enig med Politiets Fellesforbunds leder om at den bemanningssituasjonen vi nå har i politiet, må vi politikere ta selvkritikk for. Hovedårsaken til at vi nå har et underbemannet politi, er at vi over en periode på 2000-tallet hadde alt for få studenter ved Politihøgskolen. Hovedansvaret mener jeg Stoltenberg I-regjeringen og ikke minst Bondevik II-regjeringen må ta. Hadde Bondevik II-regjeringen hatt samme resultat på utdanning av politifolk etter fire år som det den sittende regjering kommer til å ha, hadde vi altså hatt nesten 700 flere politifolk ute i gata nå. Dette er et betydelig tall. Det er f.eks. det dobbelte antall årsverk av all overtid som er brukt i etaten. Vi hadde ikke hatt et politi som systematisk måtte bruke overtid for å fylle opp vaktlistene sine.

I dette perspektivet mener jeg Høyres måte å agere på i politidebatten gjennom høsten vitner om stor politisk feighet og uansvarlighet. At de så langt ikke en eneste gang har erkjent at de selv må være med på å bære ansvaret for dagens bemanningssituasjon, gjør at den kritikken de kommer med mot den sittende regjeringen, blir som å sparke inn åpne dører. Vi har tross alt fått på plass en analyse for hvor mange politifolk vi trenger, og vi følger opp denne analysen ved første mulighet. Det er jeg veldig glad for, og på lang sikt er det dette grepet som kommer til å være det viktigste for at vi fortsatt skal ha et kvalitativt godt politi som klarer å følge opp de målsettingene Stortinget forventer at vi skal ha.

De rød-grønne partiene øker neste års politibudsjett med 216 mill. kr. Det vil si at vi i løpet av denne perioden har styrket politiet med om lag 800 mill. kr reelt. Vi har også bygd ned soningskøen i løpet av kort tid. Det er ingen tvil om at soningskøene som Bondevik II-regjeringen satt rolig og så på at økte, har generert mer kriminalitet. At domfelte kunne risikere å vente i flere år på å få gjort opp for sine gjerninger, har ført til at mange i fortvilelse fortsatte sine kriminelle handlinger. At soningskøen blir borte, betyr også at vi nå etter hvert kan senke belleggsprosenten i fengslene, slik at vi får frigjort flere varetaksplasser. Dette vil igjen, som flere har påpekt, føre til at politiet slipper å bruke så mye ressurser på transpor-

ter av varetektsfanger rundt omkring på leting etter ledig plass.

Vi vil også bruke om lag 10 mill. kr neste år på den sentralfinansierte DNA-reformen. Våre forventninger til reformen er at den skal bidra til høyere oppklaringsprosent. At den er sentralfinansiert, vil føre til at det er etterforskningsvurderinger og ikke økonomiske vurderinger som vil avgjøre om politidistriktene bruker den utvidede muligheten.

Jeg vil også påpeke at Regjeringens fokus på bedre samarbeid i etaten er viktig. At vi nå får bedre rutiner på samarbeid på tvers av politidistriktene, vil bidra til et mer effektivt politi. At man også utvikler bedre samarbeid utover landets grenser, vil bidra til det samme. Vi ser at kriminaliteten blir mer grenseoverskridende, og da er det viktig at vi også følger opp med forpliktende avtaler og samarbeid med andre lands myndigheter. Regjeringens arbeid med Prüm-avtalen blir et sentralt moment for å få til dette, i tillegg til bl.a. Schengensamarbeidet og de andre samarbeidsforaene som Europol og Interpol.

Jeg har opplevd å bli sitert to ganger i dag fra denne talerstolen. Det skal jeg kanskje ta som en ære. Men jeg hadde satt pris på om sitatene var satt i riktig kontekst. Først ble jeg sitert fra Høyres Aspaker om at jeg var positiv til en politistudie. Ja, det er riktig, men det var noen forutsetninger i forkant av det, representanten Aspaker. Det gikk på at det først var viktig å få på plass bemanningsstudiet, altså den bemanningsrapporten som ble lagt fram i sommer, fordi vi i Soria Moria-erklæringen hadde pekt på at vi har et underbemannet politi. Dernest sa jeg også at det var viktig at vi nå fikk gjennomført en driftsanalyse av norsk politi, for å se om den økningen på 25 pst. i ressursene som vi har hatt de siste ti årene, faktisk blir brukt riktig. Da det var gjort, sa jeg at jeg var positiv – eller i hvert fall ikke helt avvisende – til å se om det var behov for en politistudie.

Så opplevde jeg også at representanten Solveig Horne siterte meg. Det har jeg litt større problemer med, for det hun siterte, er for det første ikke korrekt, og for det andre er det en rekke forutsetninger ved det spørsmålet som kom i debatten, som du ikke refererte til, og som gjør at mitt svar blir helt feil i den konteksten. Det hadde vært fint, når man først skulle bli sitert, at det i hvert fall ikke ble tatt helt ut av sammenhengen.

Jeg vil til slutt få peke på at jeg tror det er rom for et mer effektivt politi. Evaluering av politireformen peker på noen av de mulighetene, og det samme gjør tilsynsrapporten fra Politidirektoratet ved Oslo politidistrikt i 2007. I denne sammenhengen vil jeg også påpeke at svaret fra Ellingsen i replikkvekslingen for en tid tilbake, var noe pussig. Vi vil effektivisere for å frigjøre mer, men vi gjør det samtidig som vi tilfører langt mer ressurser, og ikke det Fremskrittspartiet gjør i forhold til skatteetaten, hvor de kutter i ressursene og fortsatt skal ha mer effektivitet.

Jeg mener at det er viktig at vi nå i den viktige dialogen justisministeren har med de forskjellige aktørene i politietaten, ser på alle de muligheter som finnes, som er påpekt i evalueringen av politireformen, som er påpekt gjennom tilsynsrapporten ved Oslo politidistrikt, og som har kom-

met som gode forslag fra en rekke av de organisasjonene som er tilsluttet politietaten. Jeg håper at partiene på Stortinget bidrar konstruktivt for å løse den anstrengte situasjonen vi faktisk står oppe i, og at vi ikke bidrar til å skape mer utrygghet i befolkningen enn det som strengt tatt er nødvendig.

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal gå gjennom presidenten.

Solveig Horne (FrP) [13:32:17]: Først vil jeg bare beklage hvis Thomas Breen føler seg feilsitert, men det er jo slikt som kan skje av og til.

Det har vært mye snakk om krise denne høsten – finanskrise og politikrise. Jeg har lyst å sette fokus på en litt annen krise, som det ikke har vært så stort fokus på, og det er kriminalomsorgen. Så kan en sikkert spørre: Er det krise i kriminalomsorgen? Er ikke soningskøene på vei ned og alt i sin skjønneste orden? Regjeringen skryter av nesten hver eneste dag at det er en historisk satsing på kriminalomsorg. Ministeren blir også kalt for en kriminalomsorgsminister av politiet.

Hvis man går inn i tallene i kriminalomsorgen, ser man at økningen kun er et utslag av at bygningsmassen overføres til Statsbygg. Budsjettet har ingen økning til drift. Kriminalomsorgen har behov for et løft til drift for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå, men ikke minst for å kunne tilby et faglig innhold til soningen for de innsatte.

Kriminalomsorgsmeldingen har flere vært inne på i dag. Den blir vedtatt neste år, og den har store ambisjoner til innhold og høy kvalitet i det faglige arbeidet. Men dette er ikke gratis. Det trengs penger til drift for virkelig å få til kriminalomsorgsmeldingen. Alle de gode programmene og prosjektene som ligger der, og ikke minst kontaktbetjenter, koster penger.

Det blir heller ikke bevilget nok penger til forsvarlig drift av tiltak som allerede er opprettet. Kriminalomsorgen sier selv, idet de viser til et prosjekt som nå er åpnet på Evje, at det blir ren oppbevaring. 8 mill. kr blir bevilget til 20 plasser, og det blir ikke mye innhold i soningen av de pengene.

Det er også beklagelig at Regjeringen ikke opprettholder opptaket på KRUS. Det er nå viktig å holde det trykket oppe i flere år til. Vi vet at det snart er veldig mange som går av med alderspensjon, det er mangel på faglærte, og det er viktig med fagutdannet kompetanse både for sikkerheten og også hvis vi skal få til et skikkelig innhold i soningen. Fremskrittspartiet mener det er helt feil signal å gi, og innholdet i soningen blir bare fine ord i festtaler hvis vi ikke får flere utdannet på KRUS.

Vi konstaterer at Regjeringens satsing på driften i 2008 bare var et vagt blaff, og at neste år blir like svakt som de siste årene.

Justisministerens hjertebarn disse tre årene har vært å få bort soningskøene. Det har han snart klart, det skal han ha. Men Fremskrittspartiet er bekymret over Regjeringens virkemidler for å redusere køene. Slik vi ser det, flytter man bare problemene fra innsiden til utsiden av fengselene, og det er helt feil vei å gå. For å sitere fra den folkeli-

ge utgaven av kriminalomsorgsmeldingen, står det at straff har flere mål. Den skal virke avskrekkende for andre, den skal gjøre det umulig å gjøre nye forbrytelser mens man soner straffen og den skal virke rehabiliterende. Da er det feil å flytte soningen ut i det fri. Da må man heller satse mer på innhold, og det trengs det driftsmidler til, hvis vi skal klare å få dette til.

For et par uker siden kunne vi lese et lite stykke i Aftenposten, der det stod:

«Slipper fangene fri til jul.»

Ikke før ordningen med hjemmesoning er innført, begynner en å lempe på soningen. Fremskrittspartiet er helt imot den alternative soningen. Det er utstrakt omgjøring av norske hjem til fengsel.

Storberget skryter også av at han har redusert fremskutt prøveløslatelse. Han burde faktisk være så tøff at han avskaffet den helt, for 61 000 fengselsdøgn er mye. Det er ikke rart at soningskøene forsvinner da. Det er noe som strider med folks rettsoppfatning.

Vi er også skuffet over at Regjeringen ikke etablerer overgangsboliger, også for forvaringsdømte ved Ila. Det er stor risiko forbundet med å slippe forvaringsdømte direkte ut i samfunnet. Det er viktig å få på plass slike boliger, der kriminalomsorgen kan ha kontroll med denne gruppen innsatte.

Det var flott å høre komitélederens engasjement for offeret, og hun viser til at det kommer til å stå mye om offeret i den nye meldingen. Jeg vil bare si at det er flere henvisninger til litteraturlisten enn det er sider hvor det står om offeret i den kriminalomsorgsmeldingen som kommer.

Til slutt må jeg bare få si et par ord om DNA-satsingen. I fjor hadde vi store debatter om dette og analysekapasitet. Det er spesielt nå å sitte og høre Bjørnflaten snakke både om kapasitet, «second opinion» og konkurranse i forhold til det som nå blir utviklet i Tromsø. Vi har allerede den kapasiteten ved GENA i Stavanger, og det er umulig å forstå logikken med at man ikke kan bruke det private, men må bygge opp noe helt nytt i Tromsø.

André Oktay Dahl (H) [13:37:36]: Statsråden understreket betydningen av enighet i justispolitikken, at det er en verdi. Det er jeg enig i. Men samtidig brukte statsråden veldig mye tid på å polemisere og betegne representanten Aspakers innlegg som preget av uheldige «karakteristikk». Det har denne statsråden gjort lenge. Alt som ikke passer inn i det virkelighetsbildet som han søker å skape gjennom det vellet av pressemeldinger som x antall informasjonsarbeidere har lagt ut, blir betegnet enten som usaklig, eller at man skal gjøre hjemmeleksen sin.

Den selektive måten å se verden på var også bakgrunnen for at statsråden hadde store problemer før PFs landsmøte på Røros, der han nærmest måtte løpe ut av salen etter at talen var holdt. Med et flertall bak seg og med mer penger enn noen gang ble ikke 2008 politiets år, på tross av denne justisministerens løfte. 2009 skal bli det, men blir det ikke nå heller – eventuelt da med motsatt fortegn. Man har mer penger til fordeling, men har ikke brukt

det handlingsrommet til å styrke politiet. Det er ikke en karakteristikk, det er et faktum.

Og så: Representanten Aspaker stilte et spørsmål to ganger, først til komitélederen, så til statsråden, og spørsmålet var veldig klart. Det lød: Hvilken betydning får ny ATB for politijurister? Komitélederen svarte ikke på det, og statsråden svarte ikke på det. Det står ingenting i budsjettet. Det det spørsmålet handler om, er at Stortinget som organ skal ha alle de opplysningene som Stortinget trenger for å fatte budsjettvedtaket sitt. Det er faktisk komplett uinteressant for Stortinget som organ å bli vist til samtaler som skal skje på bakrommet med den ene eller den andre organisasjonen. Ikke på ett punkt har denne regjeringen opplyst hele Stortinget om hva effekten av ny ATB for politijurister skal bli. For å si det slik: Det er sikkert greit at opposisjonen ikke alltid har fått med seg alt, men en forutsetning for at opposisjonen og Stortinget skal få gjort hele hjemmeleksen sin og vedta et budsjett basert på korrekte og riktige opplysninger, er at vi har hele bildet og får en beskrivelse av situasjonen.

Bakgrunnen for at vi gjentar det spørsmålet en gang til, er at vi fikk nyss om dette nærmest ved en tilfældighet da vi reiste rundt i landet. Det er for øvrig ganske påfallende hvordan veldig mye informasjon holdes unna Stortinget, informasjon man kan finne ut nærmest ved en tilfældighet ved å besøke alle de stedene som skal virke så fantastisk, enten det er barnehus eller politi. Jeg synes ikke det passer seg at en statsråd svarer ved å feie bort et spørsmål som faktisk er et grunnleggende premiss for at vi skal fatte et budsjettvedtak. At veien blir til mens man går, er kanskje et greit prinsipp å ha på andre ting, men ikke når det gjelder grunnleggende opplysninger som en regjering skal sørge for at Stortinget som organ får, slik at man kan fatte vedtak og bruke budsjettet som et styringsverktøy hele året.

Jeg gjentar spørsmålet: Hvilken betydning får ny ATB for politijurister for politiets årsverk, den totale ressursinnsatsen i politiet? Og hva har man tenkt å gjøre for å bøte på de manglende stillinger som det vil bli på grunn av det? Og hvordan har man omsider tenkt å informere Stortinget om det arbeidet som gjøres med dette, og som vi altså ikke har fått opplysninger om?

Så til slutt litt om at noen svartmaler. Høyre og politifolk land og strand rundt er blitt beskyldt for å svartmale. Men hva er det vi har tatt opp? Det vi har tatt opp, er at mange ansatte i politiet risikerer ikke å få hjelp av andre enn vektere. For eksempel: To politimenn mot 20 stykker i mitt politidistrikt har vært helt avhengige av hjelp av vektere for i det hele tatt å kunne utføre tjenesten. Det er ikke til å undres over at familiefedre og -mødre i politiet, som alle andre, synes det er greit å være noenlunde trygge når de går på jobb, vite at det er mannskaper der som kan hjelpe dem hvis de kommer i en skarp situasjon. Det har vært situasjoner hvor politimenn er blitt beordret på vakt, på tross av at nære familiemedlemmer har ligget for døden. Jeg synes ikke det er et spørsmål om å verne om fritid. Jeg synes det er spørsmål om å kunne ha en arbeidsplass, der man føler at man har en arbeidsgiver som opererer på en måte som andre arbeidstakere med selvfølgelighet kan forvente.

Omfanget av alvorlige trusler mot polititjenestemenn og deres familier øker hvert eneste år, og man må bryte arbeidsmiljøloven mest mulig for å få det hele til å henge i hop. Det er ikke tilfeldig, antakeligvis, at Oslo politidistrikt er satt under tilsyn og har fått bøter av Arbeidstilsynet.

Jeg skal ikke late som om Høyre kan trylle bort alt dette på 1, 2, 3, men en forutsetning for at vi skal gjøre hjemmeleksen vår, er i alle fall at vi får svar på de spørsmål som er stilt, og ikke får polemikk tilbake.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [13:42:56]: Når man jobber med justispolitikk, er det viktig å se hele straffesaksjeden under ett hvis man skal få et godt resultat som sikrer rettssikkerhet for borgerne og et trygt samfunn å leve i.

Det er viktig at den som blir utsatt for en kriminell handling, blir tatt på alvor og fulgt opp av politiet, etterforskerne og domstolen. Men det er også viktig at den som skal dømmes for en straffbar handling, føler at han får en rettferdig rettergang.

Det har vært mye snakk om politiet i dag, men en annen viktig aktør i straffesaksjeden er påtalejuristene i politiet, som har en viktig jobb med å drive fram etterforskningen og føre sakene for retten.

Høyres representanter har nevnt ATB for politijuristene. De har stilt spørsmålet flere ganger, og jeg regner med at statsråden vil kommentere det senere.

En annen viktig aktør er de ti statsadvokatembetene vi har i Norge. Det er de som prosederer de alvorlige sakene. Det er i budsjettet for 2009 lagt inn en økning for dette leddet i straffesaksjeden på 2 mill. kr. Meningen er at denne økningen i hovedsak skal gå til Oslo statsadvokatembete. De betjener det tettest befolkede området i landet i tillegg til flere store byer som fører med seg alvorlig kriminalitet i denne regionen. Videre er det viktig at domstolene har mulighet til å følge opp de sakene som kommer for retten, på en forsvarlig måte. Det betyr bl.a. at saksbehandlingstiden skal være rimelig, og at lokalitetene skal være egnet til å sette rett og til den daglige drift av en domstol. Det er derfor med glede jeg konstaterer at det i budsjettet for 2009 blir lagt inn en startbevilgning på 20 mill. kr til nybygg for Gulating lagmannsrett i Bergen. Bygget vil etter planen stå klart i 2011, og det vil da bli slutt på at brudepar som sitter på gangen og venter på å bli viet, sitter side om side med personer som venter på å bli varetaktsfengslet. Lagmannsretten skal ha en ramme som gjenspeiler det alvorlet det er når en straffesak kommer opp for lagmannsretten.

Videre er det viktig at domstolene klarer å holde nede restansene på sakene sine. Det er det blitt jobbet godt med fra Domstoladministrasjonen og de ulike domstolene de siste årene.

Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen lagt opp til mer bruk av konfliktråd som løsning for straffesaker, og det har i denne stortingsperioden ved flere saker som er blitt behandlet, blitt trukket fram at vi ønsker mer bruk av konfliktråd. I budsjettet for 2009 er det lagt inn en økning for konfliktrådene på 6 mill. kr, noe som gjør det mulig å bruke mer av bl.a. de såkalte stormøtene, som har vist

seg å være effektive på flere saksfelt, bl.a. i mobbesaker. Vi så også at det utvalget som Regjeringen satte ned i etterkant av behandlingen av St.meld. nr. 20 for 2005–2006, om alternative straffereaksjoner for dem mellom 15 og 18 år, framhevet konfliktråd som et alternativ for de unge lovbrysterne.

Det hjelper ikke å ha rett om man ikke får rett. Derfor ser jeg fram til at Regjeringen om ikke lenge legger fram en stortingsmelding om rettshjelpsordningen i Norge. Vi bruker store summer på retts hjelp i året, men det er usikkert om vi bruker dem på den rette måten. I budsjettet for 2009 øker vi inntektsgrensene for dem som får retts hjelp, til 246 000 kr for enslige og til 369 000 kr for par. Det gjør at flere kan bli omfattet av ordningen.

Men det er viktig at vi også støtter de særskilte retts hjelpstiltakene, som Gatejuristen og studentretts hjelpstiltakene. Gatejuristen jobber mot rusmisbrukere og får klienter som sjelden oppsøker advokat for å få sine rettigheter, om de i det hele tatt kjenner til at de har rettigheter. Det er viktig at de får mulighet til oppsøkende arbeid, slik at de når ut til denne gruppen.

Avslutningsvis vil jeg bare konstatere at Regjeringen mer enn oppfyller det de sier om barnehus i Soria Moria-erklæringen. Der sier Regjeringen at den vil vurdere å etablere et barnehus i stortingsperioden, men det blir faktisk alt i alt seks stykker i løpet av 2009. Bra jobbet!

Morten Ørsal Johansen (FrP) [13:47:25]: Jeg blir litt forundret når jeg hører representanten Akhtar Chaudhry, som er så veldig opptatt av alkoholpolitikk og den kriminaliteten den medfører. Men Akhtar Chaudhry er, slik jeg ser det, faktisk en støttespiller for dem som tjener på kriminalitet i forbindelse med alkohol. Ved hjelp av høye avgifter oppfordrer vi faktisk til kriminalitet gjennom smugling. Kriminalitet gjennom smugling skaper vold, det skaper elendighet og det skaper ukontrollerte produkter i omløp. Og dette er faktisk mye verre enn å ha tilgjengelighet, lovlig kontroll og lovlig salg ved skjenkestedene. Høye avgifter, slik representanten Akhtar Chaudhry er opptatt av, skaper ingenting annet enn elendighet. De fører til at smuglersprit flommer innover dette landet, og det er med på å skape den elendigheten vi ser gjennom den volden vi bl.a. har i Oslo. Smuglersprit og narkotika – for å ta med det også – er roten til alt ondt. Hvis representanten Chaudhry er så opptatt av å få god kontroll på alkoholpolitikken, burde han være en støttespiller for at vi skal senke avgiften, for at vi skal ha kontrollerte former på skjenking av alkohol i dette landet.

Regjeringen har vært og er opptatt av voldsofre, og det er bra. Når Regjeringen har lagt inn midler i sine budsjetttillegg med tanke på voldsofre, er vi fornøyde med det. Men jeg er litt skeptisk. Voldsofrene går gjennom en tung periode når de går gjennom avhør og rettsaker for å få en eventuell erstatningsordning som gjør at de skal bli noenlunde kompensert for det de har vært utsatt for. Da hadde det vært veldig godt å ha noen å støtte seg til, et ombud som kunne hjelpe dem gjennom denne tunge tiden, slik at de kunne klare å finne fram gjennom den jungelen som er av lovverk og regler, at de kunne få den hjelpen de tren-

ger, og ikke måtte bruke sine ressurser på å skaffe seg den erstatningen som de regelrett har krav på. Et offerombud ville vært med på å bidra slik at disse voldsofrene ikke fikk en tyngre hverdag enn de har etter å ha vært gjennom noe så forferdelig som det er å være et voldsoffer.

Jeg blir også litt forundret når jeg ser på Regjeringens kutt i godtgjørelse til meddommere. Jeg synes det er smålig å kutte den vesle godtgjørelsen til meddommere som deltar i rettsaker. Å delta i en rettsak er faktisk en utfordring. Det er ikke enkelt å sitte der gang etter gang og høre på hva de forskjellige forteller om i retten, hvilke handlinger de har vært utsatt for. Og de skal altså sitte gratis og gjøre dette. Det er smålig at de ikke kan få denne vesle godtgjørelsen. Om ikke den gjør at det blir enklere, er den i hvert fall en påskjønnelse for at de tar på seg den oppgaven. Det kan godt unnskyldes med at det er en borgerplikt å være meddommer. Ja, det er det. Men det er faktisk en borgerplikt å være politiker også, både kommunepolitiker, fylkespolitiker og stortingspolitiker.

Thomas Breen nevnte grenseoverskridende kriminalitet. Den er et faktum, og det blir mer og mer av det. Det hadde vært interessant å høre med representanten Breen om han ikke da kunne være litt mer opptatt av hvor mange og hvem som kommer inn i dette landet, og av om vi kunne få en bedre kontroll med det enn vi har i dag.

Helt til slutt om bemanningskrisen i politiet: Det ble spådd både av Fremskrittspartiet og andre at vi ville få en krise i 2008. Politiforbundet påstod det samme, og den krisen kom faktisk. Det som har gjort at vi ikke har fått den før, er at politiet gjennom sin dugnadsinnsats har bidratt til å klare å opprettholde noenlunde lov og orden i dette landet. Men nå er det altså slutt, og det som blir gjort, er fint lite. Vi har høye opptak på Politihøgskolen, og det er bra, men det hjelper ikke før om mange, mange år.

Ingrid Heggø (A) [13:52:41]: Tryggleik i kvardagen er målet for Regjeringa sin justispolitikk, ein aktiv, heilskapleg og kunnskapsbasert justispolitikk som aukar tryggleiken i samfunnet. Det framlagde budsjettet bidreg på ein god måte til å oppfylla Soria Moria-erklæringa når det gjeld kriminalitetsnedkjemping. Det er viktig å sjå justispolitikken i eit breitt velferdspolitisk perspektiv, der gode velferdstilbod bidreg til utjamning av skilnader og førebyggjer kriminalitet.

Regjeringa har nyleg lagt fram St.meld. nr. 37 for 2007–2008, Straff som virker – mindre kriminalitet – trygvere samfunn. Arbeidarpartiet meiner at straff som verkar, er avgjerande for å hindra gjengangarkriminalitet og for å tryggja samfunnet. Meldinga fokuserer på at soningsforma ikkje skal vera strengare enn naudsynt, og at straffegjennomføringa skal setja den innsette i stand til å velja eit liv utan kriminalitet når han/ho har sona ferdig. Sidan Noreg ikkje har livstidsstraff, skal alle tilbake til samfunnet ein dag, kanskje som din nabo.

Arbeidarpartiet er glad for at meldinga fokuserer på auka bruk av alternative soningsformer til fengselsstraff. Det er inga meining i å bruka lukka fengselsplassar for dei med korte dommar, og då spesielt førstegongsdømde og unge. Forbrytaraskulen er inga god opplæring, der unge

førstegongsdømde må sona saman med eldre barka kriminelle, knyter nettverk og får feil førebilete og helta. Samfunnsstraff og elektronisk soning er derimot gode alternativ her, og attendefallsprosenten ved samfunnsstraff er ca. 20 pst. mot at ein av to er attende i fengsel i løpet av fem år ved vanleg fengselsstraff.

Rask straffereaksjon er viktig, både av omsyn til befolkninga sin tillit til straffesystemet, og ved at ein rask reaksjon gjev lovforbrytaren moglegheit til å gjera opp for seg, gjera opp med samfunnet og gå vidare med livet sitt.

For å få ei meir effektiv kriminalitetsnedkjemping er dei raud-grøne sitt arbeid for å fjerna soningskøen og for å gje soninga nytt innhald, svært viktig. Det gjer noko med folk sin rettsoppfatning når dømde som går ute i det fri og ventar på å komma inn til soning, gjer nye lovbrott. Vi har redusert soningskøen frå nærmare 3 000 i 2006 til under 500 no i haust. Fjerning av soningskøen gjev òg auka kvalitet, då beleggsprosenten kan verta lægre. I tillegg vert det friggitt varetektsplassar.

Den mellombelse ordninga som Bondevik II-regjeringa inførte i 2004 vedrørande framskutt lauslating for å frigjera fengselsplassar, er endra frå maksimum 20 dagar til maksimum 10 dagar, og ordninga skal verta heilt avvikla når køen er borte. Arbeidarpartiet er òg nøgd med at vi har klart å avvikla dubleringa. Dette kjem bl.a. av ei stor satsing på nye fengselsplassar, nesten 400 nye plassar er etablerte i perioden 2006–2008, og Halden fengsel kjem med 251 nye plassar i 2010. KRUS har også fått auka opptak i perioden. Per i dag er nok dessverre kapasiteten sprengd. Og vi ser på eit etterutdanningstilbod for fengselsbetjentane.

Løyvinga til kriminalomsorga er auka med i overkant av 1,2 milliardar kr nominelt i perioden 2006–2009, inkludert 80 mill. kr i år på andre departement sine budsjett, til Helse- og omsorgsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og Kunnskapsdepartementet. Dette er særleg for å styrkja utdanningstilbodet for dei innsette, og for å ivareta helse- og kulturtilbodet ved oppretting av nye fengselsplassar.

Det er heilt avgjerande at i tillegg til oppfølging under soning, må det sikrast eit heilskapleg tilbod ved lauslatinga – tilbakeføringsgarantien er nøkkelordet her.

Det er ikkje snakk om særrettar for dei innsette, men at også dei innsette skal vita om og kunna nytta seg av dei tilboda og dei rettane som dei har alt i dag. Det er timane og dagane etter lauslating som er mest kritiske for korleis det går vidare med den lauslatne, og sentrale moment er å sikra busetjing, behandling for eventuell rusavhengigheit, moglegheit for opplæring/utdanning eller arbeid.

Å sikra dei lauslatne ein bustad er heilt naudsynt for å hindra gjengangarar. Mange mister både arbeidet og eventuelt skuleplassen samt bustaden når dei må inn i fengsel. Då vert det eit paradoks at Høgre og Framstegspartiet er imot elektronisk soning. Ved elektronisk soning må ein gå på arbeid og ein må vera innanfor husets fire vegger heile døgnet, med unntak av når ein er på jobb/skule, og vil dermed ha oppfylt to av dei viktigaste parametraner for å lykkast med å komma ut av ei kriminell løpebane: jobb og bustad. Dette er dei imot. Grunngevinga er bl.a.

at alle ikkje har eigen bustad. Så i staden for å setja innsatsen inn på å skaffa alle bustad, så er ein imot eit godt tiltak. Mange land har ei eller anna form for elektronisk soning. Vi har lagt oss på ei ordning tilnærma lik den svenske. Tilbakefallsprosenten er svært låg, så det har vore ei suksesshistorie der, og det håpar eg det vert her.

Eg vil òg trekkja fram det viktige arbeidet som dei frivillige gjer overfor straffedømde både innanfor fengselsmurane og når dei er ferdige med å sone. Når vi ønskjer ein gjennomgang av tilskota til frivillige organisasjonar som får tilskot via post 70, er dette for å kunna spissa tilbodet opp imot tilbakeføringsgarantien. Det er også slik at enkelte fengsel har flust med tilbod, mens andre manglar tilbod. Ein gjennomgang vil gje endå betre og treffsikre tilbod, og fordelinga mellom fengsla kan verta betra.

Regjeringa vil utvida rammene for bruk av alternativ til fengselsstraff, spesielt for unge lovbrutarar, men også for andre. Vi vil utvida rammene for bruk av samfunnsstraff og deldom, utvida ordninga med narkotikaprogram med domstolkontroll, endra avgjerdene om minstestrapp for fengsel, og erstatta fengsel med samfunnsstraff når bota ikkje kan betalast.

Når vi veit at om lag 60 pst. av dei innsette har rusproblem, er det viktig å styrkja behandlings- og rehabiliteringstiltaka for dei innsette.

Det er flott at vi får på plass tre nye rusmeistringseiningar i tillegg til dei tre vi alt har etablert, men dette er ikkje nok. Eg er derfor svært glad for tilleggsføringa på 5 mill. kr, som gjer at vi kan få på plass ytterlegare fleire rusmeistringseiningar.

Det er òg viktig å setja søkjelyset på kvinner sine soningsforhold. Her har vi eit stykkje veg å gå før det er likehandsaming mellom tilbodet til menn og kvinner. At Bredtvedt kvinnefengsel no har fått tilbod om Stifinner'n, er eit stort steg i riktig retning. I tillegg må vi gjera noko med arbeidstilbodet til kvinnene. Arbeidet må vera av ein slik art at ein kvalifiserar seg til ein jobb utanfor fengselet.

Eg vil fokusera på eit anna viktig tema som gjeld tryggleik i kvardagen: Redningstenesta. Den norsk redningstenesta er organisert som eit samvirke mellom ei rekkje offentlege etatar, private og frivillige organisasjonar. Dermed mangedoblar vi innsatsen når det først skjer ei ulykke, når ein krisesituasjon oppstår. Det er viktig og avgjerande for ei god redningsteneste å oppretthalda dei frivillige sin innsats. Gjennom å dobla tilskottet frå seks til tolv mill. kr, auka refusjonssatsane og teikna yrkesskadeforsikring har Regjeringa gjeve eit klart signal om at arbeidet i den frivillige redningstenesta er svært verdfullt. I tillegg får vi no på plass redningsfaglege råd, noko som har vore etterspurt i mange år frå dei frivillige organisasjonane.

Det er eit godt stykke arbeid dei raud-grøne har gjennomført når det gjeld redningshelikoptertenesta. Her fortener Regjeringa mykje ros.

Vedtaket om døgnkontinuerleg tilstadesvakt vart faktisk gjort så langt tilbake som i 2002. Då den raud-grøne regjeringa overtok i 2005, var det berre Sola som hadde tilstadesvakt. I dag er i tillegg alle basane, Banak, Bodø, Ørlandet og Rygge, på plass.

For å styrkja beredskapen også på Nordvestlandet er

bygging av ny base i Florø sett i gang. Denne basen vil vera på plass i 2009 med tilstadesvakt og lege frå oppstart. For å oppretthalda det høge nivået er det til handsaming i Stortinget eit framlegg om ytterlegare styrking med 33,75 mill. kr til redningshelikoptertenesta.

Det vert jobba med å få erstatta dagens Sea King-helikopter. I dag har vedlikehaldskostnadene vorte forholdsvis høge, og helikoptera må dessverre stå ein del på bakken på grunn av vedlikehald. Målet er framleis at nye helikopter skal fasast inn i perioden 2011–2014.

Tidsfaktoren er avgjerande for å redda liv, og med desse grepa har Regjeringa sikra døgnkontinuerleg tilstadesvakt ved alle basane på fastlandet, heva kvaliteten på tenesta og redusert responstida betydeleg over heile landet. Denne regjeringa reddar faktisk liv.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Akhtar Chaudhry (SV) [14:02:09]: Jeg har lyst til å ta opp en sak som er veldig viktig for dagens Norge, nemlig hvordan man skal få rekruttert flere personer med minoritetsbakgrunn til politiet. Når hver tiende norske borger og hver fjerde Oslo-borger har minoritetsbakgrunn, er det viktig at vårt politi gjenspeiler dette samfunnet. Et politi der alle Norges farger er representert, vil være en berikelse både for samfunnet og for politiet. Jeg er klar over at Politi-Norge gjør en innsats for å rekruttere flere personer med minoritetsbakgrunn. Denne innsatsen må imidlertid forsterkes. Det er dessverre altfor få politifolk med minoritetsbakgrunn.

Politiet er etter min mening nødt til å bruke flere kanaler for å nå ungdom med minoritetsbakgrunn. Det beste midlet ville faktisk være politifolk som selv har minoritetsbakgrunn. Her viser jeg til Iman Lotfi, en politistudent i sitt tredje år på Politihøgskolen. Hun ble kontaktet opptil flere ganger av unge jenter med minoritetsbakgrunn under sin praksisperiode når hun var ute på gaten og patruljerte, skriver Dagsavisen i dag.

Rådgivningsinnsatsen må forsterkes, og det må brukes flere krefter på å nå unge med minoritetsbakgrunn. Et godt tiltak vil være å flytte Politihøgskolen til Groruddalen hvor veldig mange mennesker med minoritetsbakgrunn bor og jobber. Det å se politiet i en ikke-dramatisk situasjon, møte politistudenter på kafeen, i butikken, på Posten, gå forbi Politihøgskolen hver dag osv, vil øke interessen for å bli politi.

Jeg mener politiet må være forsiktig med å svartmale sitt yrke for mye. Det kan gi dårligere rekruttering både blant majoritets- og minoritetsbefolkningen. Politiet gjør en flott jobb. De har en meget viktig funksjon i vårt samfunn, og de har grunn til å være stolt av sitt yrke.

Så vil jeg bruke de siste 45 sekundene på å svare på Ørsal Johansens alkoholpolitiske salve. Han og hans parti er for fri flyt av alkohol. Det ser vi i budsjettet – de kutter 670 mill. kr i alkoholavgiftene. Men før han kom med denne salven mot meg, burde han snakket med noen som har fått ødelagt sitt liv fordi de ikke har full kontroll på sitt alkoholkonsum. Alle eksperter mener også at tilgang

er relatert til bruk og inntak. Han burde snakke med barn som har foreldre som misbruker alkohol, for å se hvilke konsekvenser det har for dem. Han burde snakke med dem som blir utsatt for blind vold, som veldig mange berusede mennesker utøver mot uskyldige mennesker rundt seg.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [14:05:26]: Innledningsvis vil også jeg si at jeg synes det er veldig positivt at det er såpass stor enighet om de lange linjene i justispolitikken som det som har kommet fram her, og jeg ser fram til at vi skal ha diskusjoner om viktige prinsipielle saker til våren, som kriminalomsorgsmeldingen og straffeloven.

Det er noen innlegg jeg må kommentere. Først til Høyres Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl. De beskriver utsagnene fra politiorganisasjoner som at det er en katastrofe i politiet. Samtidig registrerer jeg at lederen av PEL, Curt A. Lier, nylig har sagt at det var verre før. Og det er helt riktig. Vi har ikke bare videreført politibudsjettet som den forrige regjeringen gjennomførte, vi har også styrket det. Høyre foreslo til og med et kutt, som vi snudde da vi tok over. Vi har altså mer enn fordoblet antall studenter på Politihøgskolen, vi har innført DNA-reformen, vi har gjort en rekke grep for å styrke politiets situasjon. Jeg har lyst til å utfordre Høyre på hvilke reaksjoner de opplevde på sin politisatsing på Politiets Fellesforbunds årsmøte nå nettopp. Opplevde Høyre at de hadde troverdighet i sin politisatsing i forhold til den politikken de selv var med på å føre da de satt i regjering?

Så vil jeg kommentere Jan Arild Ellingsens innlegg i forhold til effektivisering. Han hevdet at vi ønsker å effektivisere, og at det ikke er noen forskjell på vårt ønske om effektivisering av politietaten og Fremskrittspartiets ønske om å effektivisere skatteetaten. Men det er en ganske formidabel forskjell. Vi har i løpet av de årene vi har styrt, økt bevilgningene til politiet med over 800 mill. kr, mens Fremskrittspartiet derimot ønsker å kutte i skatteetaten med over 200 mill. kr bare for inneværende år. Det er to vidt forskjellige utgangspunkt med hensyn til effektivisering. Det vil ha dramatiske konsekvenser ikke bare for bekjempelsen av økonomisk kriminalitet, men også for muligheten til å foreta narkotikabeslag på grensen. Det vil sette oss langt tilbake.

Når det gjelder Solveig Hornes innlegg, vil jeg påpeke at det løftet vi har tatt på kriminalomsorgen, fører nå til at belegget i fengslene går ned. Det fører til en mye bedre hverdag både for de innsatte og de ansatte i fengslene.

Så skulle jeg gjerne likt å bruke litt tid på Ørsal Johansens pinlige bortforklaringer av Fremskrittspartiets alkoholpolitikk. Jeg må se om jeg kan komme tilbake til det etterpå.

Til slutt vil jeg bare rette en henstilling til justisministeren, og det gjelder varetekstkapasiteten i Midtre Hålogaland. Jeg håper at justisministeren kan vurdere det i løpet av den tiden som er igjen av denne perioden.

Elisabeth Aspaker (H) [14:08:55]: Jeg tror vi har truffet en øm tå i dag hos de rød-grønne partiene.

Når man bruker mange innlegg her nå for å kritisere at Høyre er for opptatt av politiets situasjon, tar jeg det med

den største ro. Det skulle bare mangle at ikke Stortinget skulle være opptatt av hvordan situasjonen er i politiet, av de problemer folk opplever at man har, og at vi ikke skulle være opptatt av at vi skal ha en polititjeneste i hele landet som faktisk oppfyller de forutsetninger og forventninger vi har nedfelt gjennom politirollemeldingen og gjennom politireformen, og som det faktisk er tverrpolitisk enighet om i denne salen.

Så spurte representanten Anne Marit Bjørnflaten om hvordan Høyre ble møtt på Politiets Fellesforbunds landsmøte. Jeg vil si vi ble møtt veldig positivt. Det er klart at det skal vel noe til før politiet vil si at det blir nok penger, men jeg opplever at de grepene som Høyre hadde tatt i sitt alternative budsjett, faktisk blir hilst velkommen. Flere sivile stillinger og en sentral seniorpolitikk var faktisk blant de ting som ble framhevet, som det ble vist til. Vi er faktisk også helt enig med Politiets Fellesforbund på et annet viktig punkt, og det er at vi trenger en større og grundigere politistudie for å få et beslutningsgrunnlag som er sikrere og bedre enn det Bemanningsutvalget så langt har kunnet gi oss.

Jeg må igjen be statsråden kommentere disse nye arbeidstidsbestemmelsene. Det er ikke mulig at han kan forlate Stortinget i dag når vi skal vedta justisbudsjettet, uten at Stortinget blir informert om hva som er resultatet av de forhandlingene som er avsluttet, og eventuelt om han kan si noe mer om de restforhandlingene som jeg forstår gjenstår når det gjelder bl.a. Oslo.

Jeg er overbevist om at det går an å effektivisere innenfor politiet, og jeg tror særlig det er mye å hente på bedre teknologisk utstyr. Høyre vil advare mot at politiet fysisk skal lokaliseres til stadig færre steder, med kun ett resultat, og det er at responstiden øker. Når man snakker med folk ute, sies det at ja, vi omorganiserer av nød, men ikke av lyst. Man lokaliserer ikke politiet til færre steder fordi man synes det er gunstig, man gjør det altså fordi budsjettene er så trange.

Så må jeg til slutt få lov til å oppklare en misforståelse når det gjelder politirådene. Jeg har aldri fnyst av politirådene. Jeg synes politirådene er viktige. Det jeg advarte mot, er at politirådene skal bli en sovepute, at bare vi møtes i politirådene, kan vi senke skuldrene og ikke være så opptatt av om politiet greier å drive sitt forebyggende arbeid. Det må være et supplement. Den koordineringen som skjer i politirådet når det gjelder forebygging på mange plan i lokalsamfunnet, er viktig, men det er svært viktig at politiet er i stand til å fylle sin forebyggende rolle også etter at politirådene er kommet.

Thomas Breen (A) [14:12:04]: Aller først vil jeg bare si til representanten Aspaker at jeg ikke har oppfattet at noen har kritisert Høyre for at de er for opptatt av politiet. Derimot har bl.a. jeg kritisert Høyre i dag nok en gang for ikke å ha politisk mot nok til å erkjenne at de faktisk også har noe av skylden for den situasjonen vi står i når det gjelder bemanning.

Grunnen til at jeg tok ordet, var salven fra representanten Ørsal Johansen. Jeg fikk også en direkte utfordring av ham. Jeg synes det er noe underlig å høre resonnementen

tet til Ørsal Johansen om smuglersprit og økt kriminalitet og den manglende forståelsen av avgift og sammenhengen med kriminalitet. Det er veldokumentert i forskning og gjennom erfaring fra andre land at det er en klar sammenheng mellom kriminalitetsbildet og reduksjon av alkoholavgifter. Den sammenhengen tror jeg faktisk det er nesten umulig å motbevise. I dette bildet går Fremskrittspartiet med åpne øyne inn og skaper en enda vanskeligere situasjon for politiet. Det er et valg, og det respekterer jeg.

Så fikk jeg en utfordring om asylinstituttet, man mente vi skulle være mer opptatt av det. Jeg mener Regjeringen har tatt et godt oppgjør med det og forbedret det på ganske mange punkter. Når det er sagt, mener jeg likevel – og det mener vel også Regjeringen – at det viktigste når det gjelder integreringsarbeidet og kriminalitetsbildet er at vi fortsatt har en god integrering, og den kan bli enda bedre. Der ligger vi jo et helt atlantehav foran Fremskrittspartiet, både med hensyn til tiltak og i budsjett.

Ingrid Heggø (A) [14:14:04]: Auka avgifter skapar kriminalitet og gjer at smuglarspriten og narkotikaen flau-mar inn over landet, sa representanten Morten Ørsal Johansen i sitt innlegg nett i stad. No visste ikkje eg at det var avgift på narkotika, og at det var det som var forklaringa. Men det er no forbode. Er det forbodet Framstegspartiet vil oppheva? Det kan vi gjerne spørja oss om.

Det som skjedde i Finland da avgiftene vart vesentleg senka, lukkar representanten Ørsal Johansen auga fullstendig for. At Finland har snudd, har òg tydelegvis gått han hus forbi. Dei snudde nettopp fordi alkoholkonsumet auka vesentleg, og valdskriminaliteten gjekk rett til himmels. Vi veit at det er samanheng mellom konsum og pris. Og til opplysing: Låg pris gjev auka konsum.

60 pst. av dei som utfører kriminalitet, er ruspåverka i gjerningsaugeblinken. 60 pst. av dei som utfører valdtekt i Oslo, er rusa. Dette er faktisk klare signal om at vi framleis må ha ei restriktiv alkoholpolitikk, og ikkje eit frislepp, slik som Framstegspartiet her tok til orde for.

André Oktay Dahl (H) [14:15:37]: Jeg synes det er viktig at vi også har en alkoholdebatt. Det er også derfor Høyre har et helsepolitisk utvalg som har kommet med noen konklusjoner som vi skal se nøye på i programprosessen, slik at vi får et realistisk forhold til alkoholpolitikken. Men jeg synes det er rart med denne overfokuseringen på en lovlig vare som alkohol er, mens det er underfokusering på narkotika, noe f.eks. Fremskrittspartiet har tatt opp. Jeg synes det er veldig spesielt at man bruker all sin energi på å kritisere Fremskrittspartiet, og indirekte delvis også Høyre for vår alkoholpolitikk. For det vi ser, er at flere og flere mennesker ikke får hjelp. Rusomsorgen har ikke akkurat blitt bedre under denne regjeringen som har allergi mot «privat», og der en hel rekke tilbud står i fare for å bli nedlagt eller allerede er blitt det, fordi man har ideologisk gangspærre.

Og så kommer forslaget om utdeling av heroin. Jeg synes det er fantastisk med en statsråd som tenker høyt, men jeg ser jo at justisfraksjonen til Arbeiderpartiet alle-

rede har slått ned det forslaget, det kommer ikke til å bli aktuell politikk. Men det sier meg at man har tenkt å fortsette med akkurat den samme narkotikapolitikken man har hatt i alle år. Man tar ikke en diskusjon om det mest grunnleggende problemet i justispolitikken i Norge, narkotika, men bruker all sin tid på den lovlige varen alkohol. Det synes jeg er spesielt.

Så har det vært historieskriving her. Arbeiderpartiet har alltid vært gode til å skrive historie. Man sier at det er vinnerne som skriver historien. Det er ikke alltid helt lett når man taper og vinner valg annen hver gang. Men i alle fall, i syv av åtte budsjetter har Høyre bevilget mer penger til politiet enn Arbeiderpartiet noen gang har gjort. I tillegg er det – jeg vet at folk er lei av dette – foreslått en opptrapping av antall plasser, 125 på to år, på Politihøgskolen. Daværende opposisjonspolitiker Knut Storberget, som tydeligvis visste veldig mye mer enn han gav uttrykk for, foreslo ikke noe mer den gangen.

Når det gjelder å utlegge PEL som et sannhetsvitne for Regjeringens egen politikk: Det var altså to polititjenestemenn pr. 1 000 innbyggere i 2002, nå er det 1,8. For å si det slik: Jeg betviler sannhetsgehalten i komitélederens utsagn. I tillegg sa PEL ganske klart fra under budsjettthøringen i komiteen at de støttet seg til PFs virkelighetsbeskrivelse. I tillegg er det altså PEL som har tatt opp overfor oss bl.a. at man ikke har beredskap for ny ATB for politijurister. Så jeg tror kanskje man skal være litt forsiktig når det gjelder å bruke enkeltutsagn i en landsmøtetale som full støtte til egne reelle driftskutt, som antakeligvis vil komme etter hvert utover i politiet, og kanskje effekten blir enda verre når man får ny ATB for politijurister.

Jeg har lyst til å avslutte innlegget med å rose – ikke altfor mye, men til dels – regjeringspartiernes medlemmer i komiteen for en konstruktiv innfallsvinkel til våre forslag, selv om de ikke stemmer for noen av dem i dag. Men det er i hvert fall mye enighet om justispolitikken, så det er lov å håpe på at vi på kammerset kunne bli enige om støtte til noen av de gode anmodningsforslagene som kunne fått statsråden til å jobbe enda litt hardere og bedre enn han har gjort til nå.

Statsråd Knut Storberget [14:18:51]: La det være sagt med én gang at jeg har stor sans for helsepolitisk utvalg i Høyre, som har fokusert veldig tydelig på norsk kriminalitetsbekjempelse. Jeg håper det får gjennomslag. Det ville være veldig viktig.

Hvis man ser på alkohol opp mot narkotikaens rolle i forhold til kriminalitet, er det ikke narkotika som er det store og dominerende, slik representanten André Oktay Dahl nå gav uttrykk for. 60–70 pst. av den valdskriminaliteten som skjer, skjer i alkoholrus. Så vi må tørre å ta et oppgjør med det rusmiddelet som mange av oss også pleier lovlig omgang med, og forstå at det bidrar til mye av kriminaliteten. En av grunnene til at vi har forholdsvis lite kriminalitet i Norge, er at vi har hatt en aktiv avgifts-politikk og har et vinmonopol, og vi har også andre regler som virker godt.

Jeg vil også ta sterk avstand fra det som representanten Ørsal Johansen tok opp, og heller be ham lese innstillin-

gen fra Høyres helsepolitiske utvalg, som har mye godt i seg.

Når det gjelder spørsmålet om varetekt i Midtre Hålogaland, som er tatt opp spesielt, er det også en sak som jeg har bedt departementet se på. Vi trenger varetektsplasser der. Vi har nok soningsplasser i nord, men vi trenger spesielt varetektsplasser der. Og det er derfor jeg håper at vi skal kunne sørge for det i framtida.

Så ble det sagt at omorganisering på færre steder gir lavere responstid. Jeg har bare lyst til å kommentere det. I Follo, hvor man har dette prøveprosjektet, prøver man nå å omorganisere for å få færre steder. Det gir bedre responstid, fordi man får en Follo-patrulje til, slik at man faktisk har folk som er på jobb, og biler som er ute for å rykke ut, istedenfor å ha mange lukkede kontorer. Så vi må være nyanserte med hensyn til hvordan vi måler politiets effekt, særlig opp mot responstid.

Jeg ville nok foretrekke en modell som gir rimelig tilgang til et lensmannskontor, samtidig som vi har lav responstid. I Follo vet vi jo at avstandene ikke er så lange, slik at den modellen som avtegner seg i Follo, må jo være interessant også for et parti som Høyre, som er opptatt av at man får mest mulig ut av kronene.

Så til spørsmålet om arbeidstidsbestemmelse for påtalejurister. Det er riktig som det ble sagt fra representanten Aspaker, at man hadde restforhandling igjen, slik at man er ikke i havn når det gjelder det spørsmålet. Det ville jo være rart om jeg nå her fra Stortingets talerstol sa at så mye vil den reformen koste når den ikke er ferdig implementert. Men jeg vil love Stortinget og også representanten Aspaker at med én gang vi har oversikt over eventuelle tilleggskostnader – for det stiller seg noe annerledes enn det gjør for vanlige politifolk, det er nok noe enklere faktisk, og kanskje også noe rimeligere – og dette faktisk er i havn, skal jeg ikke nøle med å orientere Stortinget i egnet form.

Solveig Horne (FrP) [14:22:00]: Først vil jeg si at jeg har registrert at representanten Chaudhry har startet valgkampen for sitt kandidatur her i forhold til mer politi med ikke-vestlig bakgrunn.

Hvis man leser Dagsavisen i dag, står det faktisk at det ikke er status internt blant ikke-vestlige å jobbe i politiet. Det er jo en utfordring i seg selv, som Akhtar Chaudhry bør ta med seg til sine miljøer.

Så har det vært fokusert på krisen i politiet i flere innlegg her i dag. Jeg må si at jeg er overgitt over statsrådens svar, for han gir de samme svarene. Det virker som om vi er på helt forskjellige planeter. For virkeligheten der ute – det leser vi om i avisene hver eneste dag – er at det er folk flest som blir berørt av krisen. Politiet rykker ikke ut, sakene blir henlagt fordi det ikke er kapasitet osv. Det er virkeligheten. PF advarte mot det i fjor, og Fremskrittspartiet advarte mot det i fjor. Det som er advarselen for neste år, er at det kommer til å bli enda verre. Det nytter ikke med standardsvaret at det utdannes flere studenter neste år, hvis ikke politiet har ressurser og driftsmidler til å kunne ansette mer politi.

Jeg ble litt overrasket over at representanten Bjørnfla-

ten ikke kommenterte i forhold til DNA. Jeg hadde også litt liten tid i mitt innlegg til det. Vi hadde en stor debatt knyttet til prinsippene om analysekapasiteten skulle være statlig eller om den skulle være privat. Om analysesenteret for DNA i Tromsø sa representanten Bjørnflaten til Nordlys i desember at det dessuten handler om å ha en plass der man kan få en «second opinion», og det har vi ikke i dag.

Når vi leser merknadene til regjeringspartiene om DNA, er argumentene at vi må ha større kapasitet når politiet nå skal ta flere prøver, og det har vi ikke i dag. Vi har faktisk den kapasiteten i Stavanger, men det virker som det bare er lokaliseringen som betyr noe, og bare fordi man har fått den i Tromsø, er det helt ok å bruke kapasiteten der.

Heldigvis er det bare under et år igjen til valget. Da er det på tide at vi får på plass den ekstrakapasiteten som vi allerede har i dag, for Tromsø kommer til å bruke mange år på å bygge opp den samme kapasiteten som vi har der borte.

Presidenten: Representanten Akhtar Chaudhry har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Akhtar Chaudhry (SV) [14:24:44]: Jeg hadde ikke hatt behov for å si noe hvis ikke representanten Horne hadde tatt opp denne siste saken.

Det er merkelig at hun prøver å redusere et viktig samfunnstema, nemlig integrasjon av mennesker, og mener at våre institusjoner, bl.a. politiet, skal være representative i en kandidaturdebatt. Jeg hadde forventet en større og bedre refleksjon og støtte fra stortingsrepresentant Horne på dette feltet. Vi har tross alt et felles samfunn, der man har et felles ansvar for at mennesker, også med minoritetsbakgrunn, skal komme inn i bl.a. politietaten. Jeg mener at politiet er mye mer tjent med at mennesker med minoritetsbakgrunn er i politiet, enn det minoritetene er. De er også det, men jeg tror at politiet er mye mer tjent med at vi har et fargerikt politi.

Presidenten: Representanten André Oktay Dahl har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

André Oktay Dahl (H) [14:25:59]: Dette er ikke tiden for å hausse seg opp, men jeg konstaterer at statsråden på spørsmål om ATB for politijurister ikke synes det er bryderiet verdt å informere om den prosessen, ikke engang verbalt, når man legger fram et budsjett, som altså er styringsverktøyet. Det synes jeg er litt betenkelig. Dette er ikke måten å håndtere Stortinget på. Opplysningsplikten, informasjonsplikten overfor Stortinget gjelder ikke enkeltfraksjoner eller regjeringspartier, det gjelder opposisjonen like mye som det gjelder de andre partiene.

Hvis dette er måten man har tenkt å innrette informasjonsflyten til opposisjonspartiene på, har vi i hvert fall fått en bekreftelse på at flertallsparlamentarismen, slik den har vært praktisert de siste tre årene, ikke nødvendigvis medfører bare positive ting, heller ikke når det gjelder styringsforholdet mellom regjeringen og Stortinget.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [14:27:10]: Jeg registrerer at det har vært en viss interesse for Fremskrittspartiets alkoholpolitikk. Jeg har tidligere i dag snakket om konsistensen i ting. Det er klart at vi har sagt ja til lavere alkoholavgifter, bl.a. fordi vi synes dagens avgiftsnivå er altfor høyt. Vi tar derfor konsekvensen av det. Det er en av grunnene til at vi styrker politiet. Men her er det en nyanse som de som har angrepet oss, ikke tar med seg. Vi er tilhenger av ordinært bruk av alkohol som et nytelsesmiddel. Vi er til de grader imot misbruk. Siden det virker som bruk er synonymt med at det automatisk skaper samfunnsmessige problemer, er det fristende å si at vi er tilhenger av lavere bilavgifter. Betyr det at vi automatisk åpner for at folk skal bryte fartsgrenser? Det er etter mitt skjønn en fantastisk logikk hos flertallet som er helt uten substans.

Så oppfatter jeg at statsråden snakker om at han har innfridd løftene i Soria Moria-erklæringen. Da har man to muligheter: Enten har ambisjonsnivået til Regjeringen vært utrolig defensivt, eller så har man satt det så lavt for å sjekke hvor langt man nådde. For virkeligheten ute blant publikum og de som berøres i dag, er milevis fra det glansbildet statsråden beskriver. Les aviser! Se nyheter! Følg med! Jeg har nær sagt til gode å se en særlig positiv beskrivelse f.eks. av Politi-Norge. Man kan gjerne skryte av opptak av flere studenter. Skal de som trenger hjelp i dag, vente til 2011? Er det løsningen til den rød-grønne regjeringen? Det tar tre år å utdanne flere politifolk. I så fall lever man i en illusjon, med respekt å melde. Jeg mener at mye kunne ha vært gjort. Jeg ser at statsråden var på landsmøtet til PF og slo om seg med 52 mill. kr. Det er vel i underkant av 2 mill. kr pr. politidistrikt. Det er mye mulig at det kommer politikraft ut av det, men det er, med respekt å melde, ikke spesielt imponerende. Det er mulig statsråden blir imponert over seg selv i speilet, men det kan ikke være mange andre som blir spesielt imponert over det.

Ellers skal jeg slutte meg til dem som sier at det i all hovedsak er stor grad av enighet i justisdebatten i Norge. Hvis vi tar 5–10 pst. på begge yttersidene, er det nyanser vi er uenige om. Det synes jeg er bra, for det er på en måte et kvalitetstegn. Hvis det ikke var uenighet, hadde debattene blitt desto kjedeligere. I så måte er jeg glad for at vi har politisk uenighet, for det er det som skaper dynamikken, det skaper politikken, og det er det som er grunnlaget for valg – og snart er det valg.

Presidenten: Representanten Anne Marit Bjørnflaten har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Anne Marit Bjørnflaten(A) [14:30:09]: Jeg opplever at opposisjonen prøver å skape et bilde av at det er først nå vi har tatt fatt i bemanningsutfordringene i politiet. Det er helt feil. Hvis ikke representanten Ellingsen har fått med seg at det f.eks. har vært en opptrapping av antall politistudenter over år, som fører til at det til neste år vil komme ut over 100 flere politistudenter, synes jeg det er trist.

Til representanten Horne: Det kan jo være at virkelighetsbildet til Horne ikke stemmer overens med virkeligheten.

Jeg har også lyst til å kommentere representanten Hornes uttalelser om DNA-satsingen. Jeg ble veldig overrasket da jeg hørte den, for så vidt jeg kan erindre, var det en enstemmig komité som pekte på behovet for å bygge opp et miljø i Tromsø. En av grunnene til det var at vi også ønsket å bygge opp et tilbud der man kunne ha et utdanningsløp parallelt med at en bygde opp analysekapasiteten. Jeg lurar på om dette er helt nye signaler fra Fremskrittspartiet når det gjelder DNA-satsingen, som vi tidligere har vært enige om.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 6.

(Votering, sjå side 971)

Sak nr. 7 [14:31:25]

Forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag, slik at man åpner for at kommunene i politivedtekter kan innføre regler om bortvising av personer som driver med aggressiv og sjenerende prostitusjon.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 977)

Sak nr. 8 [14:31:40]

Forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at loven følges opp med forskning og evaluering slik at Stortinget kan få seg forelagt en egen sak om dette etter at loven har virket i to år.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 977)

Sak nr. 9 [14:31:48]

Forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig plan for å styrke hjelpetilbudet til de prostituerte, som blant annet inneholder etablering av et oppsøkende lavterskel terapitilbud og styrking av frivillige organisasjoner som driver hjelpetilbud rettet mot prostitusjonsmiljøene.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, sjå side 977)

Sak nr. 10 [14:31:57]

Forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum på vegne av Venstre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008 (jf. Innst. O. nr. 3):

«Stortinget ber Regjeringen sette ned et utvalg hvor blant annet representanter fra PRO-sentret og prostitusjonsmiljøet er representert. Utvalget skal utarbeide retningslinjer for treffsikre sosiale tiltak for å få kvinner og menn ut av prostitusjon i dialog med dem som er mest berørt, og slik at de selv er delaktige i utforming av tiltakene.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 977)

Sak nr. 11 [14:32:07]

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 59/2008 av 25. april 2008 om innlemming i EØS-avtalen av direktiv 2007/36/EF om utøvelsen av visse aksjonærrettigheter i selskaper som er notert på regulert markeds plass (Innst. S. nr. 52 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 77 (2007–2008))

Morten Ørsal Johansen (FrP) [14:33:07]: Dette er et direktiv som er en oppfølging av kommisjonens handlingsplan fra mai 2003 som skal være med og modernisere og harmonisere regelverkene innen EU og EØS når det gjelder generalforsamlinger i aksjeselskaper. Det som bl.a. er lagt inn her, er at man skal kunne avgi stemme enten, slik det har vært, i egen person eller gjennom en representant, eller ved bruk av elektroniske midler. Dette er en modernisering og en fornying i forhold til det som har vært. Norge har kommet ganske langt i dette arbeidet, og det blir å implementere dette på en måte som gjør at hele EU omfattes av regelverket. Dette letter aksjonærens muligheter til å være aktive eiere i selskaper selv om den geografiske avstanden mellom aksjeselskapene og eierne er stor. Som sagt, dette er noe som Norge har kommet langt med, og som nå hele EØS blir en del av.

Det er verdt å merke seg at det er en enstemmig komité som går inn for innstillingen, men representantene fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at det burde ha framkommet klarere av teksten i proposisjonen at de lovendringer som er nødvendige som en følge av direktivet, bare vil ha betydning for allmennaksjeselskaper notert på regulert markeds plass. En ville således ha kunnet unngå eventuelle misforståelser om at alle allmennaksjeselskaper berøres av forslagene i dette direktivet. Disse medlemmene mener også at en lovendring i allmennaksjeloven må gi en tydelig henvisning til «allmennaksjeselskaper notert på regulert markeds plass», slik at det ikke blir noen misforståelser rundt dette.

Hilde Magnusson Lydvo (A) [14:35:17]: Direktivet inneholder regler som er ment å modernisere selskapsretten, og det er en enstemmig komité som går inn for å inn-

føre direktivet. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og SV, vil likevel framheve at aksjeeiere i Norge allerede i stor grad har slike rettigheter som følger av direktivet, men at direktivet gir en noe mer detaljert regulering av rettighetene.

Det at aksjeeiere etter direktivet kan delta på generalforsamlingen ved bruk av elektroniske medier, innebærer imidlertid en viktig endring. Denne endringen styrker aksjeeiernes mulighet til å delta og øve innflytelse på generalforsamlingen.

Komiteens flertall viser til at det er reist spørsmål knyttet til om kravene som følger direktivet, også skal gjelde allmennaksjeselskaper som ikke er børsnotert. Da har vi vist til i vår merknad at dette er drøftet i høringsbrevet fra Justisdepartementet av 4. juli 2008 om gjennomføring av direktiv 2007/36/EF i allmennaksjeloven. Dette spørsmålet vil derfor bli behandlet i forbindelse med odelstingsproposisjonen som omhandler den saken.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 11.

(Votering, sjå side 978)

Sak nr. 12 [14:36:50]

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 58/2008 av 25. april 2008 om innlemming i EØS-avtalen av direktiv 2007/63/EF om kravet til en rapport fra en uavhengig ekspert ved fusjon eller fisjon av allmenne selskaper med begrenset ansvar (Innst. S. nr. 51 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 78 (2007–2008))

Hilde Magnusson Lydvo (A) [14:37:44] (ordfører for saken): Denne saken omhandler innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 58/2008 av 25. april 2008 om innlemming i EØS-avtalen av direktiv 2007/63/EF om kravet til en rapport fra en uavhengig ekspert ved fusjon eller fisjon av allmenne selskaper med begrenset ansvar.

Det er en enstemmig komité som går inn for å innlemme dette direktivet.

Gjennomføringen i norsk rett nødvendiggjør lovendring, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Komiteen ber om at Stortinget gir samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning.

Direktivet innfører en ny nr. 4 i artikkel 10 i direktiv om fusjon av allmenne selskaper med begrenset ansvar, som gjør unntak fra kravet til at uavhengige eksperter skal gjennomgå fusjonsplanen og utarbeide en skriftlig rapport til aksjeeierne. Unntaket gjelder i tilfeller der alle aksjeeierne med stemmerett i selskapene som er involvert i fusjonen, er enige om dette.

Kravet til at en uavhengig ekspert gjennomgår fusjonsplanen og utarbeider en skriftlig rapport til aksjeeierne er gjennomført i norsk rett. Det vil bli nødvendig å innføre et unntak fra kravene for tilfeller der alle aksjeeiere med stemmerett i de involverte selskapene er enige om dette.

Justisdepartementet sendte i april 2007 direktivforslaget fra kommisjonen på høring, og fremmer en egen odelstingsproposisjon med de nødvendige lovendringer, jf. Ot.prp. nr. 78 for 2007–2008. Direktivet vil ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. Det vil imidlertid innebære mulighet for en viss forenkling for selskapene i en fusjonssituasjon.

Komiteen tilrår godkjenning av beslutningen i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/63/EF av 13. november 2007.

Komiteens utkast til innstilling ble 4. november 2008 oversendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen opplyste i brev 12. november 2008 at komiteen ikke hadde merknader til utkastet.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 12.

(Votering, sjå side 978)

Sak nr. 13 [14:40:07]

Innstilling fra forsvarskomiteen om samfunnssikkerhet - samvirke og samordning (Innst. S. nr. 85 (2008–2009), jf. St.meld. nr. 22 (2007–2008))

Signe Øye (A) [14:40:45] (ordfører for saken): Vi skal i dag behandle St.meld. nr. 22 for 2007–2008, om samfunnssikkerhet. Først må jeg ta opp en inkurie på side 38 i innstillingen, der det står:

«Komiteen mener også erfaringene fra opprettelsen av felles nødmeldesentral i Drammen må evalueres før en går videre.»

Det riktige skal være «en felles lokalisering av nødmeldesentralene».

St.meld. nr. 22, om samfunnssikkerhet, er etter min mening en meget omfattende melding. Meldingen er svært viktig og inneholder helt sentrale spørsmål om hvordan vi kan samordne og styrke krisehåndteringen og planlegge for ulykker og katastrofer både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Derfor mener vel vi som har jobbet med denne meldingen, at det er synd at den ikke har fått enda mer oppmerksomhet. For jeg er helt overbevist om at de temaene som tas opp i meldingen, hadde fortjent en enda bredere samfunnsdebatt.

De mest sentrale elementene i meldingen er:

- styrking og omstilling av Sivilforsvaret
- klimaproblemene, som blir mer og mer aktuelle også her i landet
- lovfesting av kommunal beredskapsplikt
- satsing på frivillige organisasjoner
- NVE som nasjonal skredetat
- døgnvakt på helikopterbasene

Jeg er i hvert fall svært glad for at Regjeringen med denne meldingen har løftet fram klimatrusselen som en stadig større trussel mot samfunnet vårt. En undersøkelse i fjor viste at åtte av ti nordmenn tror at de kan bli rammet av en naturkatastrofe. Folk flest opplever dette som mer

sannsynlig enn å bli utsatt for fugleinfluensa, matvarekrise eller en terroraksjon. Hvorfor det? Jo, jeg tror at folk er kloke. De tror på forskerne, som sier at klimaendringene i verden påvirker naturen også her hjemme, at utslippene av klimagasser i atmosfæren påvirker temperaturen i luften og i havet, og at enhver økning i temperaturen påvirker havstrømmer, vindretninger, nedbør og mye mer. Derfor tenker folk flest at det kan være en sammenheng mellom klimaendringene og f.eks. flommen i Drammenselva i fjor sommer, eller langvarig tørke, som medførte at vi på Sørlandet fikk den største skogbrannen i landet siden annen verdenskrig.

Det er snart bare Fremskrittspartiet som ikke tror på klimaforskerne. De lytter heller til sveisere fra Sverige, som forteller at FNs klimapanel ikke vet hva de driver med. De nekter å ta virkeligheten inn over seg, fordi vi ikke har alle svarene – ennå.

Arbeiderpartiet har en helt annen innfallsvinkel. Vi tror at klimaendringene er en realitet, at de ikke forsvinner av seg selv, og at vi må handle nå for å minimere konsekvensene. Det synes jeg Regjeringen har fått klart fram i denne viktige stortingsmeldingen.

Å ivareta samfunnssikkerheten handler ikke bare om klimaendringer og naturkatastrofer. Det handler ikke bare om å håndtere hendelser og kriser raskt og effektivt. Det handler også om å forebygge hendelser og kriser. Det handler om å forebygge aksjoner mot viktige samfunnsinstitusjoner og terroranslag på norsk jord.

Alle offentlige etater har ansvar for beredskap, sikkerhet og krisehåndtering innenfor sitt eget område, og dette prinsippet er det viktig å holde fast ved. Ingen er bedre egnet til å håndtere en pandemi enn helsesektoren, og ingen er bedre egnet til å forebygge svikt i kraftforsyningen enn kraftsektoren selv. Men når en krise oppstår, er det avgjørende at kommunikasjonen mellom de ulike etatene går raskt.

Derfor er jeg glad for at Regjeringen er i gang med å bygge ut det nye felles kommunikasjonssambandet mellom nødetatene, og at dette nye nødnettet også på sikt kan bygges ut til å omfatte andre aktører, som f.eks. frivillige organisasjoner og Sivilforsvaret. Dette vil gi en viktig tverrsektoriell mulighet for kommunikasjon som er helt avgjørende når ulykker og katastrofer inntreffer.

Det leder meg over til arbeidet med et felles nødnummer for nødetatene. Dette spørsmålet har vært drøftet bredt i komiteen, og det har også vært betydelig fokus på det under den åpne høringen, og ikke minst i media. Det er en enstemmig innstilling fra komiteen om nødnummer.

Det er gode grunner for å mene at det kan være enklere med kun ett nødnummer, f.eks. 112, som er det som brukes i mange land i Europa. Samtidig er det viktig å lytte til etatenes syn på dette. Det er spesielt AMK-sentralenes talspersoner som mener vi vil få en dårligere tjeneste ved å samle tjenestene til ett nummer. Derfor mener komiteen at dette må tillegges betydelig vekt. Det er også slik at Regjeringen fortsatt jobber med dette spørsmålet, og at det i den forbindelse er nedsatt et interdepartementalt utvalg som skal komme med sine anbefalinger i løpet av 2009. I tillegg vil det være viktig å innhente erfaringe-

ne fra samlokaliseringprosjektet i Drammen. Komiteen ber derfor Regjeringen komme tilbake til Stortinget etter at ytterligere utredninger er gjort.

Jeg vil også i dag skryte av den innsatsen som de frivillige hjelpemannskapene gjør i redningsarbeid her i landet. I den ene ulykken etter den andre jobber de side om side med Sivilforsvaret og nød- og redningstjenesten. Vi så det i Øvre Eiker i fjor sommer, og vi så det i Ålesund i mars. Vi kan ikke klare oss uten dem.

Jeg synes derfor det er helt på sin plass at Regjeringen gikk inn for å doble tilskuddet til de frivillige organisasjonene i redningstjenesten i inneværende år samt å øke satsene for deltakelse. Det er også tegnet en egen yrkesskade-forsikring som gjelder trening, øvelser og aksjoner.

Komiteen er opptatt av at man strekker seg så langt som mulig for å opprettholde den dugnadsånden som råder blant disse organisasjonene. Det må i årene framover satses på stimulerende tiltak som kan sikre rekruttering og ikke minst ivareta den høye kompetansen som de frivillige organisasjonene besitter.

Et annet viktig område som vil styrke rollen til de frivillige, er at de får en plass i HRS/LRS-sammenheng. Disse tilrådingene har en samlet komité sluttet seg til.

Jeg tror jeg har hele komiteen bak meg når jeg sier at vi ikke kan understreke sterkt nok den viktige rollen som Sivilforsvaret har i sin funksjon som statens forsterkningsressurs ved ulykker og katastrofer. Det er i den sammenheng viktig at Sivilforsvaret har den bekledning og det utstyr som er nødvendig for at de skal kunne gjøre en god og profesjonell jobb. Sivilforsvaret brukes faktisk mer og mer som en ressurs for nød- og redningsetatene, og Regjeringen har også gjennomført en tilpasning av mannskapsstyrken. Dette er tiltak som vi alle støtter fullt ut.

Det har vært vanskelige diskusjoner i komiteen om lokaliseringen av Sivilforsvarets kompetansesentre. Arbeiderpartiet mener at disse sentrene i hovedsak skal benyttes til å dekke Sivilforsvarets behov, men at det også er viktig å bevare beredskaps- og kompetansesentre som både offentlig sektor, redningsetatene og næringslivet kan benytte. Arbeiderpartiet og SV går derfor ikke inn for å samlokalisere Vagle leir i Sandnes med Starum, slik det er foreslått i meldingen nå. Etter vårt syn er det godt gjort både fra fylkesmannen i Rogaland og andre at det faktisk er et reelt behov for å beholde leiren der den ligger i dag.

Til slutt litt om det kommunale brannvernet og HV.

Komiteen er enig i at det i enkelte sammenhenger kan være riktig å opprette interkommunale brannvern, og at det samlet sett vil gi en bedre beskyttelse for innbyggerne enn ett brannvern i hver kommune. Et problem er imidlertid at brannvernet i de små kommunene blir dyrere ved sammen slåing. Komiteen ber derfor Regjeringen på et eller annet vis prøve å stimulere til at flere små kommunale brannvern slås sammen.

Heimevernet utgjør i dag en stor og viktig ressurs for nød- og redningsetatene dersom ulykker og katastrofer skulle inntreffe. HV bistår flere ganger årlig med mannskaper og ressurser i store og ofte kompliserte ulykker og katastrofer.

HV har gjennom de siste årene blitt tilført utstyr som gjør at de kan være en svært viktig ressurs. Jeg er imidlertid noe bekymret over at terskelen for å be om bistand fra HV synes å være noe høy, og at dette skyldes at det er en manglende forståelse og tolkning av bistandsinstruksen. Arbeiderpartiet vil derfor jobbe for at det blir en større omforent forståelse lokalt og regionalt av når man kan be om bistand fra HV, slik at man når ulykken først er inntruffet, er klar over hvilke ressurser man har mulighet for å rekvirere.

Saken har også vært til behandling i justiskomiteen. Det har framkommet en del merknader, og jeg regner med at man vil redegjøre for disse.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Sahl (KrF) [14:52:28]: Det er stor enighet i merknadene til samfunnssikkerhetsmeldingen, og det er all grunn til å glede seg over at det er stor enighet om det som nå er lagt inn, og om at vi skal ha en god satsning på samfunnssikkerhet.

Kristelig Folkeparti er opptatt av dette med frivillige organisasjoners plass innenfor samfunnssikkerhetsfeltet. Her er det også grunn til å skryte av det som Regjeringen nå er kommet med av økte midler til frivillige organisasjoner. Men Kristelig Folkeparti setter spørsmålsteget ved dette med nødnett. Det er ikke kommet noen klare meldinger om at frivillige organisasjoner også skal få tilgang til nødnett.

Vi har i finansinnstillingen fremmet forslag om skattefritak for gaver til frivillige organisasjoner og også om moms frittak for frivillige organisasjoner, som vil bety en betydelig styrking av økonomien. Vil Arbeiderpartiet gå inn for det?

Signe Øye (A) [14:53:40]: Når det gjelder de områdene som representanten Sahl tar opp her, er jo det områder som hører hjemme i en budsjettdebatt og i Finansdepartementet, så vi har ikke drøftet det når vi har behandlet denne meldingen. Denne meldingen går jo mer på overordnede tiltak og på hvordan vi klarer å samordne og få til en effektiv rednings- og nødtjeneste her i landet. Når det gjelder de områdene som representanten her tar opp, mener jeg, som sagt, at de hører hjemme i en budsjettdebatt, og de var også oppe da vi debatterte statsbudsjettet for noen dager siden.

Per Ove Width (FrP) [14:54:38]: Signe Øye gjør som de fleste i Arbeiderpartiet gjør: De gjør et stort nummer av at vi i Fremskrittspartiet ikke ubetinget legger oss det vi kaller flate for de påstander som er framsatt i forbindelse med klimaspørsmål. Det gjør tydeligvis Arbeiderpartiet. Men jeg legger merke til at Signe Øye i sin argumentasjon stadig bruker ordene «vi tror», «det kan være» og «muligens».

Da lurer jeg på, siden hun er så sikker i dette spørsmålet og mener at Fremskrittspartiet tar så fullstendig feil: Hva vet hun om dette som vi ikke vet? Jeg kan nesten spørre: Har hun løst klimaspørsmålet? Hun legger altså til grunn

en god del ting som hun antakeligvis ikke kan svare på, og mener at vi støtter oss til sveisere i Sverige. Det synes jeg ikke er noen særlig parlamentarisk framstilling.

Signe Øye (A) [14:55:42]: Når jeg sier at «vi tror» – og muligens er det vel nettopp det jeg sier – er det fordi vi ikke er skråsikre på alle områder i denne saken. Men det er så mye som peker i retning av at klimaendringene er store, kommer til å bli store og kommer til å bli enda større hvis vi ikke gjør noe med dette, så derfor tar vi problemet på alvor.

Men hvis man leser gjennom hele innstillingen, ser man jo helt tydelig at Fremskrittspartiet har store problemer. På noen områder går dere ut av merknadene, på noen områder er dere inne i merknadene, for dere vet nå egentlig ikke hvilken side dere skal være på. Inntrykket vi får ved gjennomlesing av hele innstillingen, er at det liksom begynner å halte, at dere også har lyst til å være med på merknadene og erkjenne at klimaendringene er noe som opptar oss, og noe som vi må ta på alvor.

Per Ove Width (FrP) [14:56:42]: Da vil jeg gjerne spørre: Hvor er det vi går ut og inn, som Signe Øye tydeligvis peker på? Jeg vet ikke hvor vi går ut og inn av merknadene. Hva er det hun støtter seg til når hun er så skråsikker på hva årsaken til disse klimaendringene er?

Signe Øye (A) [14:57:05]: Jeg kan ikke begynne å lese opp hele innstillingen, for den er ganske lang, men det er bare på ett sted dere går ut, og på alle de andre stedene der vi påpeker klimaendringene, er dere inne sammen med oss.

Det er jo nettopp det jeg sier, at vi ikke er skråsikre, men det er så mange tegn som tilsier at vi må ta dette på alvor. Vi har så mange forskere, og også FNs klimapanel, å støtte oss til at vi føler oss ganske sikre på at dette er noe vi må ta på alvor. Det er det man gjør også i denne meldingen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Per Roar Bredvold (FrP) [14:58:09]: Fremskrittspartiet er opptatt av at vårt samfunn skal være best mulig rustet til å møte uforutsette katastrofer og kriser, det være seg menneskeskapte eller tilfeller som har andre årsaker.

Fremskrittspartiet har vært og er opptatt av at både forsvar, politi, helsevesen og andre offentlige aktører skal ha gode nok økonomiske vilkår til å ivareta samfunnssikkerhetsaspektet. Det er viktig at det utarbeides rutiner og annet formelt samarbeid mellom de ulike samfunnsaktører, slik at vår totale beredskap blir rettet inn på en best mulig måte der det måtte være behov for det. Formelt samarbeid mellom ulike offentlige institusjoner, slik som forsvar og politi, blir stadig viktigere i en verden der trusler og utfordringer ofte skifter karakter.

Fremskrittspartiet mener at Nasjonal sikkerhetsmyndighet, NSM, har en spesiell funksjon i så måte. Med den avhengighet vi har av IKT i vårt samfunn, er det spesielt viktig at vi er forberedt på Cyber Warfare og andre trus-

ler mot kritisk infrastruktur. Vi ønsker i så måte at Regjeringen utarbeider en nasjonal strategi for å sikre at landet står best mulig rustet mot et mulig Cyber Attack. Derfor ønsker Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til NSM kraftig.

Fremskrittspartiet er også opptatt av at organisasjoner som Heimevernet og Sivilforsvaret blir tilpasset de nye trusselbilder, og at det innledes et tettere samarbeid mellom disse organisasjonene. Sivilforsvaret har vist at de kan levere høy kompetanse også utenfor Norges grenser, og det samme gjelder Heimevernet gjennom de tjenestegjørende i Afghanistan. Sivilforsvaret trenger, i likhet med Heimevernet, en lokal tilknytning for å inneha nødvendig lokalkunnskap innenfor sine hovedansvarsområder. Fremskrittspartiet ønsker derfor å beholde dagens kompetansesentre både i Trondheim, på Starum samt i Vagleleiren i Sandnes.

Fremskrittspartiet håper at det videre arbeidet for økt bevissthet og koordinering vedrørende samfunnssikkerhet vil være fruktbart, og at det medfører et mer robust samfunn med tanke på ulike trusler mot vårt samfunn.

St.meld. nr. 22 for 2007–2008 spenner over et veldig stort spekter, bl.a. beredskap og krisehåndtering på sentralt nivå, beredskap på lokalt og regionalt nivå, NVE som forvaltningsorgan for skredforebygging, naturhendelser, bortfall av samfunnskritisk infrastruktur, pandemi, terror og annen sikkerhetstruende aktivitet, ulykker med farlige stoffer, utfordringer i nordområdene, elektronisk kommunikasjon, satellittbasert kommunikasjon og navigasjon, kraft, vann og avløp, olje og gass, transport, bank og finans, matforsyning, kulturminner og symboler og tverrsektorielle virkemidler for å sikre kritisk infrastruktur. I tillegg kommer redningstjenesten, nødetatene, Sivilforsvaret og støttesystemer for rednings- og beredskapssituasjoner. Om ikke dette var nok: Forsvarets bistand til politiet, sivilmilitært samarbeid i operasjoner utenfor Norge og, enda mer, sivilt beredskapssamarbeid i NATO og internasjonal krisehåndtering. Det er altså et stort område. Dette vil si at vi kunne ha debattert denne saken i hele dag hvis det hadde vært mulig – og hvert kapittel er viktig.

En sak som komiteen hadde på høring, og som man snakket om, gjaldt et felles nødnummer og en felles nød-meldesentral. En var for dette eller imot dette. Nå skal ikke Stortinget ta noen avgjørelse i denne saken ennå, men Stortinget vil bli forelagt saken på en egnet måte etter ytterligere utredninger. Dette høres fornuftig ut, og Fremskrittspartiet aksepterer det. I denne sammenheng er det viktig at man også hører på land som har dette systemet, og som vet hvordan det fungerer.

Ellers er det mange ting man kan snakke om i dag. Fremskrittspartiet har i sine merknader sammen med Høyre etterlyst en utredning og kartlegging av hvordan politireserven kan benyttes på en bedre måte enn tilfellet er i dag. Vi mener at en forsterket politireserve benyttet på en riktig måte kan utgjøre en betydelig ressurs for samfunnet i en krisesituasjon.

Man kan her fortsette med Sivilforsvaret og det behovet de har for å modernisere. Sivilforsvaret må tilpasse seg dagens og framtidens behov hvis de skal kunne ivareta

sin funksjon som forsterkningsressurs på en relevant måte. Det er et stort behov for å skifte ut gammelt utstyr med nytt utstyr som matcher de utfordringene Sivilforsvaret har.

Et annet tema som det kan nevnes litt mer om blant mange andre, er vår vannforsyning. Denne er mange steder sårbar på grunn av gamle rør og en infrastruktur som med letthet kan slå ut store befolkningsområder ved sabotasje, uhell eller katastrofer.

Da vil jeg fremme Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Per Roar Bredvold har teke opp dei forslaga han refererte til.

Jan Petersen (H) [15:03:42] (komiteens leder): Under høringene av denne meldingen var det én dominerende sak, og det var innføring av et felles nødnummer. Dette spørsmålet er nå for så vidt tatt ut av den kontroversielle sfære ved at komiteen ønsker å få erfaringene fra en samlokalisering av sentraler i Drammen. Da er det riktig som saksordføreren sier, at det er all grunn til å beklage at det ikke er offentlig oppmerksomhet om noe særlig mer enn dette. Jeg er enig med henne i at dette er en viktig melding, men det tilhører vel en av politikkenes mange lover at når det er bred enighet, blir det ingen stor oppmerksomhet. Men jeg har lyst til å gi saksordføreren ros for at hun nettopp har sett muligheten for å dra denne saken frem til en så bred enighet som det er blitt, og jeg tror det er en betydelig styrke.

Men det står likevel en del viktige spørsmål igjen, og jeg vil understreke noen av dem. Et av dem er den merknaden komiteen har, knyttet til Justisdepartementets samordningsansvar. Riksrevisjonen har påpekt betydelige svakheter, og jeg vil gjerne understreke behovet for at disse må utbedres, og at resultatet må meldes tilbake til Stortinget.

Ellers er det enkelte ting som sitter ganske tydelig etter arbeidet med meldingen. En av dem er betydningen av Sivilforsvaret. Jeg sier med ikke så ganske lite selvkritikk at jeg tror nok altfor få av oss har tatt Sivilforsvarets oppgaver og rammebetingelser på tilstrekkelig alvor. Jeg tror vi må konstatere at Sivilforsvaret er kjørt ganske langt ned når det gjelder bevilgninger, noe som bl.a. har gitt seg uttrykk i nesten helt elementære mangler på utstyr. Det kan ikke fortsette. Min fraksjon i forsvarskomiteen tar kanskje et beskjedent grep, med dog et grep, i morgendagens innstilling om forsvarsbudsjettet for 2009, hvor vi foreslår tilført 20 mill. kr til vernebekledning. Jeg tror og håper at dette kan være noe som kan følges opp i 2010-budsjettet ved at det tilføres mer midler til Sivilforsvaret. Vi trenger simpelthen å ta dette på større alvor.

Når det gjelder spørsmålet om kompetanseutvikling, vil jeg vise til den merknaden Høyre har i innstillingen. Vi ønsker en helhetlig konsekvens- og kostnadsanalyse. Jeg må legge til at det i dette ligger at vi ikke nå ønsker å gjøre noen endringer i de eksisterende sentra før vi har fått en slik helhetlig gjennomgang. Det betyr at selv om ikke vi er forslagstiller, vil vi subsidiært slutte oss til Fremskrittspartiets forslag, nr. 1, for vi ønsker altså ikke noen forandringer her før vi har fått denne gjennomgangen.

Så har jeg lyst til å si ganske kort at jeg tror spørsmå-

let om terrortrussel er noe som bør løftes frem. Jeg sitter med en litt urolig følelse av at vi i det norske samfunn ikke tar terrorspørsmålet på tilstrekkelig alvor. Vi ble jo igjen minnet om at dette er et verdensomspennende fenomen, sist i Mumbai, hvor det ifølge pressen faktisk var på nære nippet at også en norsk statsborger ble rammet. Altfor mange her hjemme har vel den følelsen at terrorisme liksom er en amerikansk bekymring knyttet til 11. september 2001. Men vi skal huske på at i årene etterpå har dette rammet Europa og andre deler av verden gjentatte ganger, og vi har ikke noe brev på at ikke dette enten kan ramme oss her hjemme eller ramme norske statsborgere og interesser i utlandet. Derfor er det nødvendig å ha dette høyt på vår dagsorden.

Når det så gjelder dissensene, vil jeg bare kort bemerke følgende: Vi tar ikke stilling til det som sies om planloven, for den saken ligger til behandling i en annen komité. Når det gjelder politireserven og befolkningsvarsling, hvor Høyre tar dissens, vil en senere taler komme tilbake til dette.

Men jeg har lyst til å knytte noen kommentarer til dissensene om klima, i håp om at dette ikke er et privat oppgjør mellom de to nestlederne i komiteen, men at det er mulig å få lov til å delta. Jeg har nemlig litt problemer med å forstå Fremskrittspartiets merknad. Jeg ser at partiet går ut av merknaden om den generelle bekymring komiteen har, men man melder seg jo inn med stor kraft i bekymringen om miljøutfordringene i nord, i arktisk område. Her er man meget bekymret for at virkningene vil vise seg vesentlig raskere enn når det gjelder det globale klimaet. Det betegnes som «en trussel mot folks livsgrunnlag og mot kystsamfunnene i nord». Dette er jo ganske sterke – og jeg får si ganske velkomne – erkjennelser fra Fremskrittspartiets side. Hvis man skal tolke dette på en maksimalt velvillig måte, er det vel at Fremskrittspartiet har skjønt at hvis de noensinne har tenkt seg i nærheten av regjeringskontorene, er de i så fall nødt til – med mindre de skulle få rent flertall her i salen – å akseptere klimaforliket i Stortinget som en arbeidsforutsetning for den regjering som da måtte komme, ja før man endog begynner å forhandle om noe som helst. Det er vel den glideflukten som Fremskrittspartiet her er i ferd med å foreta, og jeg for min del ønsker glideflukten hjertelig velkommen.

Når det så gjelder forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet, er jeg litt i stuss over det. Jeg oppfatter at regjeringspartienes merknader langt på vei besvarer den problemstilling som her er tatt opp. Det er jo ikke slik at noen av oss har noe problem med å understreke at det må foreligge omfattende planer mot faren for «cyber attack», men Stortinget bør jo ikke i utrensmål slå inn åpne dører, som vi nok har hatt en tendens til å gjøre. Det er bakgrunnen for at jeg ikke har villet stille meg bak dette forslaget. Men jeg håper det vil være mulig i løpet av behandlingen her i salen å komme frem til rimelig enighet om hva vi står overfor, og da som sagt uten at det blir behov for å slå inn åpne dører.

Så avslutningsvis: Jeg vil understreke den merknad komiteen har, knyttet til redningshelikoptrene. For det er ikke noen tvil om at det her uttrykkes atskillig bekymring. Jeg

må ærlig si at jeg nok hele tiden har vært sterkt i sterk tvil om det fornuftige i den nye runden Regjeringen har bestemt seg for å gå. Jeg er ikke sikker på om den er godt begrunnet. Det vi i hvert fall vet, er at den tar ytterligere tid. Det gjør at vi henger ved dagens Sea King-helikoptre lenger enn nødvendig – og en enstemmig komité skriver at de «nærmer seg utdatering og er dyre i vedlikehold». Vi vet samtidig at de har en begrenset rekkevidde i forhold til alternativene. Derfor understreker jeg det komiteen sier, at anskaffelsen av nye redningshelikoptre må forseres.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Ove Width (FrP) [15:12:25]: Jeg hadde egentlig tenkt at dette skulle være en debatt mellom de to nestlederne, men siden lederen har kastet seg innpå, kunne jeg tenke meg å fremsette noen argumenter i forhold til det han sa. Han slår nemlig kategorisk fast at Fremskrittspartiet faktisk ikke forstår dette – det er mitt inntrykk. Men når jeg leser i innstillingen, som Høyre også har vært med på, står det jo at «klimaendringer kan utgjøre en trussel», at det «kan medføre» og at det «kan være klimarelatert». Hvordan kan da komitélederen være så sikker på at det er slik som han tydeligvis vil gi inntrykk av? Jeg leser på side 33 i innstillingen under Risiko-, trussel- og sårbarhetsbildet.

Jan Petersen (H) [15:13:24]: Først: Tusen takk for at jeg får lov til å delta i denne debatten.

Jeg hadde håpet at Width nå ville bekrefte at han er i ferd med å innlede glideflukten mot et regjeringssamarbeid, men det skjønner jeg at han ikke er – og det er i og for seg greit nok for mitt vedkommende, det har jeg vel aldri lagt skjul på.

Når det gjelder selve substansen, vil jeg bare understreke at Fremskrittspartiet selv, i merknaden om Arktis, bruker ordet «kan». Jeg tror på mange måter at det er fornuftig, for vi mangler selvfølgelig en del kunnskap på dette området. Men poenget er at selv om vi mangler kunnskap, må ikke dette hindre oss i å handle. Gjør vi ikke det, kommer vi til å påføre kloden og vårt miljø uopprettelige skader. Det er jo det som har ligget under klimaforliket, og det er derfor det er så viktig å gjøre det. Jeg håper at Fremskrittspartiet ikke vil sitte stille helt til krisen allerede er irreversibel. Den er kommet langt nok som det er.

Presidenten: Fleire har ikke bedt om ordet til replikk.

Bjørn Jacobsen (SV) [15:14:44]: Denne samfunns- og sikkerhetsmeldinga har undertittelen «samvirke og samordning». Vi veit at vi bruker mange ressursar på samfunnssikkerheit, men om det er god nok samordning, kan vi heile tida stille spørsmål om – organiserer ein dette på ein god nok måte?

Den førre samfunns- og sikkerhetsmeldinga hadde som undertittel «Samfunnssikkerhet og sivilt-militært samarbeid», og den debatten var ikkje minst prega av terrorfaren, som også representanten Petersen tok opp som eit tema. Det er ingen tvil om at vi da fekk slått fast at terrornedkjemping er ei sivil oppgåve. Det er sjølvsagt

også ei politioppgåve. Så det har vi fått rimeleg godt på plass.

Så er det ingen tvil om at klima er ein del av samfunns-sikkerheitsarbeidet. Om vi går til Sverige og ser på deira «forsvarsberedning», og om vi går til USA og ser på trusselbiletta deira, er klimaet sjølvsagt på topp 10-lista. Det er slått klart fast for alle. Vi veit at dette også gjev seg utslag i lokale avgjerder i heile Noregs land, f.eks. når det gjeld kor ein skal plassere eit sjukehus. Tør ein plassere eit sjukehus i strandkanten? Det gjer ein ikkje. I Molde flytta ein sjukehuset ti kilometer nettopp fordi ein ikkje torde å leggje det der det kunne bli ei flodbølge. Ein flytta det dit det kan liggje viss havnivået skulle stige.

Vi veit at det er mange som skal sørgje for sikkerheita til det norske folk, og vi har over lang tid bygd opp store ressursar for å få dette til. Men er samvirket godt nok, og blir dette samordna godt nok, slik at ressursane kjem folk til gode? Ei stor hending som vi hadde her i Noreg for nokre år sidan, kunne ein oppsummere slik: Kvifor ringde ingen til politimeisteren i Troms? Det var Elektron-saka. Politimeisteren opptredde som litt foruretta. Det folk sat igjen med av inntrykk, var at her var det ikkje samordna godt nok. Her var ein litt usikker på kven som hadde ansvaret. Ingen var i tvil om at dette gjekk opp på høgste nivå i landet – ingen tvil om det. Samtidig ville ein ikkje gjere saka meir politisert enn godt var. Men vi bør bli endå flinkare til å utnytte ressursane på best mogleg måte.

Vi har også sett ved mindre, lokale redningsoperasjonar at forholdet mellom Heimevernet, Sivilforsvaret og sivile organisasjonar har vore litt uklart. Dei ulike aktørane har vore usikre på si rolle: Skal vi vere med der? Til kva tid skal vi tre inn? Kven er det som leier dette? Vi veit at vi er dyktige på dette i samband med fylkesmannen og kommunane si rolle – men har vi øvd nok på det, og er det klar nok og god nok juridisk bakgrunn for å utnytte ressursane på best mogleg måte?

Vi har sett nokre eksempel på at dette kan vi bli endå betre på, og eg stolar fullt og heilt på at statsråden gjer det beste han kan for å få dette til. Slik som meldinga ligg føre no, er det ikkje noko i vegen for at det beste skulle kunne skje. Men her må ein også leggje til grunn at det er dei lokale sjølve som må vete kva dei skal ta ansvaret for, slik at vi held oppe det såkalla nærleiksprinsippet – at alle kriser skal tolkast på lågast mogleg nivå. Så veit vi at ansvarsprinsippet og likskapsprinsippet ligg til grunn. Der har det ikkje vore nokre endringar. Her er det gode moglegheiter for dei som vil, til å gjere det dei kan lokalt.

Vi veit at klimaet også delvis spelar inn i forhold til dette med ras. Vi har i Møre og Romsdal store utfordringar, ikkje minst i Stranda kommune. Her overvaker vi situasjonen. Vi seier frå til folk. Vi har hatt ei stor øving, der statsråden og fleire andre var til stades, slik at vi gjennom det gjev tryggleik til folk, at vi faktisk prøver å følgje med. Viss den eventuelle store krisa skulle oppstå i Storfjorden, veit vi at vi må kunne evakuere, og då må vi kunne varsle. Men vi er der oppe. Vi har løyvd dei pengane som skal til, og vi har fått til eit slags nasjonalt rassikringscenter når det gjeld den type ras. At ein no også går inn og seier

at NVE skal ha det overordna ansvaret, er vi veldig godt nøgde med.

Så skal vi også ha i mente at det kan vere noko å hente i plan- og bygningsloven, for «gamlingane», som vi seier der eg kjem frå, bygde ikkje der det var fare for ras. Dei bygde ikkje der det var fare for flaum. Vi har kanskje med våre teknologiske framsteg gått litt «på tross av» naturen, pluss at naturen oppfører seg meir ekstremt no enn før. Det er viktig å få ei grundig behandling av dette i dei kommunale etatane, slik at ein ikkje byggjer der ein veit det kan komme flaum eller ras. Det trur eg denne meldinga legg opp til på ein veldig god måte.

Når det gjeld eit felles nødnummer, vil eg seie kort at vi frå SV si side er veldig positive til det. Det går igjen ut på det å kunne bruke ressursane til felles beste. Dette må vere mogleg. Vi registrerer dei innspela som har komme frå nokre i helsevesenet. No ventar vi på arbeidsutvalet, så får vi sjå om vi får til ei best mogleg avgjerd for å få bruke ressursane på best mogleg måte.

Så vil eg heilt til slutt seie at eg er veldig glad for at vi har fått til ein felles merknad om sivilt-militært samarbeid – igjen, utnytte ressursar i Forsvaret og mellom dei sivile her heime, i totalforsvaret, og sjølvsagt ute i internasjonale operasjonar. Vi ser at det som skjer i Afghanistan, kan vere begynninga på ei samordning mellom bistandsorganisasjonar – nasjonale og utanlandske – for å få gode proporsjonar mellom det militære bidraget og sjølvsagt politi- og bistandsorganisasjonar. Her kan vi vere med på å gjere noko banebrytande. Derfor høyrer det sjølvsagt heime i ei samfunns- og sikkerheitsmelding, for det vil kunne utgjere auka sikkerheit både for dei sivile i dei landa vi er i, og sjølvsagt for det sivile og militære personellet frå Noreg som er til stades.

Eirin Falde hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [15:22:13]: Regjeringspartiene, inklusiv SV, går inn for en samlokalisering av kompetansesenteret på Granåsen ved Trondheim og kompetansesenteret på Starum. Jeg trodde at SV var for et sterkt og styrket sivilforsvar, og at de ikke ville gå inn for noe slikt. Det er jo sagt litt om økonomi, men det er en urealistisk økonomisk gevinst i dette, og alt handler vel kanskje ikke om penger heller. Så jeg er litt forbauset over at SV er med på den samlokaliseringen.

Bjørn Jacobsen (SV) [15:22:47]: Samvirke, samordning og – i det tilfellet som representanten Bredvold nemner – samlokalisering kan nettopp vere med på å styrkje Sivilforsvaret. Derfor går vi inn for den biten. Så ventar vi sjølvsagt på brannmeldinga om m.a. det som skal skje i Rogaland.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Jan Sahl (KrF) [15:23:26]: For Kristelig Folkeparti var det viktig at samordningsansvaret for samfunnets si-

vile sikkerhet ble lagt til Justis- og politidepartementet. Dette samordningsansvaret ble tydeliggjort og styrket ved bl.a. etableringen av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og ved å gi Nasjonal sikkerhetsmyndighet faglig rapporteringslinje til Justis- og politidepartementet. Nå skal samordningsrollen tydeliggjøres og avgrenses i en revisjon av retningslinjene, og samordningsrollen skal styrkes. Det er bra.

Den gode oppslutningen om frivillige organisasjoner har lenge kjennetegnet det norske samfunnet. Norge har drøyt 4,7 millioner innbyggere. Norske frivillige lag og foreninger har tre ganger så mange medlemmer. Dessverre gjør Regjeringen generelt sett altfor lite for å belønne og oppmuntre den enorme idealismen og dugnadsånden som finnes i det norske folk – på tross av at frivillige utgjør en betydelig ressurs i det norske samfunnet. Det er bra at en samlet komité anerkjenner de frivillige organisasjonenes innsats og betydning i denne sammenheng. De frivillige redningsorganisasjonene stiller med lokalkjente mannskaper og utgjør et viktig element i den norske redningstjenesten. De frivillige organisasjonene er altså en integrert del av den norske redningstjenesten, og de offentlige nødetatene er avhengige av deres ressurser.

Det er bra at det nå tas noen grep for de frivillige, men etter Kristelig Folkepartis mening har vi ennå noen steg å ta før vi kan si oss fornøyd med det offentlige bidraget til de frivillige organisasjonene.

Sivilforsvaret er statens forsterkningsressurs, som skal bistå nød- og redningsetatene ved ulykker, katastrofer og kriser. For at Sivilforsvaret skal kunne være i stand til å ivareta dette samfunnsansvaret, må Sivilforsvaret opprustes og moderniseres – og det haster. De siste årene har Sivilforsvaret ikke hatt penger til å erstatte gammelt og utslitt materiell, til å lære opp tilstrekkelig med nye mannskaper og til å trene hele hovedinnsatsstyrken. Det meste av materiellet til Sivilforsvarets katastrofeinnsatsavdelinger er 40 år gammelt. Mannskapsuniformene er godt brukt i 30 år. Da sier det seg selv at de er rimelig slitte og gir liten beskyttelse. Det er lite verne- og sikkerhetsutstyr tilgjengelig. Sivilforsvaret mangler kjøretøyer, lensepumper, strømaggregater og sanitetsmaterieell.

Kristelig Folkeparti er opptatt av at denne situasjonen må endres. Nytt materiell må på plass. Øvingsbudsjettet må økes. Sivilforsvaret trenger modernisering nå.

Kristelig Folkeparti vil advare sterkt mot innføring av et felles nødnummer. Vi er klar over at et interdepartementalt utvalg arbeider med saken, og at det er behov for å høre om andre lands erfaringer og lytte til råd fra berørte parter. Men advarslene fra helsesektoren er klare og tydelige, og disse veier tungt i den avgjørelse Kristelig Folkeparti skal ta på dette området.

I den forrige samfunnssikkerhetsmeldingen ble det lagt opp til å videreføre utprøving og å komme videre i prosessen med å utvikle telefonbasert befolkningsvarsling. Det er skuffende og foruroligende at disse prosessene har stoppet opp. Teknologien er på plass. Bedre varsling kan redde liv og forenkle myndighetenes arbeid radikalt dersom en krise skulle oppstå. Her handler det om beredskap. Tyfonvarslingen må suppleres med annen befolkningsvarsling.

Nordområdene er gjenstand for økende internasjonal oppmerksomhet på grunn av konkurranse om strategiske råvarer. Det gir sikkerhetspolitiske utfordringer. Men vi står også overfor alvorlige og omfattende miljøutfordringer i de samme områdene. På sikt kan disse representere en trussel mot livsgrunnlaget for kystsamfunnene i nord.

Regjeringen har nylig presentert en oppsummering av sin nordområdesatsing i et hefte som etter Kristelig Folkepartis syn inneholder lite konkret om den nordområdesatsingen som var lovt. Men, rett skal være rett, oljevernberedskapen i nord er styrket. En ny redningsavtale mellom Norge, Sverige, Finland og Russland er ferdig forhandlet, men ennå ikke undertegnet. Døgnkontinuerlig tilstedevakt ved redningshelikoptertjenesten i Bodø er på plass. Men ut fra Kristelig Folkepartis synspunkt er det mye som gjenstår før vi på samfunnssikkerhetsområdet er å jour med de store utfordringene som de strategisk viktige nordområdene byr på. Det gjelder suverenitetshevdelse i en tid med økende internasjonal oppmerksomhet grunnet konkurranse om strategiske råvarer som olje og gass og, ikke minst, kampen om de enorme og fornybare fiskeressursene i disse områdene. I tillegg har vi på miljøområdet store utfordringer som representerer en trussel både mot folk og mot kystsamfunnene.

Det er ingen grunn til å hvile på sine laurbær når det gjelder samfunnssikkerhet i nordområdene. Hvis Regjeringen for alvor mener at nordområdene er Norges viktigste satsingsområde i årene som kommer, må det kraftig lut til.

Første fase av nødnettutbyggingen er i gang. Det er bra. Det har i lang tid vært jobbet for å erstatte de gamle analoge sambandene som politi, brannvesen og helsevesen har. Målet er et landsdekkende samband som kan håndtere ethvert kommunikasjonsbehov hos nødetatene når de trenger det, og der de trenger det.

Moderne radiokommunikasjon er en helt nødvendig innsatsfaktor, enten det gjelder i møte med organisert kriminalitet, eller det gjelder håndtering av større ulykker og kompliserte redningsoppdrag.

En samlet overgang fra analog til digital teknologi gir samtidig en historisk mulighet til å samle alle i et felles kommunikasjonsnett for nød- og beredskapsstatene. For Kristelig Folkeparti har det ved tidligere anledninger vært viktig å understreke at trinn 1 må etterfølges av trinn 2.

Hele landet, ikke bare Østlandet, skal ha nytt nødnett. Dessuten har Kristelig Folkeparti hele veien understreket at frivillige organisasjoner må ha tilgang til det samme felles nødnettsambandet.

De frivillige organisasjonene er avhengige av et godt samband for å kunne være en effektiv og god samarbeidspartner for de offentlige nød- og beredskapsstatene. For Kristelig Folkeparti er det et viktig poeng at organisasjonene får være med, og at de involveres i arbeidet og får den nødvendige opplæring, slik at de kan benytte seg av nødnettet.

Klimaendringer kan utgjøre en trussel mot kritisk infrastruktur. Vi vet at klimaendringene vil skape store utfordringer i sikkerhets- og beredskapssammenheng i tiden framover. Vi har sett ekstremvær, skogbranner, alvorlige

ras og skredulykker. Dette må tas på alvor. Det er bra at det nå er nedsatt en koordineringsgruppe på departementsnivå, slik Stortinget tidligere har bedt om.

I transportsektoren er klimaendringene allerede en utfordring, og det er spesielt i forbindelse med ras og skred vi ser det. For Kristelig Folkeparti er derfor rassikring et prioritert område. Dessuten er vi opptatt av å sikre en god og helhetlig forskning om de klimaendringene som vi står overfor.

Det er for øvrig positivt at komiteen i innstillingen tar med seg et poeng, noe som også ble understreket ved behandlingen av den forrige samfunnssikkerhetsmeldingen, nemlig at alle departementene må følge opp, slik at hver enkelt sektor gjennomgår sitt beredskapsregelverk, og forbedrer dette der det måtte være behov for det. Det er helt grunnleggende viktig at sikkerhets- og beredskapstenkning er en del av alle samfunnsområder. Det er mange deler av det sivile samfunn som har mye å lære av Forsvaret i så henseende.

Til slutt: Kristelig Folkeparti vil stemme for forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet.

André N. Skjelstad (V) [15:32:55]: Venstre sitter heller ikke i forsvarskomiteen, så jeg tenkte jeg skulle si noen ord i saken.

Jeg synes at det er bra at innstillingen er såpass samlet. Jeg synes også det er gledelig at det er en samlet komité som uttaler seg om frivillige organisasjoners viktige rolle, og for Venstre er samfunnet mer enn staten.

Jeg har noen kommentarer til det med personopplysninger. Vi synes at IT-sikkerheten er for dårlig. Kombinert med at det samles inn stadig mer enkeltopplysninger om den enkelte, er det grunn til å være bekymret.

Ellers er det litt skuffende at Regjeringen ikke ser at politireserven kan utnyttes bedre. Venstre er enig med Regjeringen i at politireserven ikke kan brukes som en kompensasjon for manglende politifolk. Det er den heller ikke ment som. Venstres oppfatning er at politireserven er en ressurs for samfunnet og ikke et alternativ til politiet. Den er et tillegg til nettopp politiet. I dag utgjør politireserven 900 motiverte personer. Tidligere er politireserven brukt med god erfaring i bl.a. kriseøvelser. Det er Venstres syn at en slik bruk kan videreutvikles, og at en kan bruke politireserven til nye oppgaver.

Vi er fornøyd med at det arbeides for et felles nødnummer. Vi har programfestet det, og vi mener at dette vil være et klart enklere system når en trenger hjelp raskt.

Mange har vært innom sivil-militært samarbeid. Jeg har også lyst til å påpeke at en i større grad også bør få samvirket til å fungere sammen med HV, der det er naturlig.

Til slutt har jeg noen merknader til klimaendringene, som skapte en litt ortografisk debatt til å begynne med.

Det er riktig at vi ikke bare har en stor utfordring med ras. Også med den stadige variasjonen i værtyper vil vi ha et stort problem med det en kan kalle leirskred, og etter som det er veldig mye bebyggelse som ligger nær sjøområdene, i det marine området, synes jeg også dette bør tas med og vurderes. Spesielt i Trøndelag ligger mye av be-

byggelsen i det marine området, og det vil være fare for utglidning, eventuelt leirras, i dette området.

Ellers vil jeg kommentere til forslagene som ligger her, at Venstre vil støtte forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Vi deler det samme synet som representanten Petersen, at det er naturlig at en kommer tilbake med en utredning. Men vi stemmer ikke for forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet.

Statsråd Knut Storberget [15:36:03]: Jeg vil aller først få lov til å gi uttrykk for at jeg syns innstillingen fra komiteen er verdifull lesning, og at alle har gjort en god jobb. Det sier jeg først og fremst fordi jeg mener at dette feltet fortjener stor og bred politisk oppslutning. Derfor mener jeg også at alle partier ser ut til å ha strukket seg langt for å få til enighet på de fleste punkter. Det tror jeg er veldig viktig, fordi dette for det første er fundamentale prinsipper i forhold til noen av de alvorligste hendelsene vi kan stå overfor.

Så deler jeg også betraktninger som representanten Petersen gjorde seg i sitt innlegg, at dette på mange måter er en av de aller viktigste politiske sakene vi står overfor, men saker som får særdeles lite politisk oppmerksomhet. Vi har jobbet mye med det i departementet og i Regjeringa, men vi la fort merke til at da meldingen skulle offentliggjøres, var den ingen kioskvelter i medieforstand. Det er vel helst slik at mediene melder seg på banen hvis det går galt, og da bør man ha gode svar.

Jeg mener at mye av det som komiteen – og komiteene – trekker opp her, bidrar til at vi får bedre svar. Det er viktig av to grunner. For det første står vi overfor ikke mindre utfordringer på samfunnssikkerhetsfeltet – vi står overfor større utfordringer. Jeg er av den oppfatning at det forebyggende arbeidet vi kan gjøre, bl.a. i spørsmålet om klima, er helt avgjørende. Man kan gjerne være uenig i det mer faktamessige grunnlaget i forhold til klimautvikling, men når vi diskuterer det i et samfunnmessig perspektiv, bør vi operere etter føre var-prinsippet. Vi bør på mange måter la bevisvilen komme samfunnssikkerheten til gode. Derfor er jeg helt enig med de av representantene som har gitt uttrykk for at man skal understreke klima som en veldig viktig bakgrunnsfaktor når vi skal se på samfunnssikkerhet i framtida. Det første er altså at denne meldingen behandler særdeles alvorlig situasjoner, potensielt alvorlige situasjoner.

Det andre som gjør denne meldingen og denne behandlingen i Stortinget viktig, og som også gjør det til veldig viktig politikk, er at – slik jeg oppfatter det – både meldingen og innstillingen har reelle politiske føringer i seg som har stor betydning for budsjett – enten det er sivilforsvarsutstyr, sivilforsvarsstyrke, organiseringen av Sivilforsvaret, eller det gjelder den fokuseringen vi gir til frivilligheten, politiet, Forsvaret, Heimevernet, og til spørsmålet om nødnett, som er viktige politiske utfordringer for oss, både budsjettmessig og ellers. Slik sett skulle jeg nok ønsket meg at vi hadde hatt større oppmerksomhet rundt dette, fordi det fortjener mer oppmerksomhet. Læreren kan sjelden skyldes på dem som møter til timen, for at det er stort fravær, så vi får i hvert fall si at de som er her, har bidratt til å gjøre jobben.

Regjeringas viktigste oppgave i forhold til dette er å forebygge. Dersom hendelser og kriser likevel oppstår, er målsettingen at de skal håndteres raskt og effektivt ved bruk av samfunnets nasjonale ressurser, klare strukturer og ansvarsforhold, klare kommandolinjer mellom sivile og militære aktører – der har det etter mitt skjønn blitt bedre, vi har hatt ufordringer, men det har blitt bedre – og tilstrekkelig kompetanse på alle nivå.

Denne stortingsmeldingen tar jo for seg samfunnssikkerhet med spesiell vekt på de store og sammensatte hendelsene med stor samfunnmessig konsekvens, sikkerhet i kritisk infrastruktur og de sikkerhetsmessige utfordringer samfunnet står overfor, og hvilke virkemidler og ressurser som kan settes inn for å forebygge og håndtere slike hendelser. Her har vi alle en rolle å spille på sentralt nivå, men også på lokalt nivå. Kommunene er ansvarlige for å sikre innbyggerne mot naturfarer. Utfordringene ved f.eks. skredfare vil i noen tilfeller være for store til at kommunene klarer å håndtere dem alene. Regjeringa har sett behovet for mer helhetlig, effektiv og styrket bistand til skredforebygging. Regjeringa foreslår derfor i meldingen at statlige forvaltningsoppgaver innen skredforebygging skal ivaretas av NVE.

Regjeringa vil også legge fram et forslag om kommunal beredskapsplikt. Det betyr at alle kommuner nå blir forpliktet til å lage en sektorovergripende risiko- og sårbarhetsanalyse og en beredskapsplan som forteller hvilke tiltak som skal settes inn i ulike typer kriser. Jeg har lyst til å føye til her, når det gjelder kommunenes oppgaver, at vi allerede ser at mange kommuner gjør en usedvanlig god jobb i krisesituasjoner. Enten det gjelder flom, ras eller branner, har vi sett betydelige framskritt, etter min mening, i forhold til hvordan kommunene håndterer slike oppgaver. Ålesund – raset i boligblokka i Fjelltunveien – viste en kommune som tross alt mestret å gjøre mange av disse oppgavene sammen med det statlige apparatet på en veldig god måte når det gjaldt som mest.

Jeg må også nevne at i tillegg til det ordinære konstitusjonelle ansvaret er Justisdepartementet tillagt en samordningsrolle for å sikre en helhetlig og koordinert sivil beredskap. Justisdepartementet har de senere årene lagt vekt på virkemidlene planverk, øvelser og tilsyn med departementene i utøvelsen av samordningsrollen.

Som flere har nevnt, har Riksrevisjonen foretatt en forvaltningsrevisjon av Justisdepartementets samordningsansvar for samfunnssikkerhet. Det ble der påpekt at enkelte departementer opplever Justisdepartementets samordningsrolle som noe uklar. Regjeringa vil bl.a. på bakgrunn av dette revidere retningslinjene for Justisdepartementets samordningsrolle for nettopp å tydeliggjøre og avgrense samordningsrollen. Regjeringa vil videre styrke samordningsrollen ved i større grad å tilrettelegge for å utarbeide nasjonale risiko-, trussel- og sårbarhetsvurderinger som kan utgjøre et felles behandlingsgrunnlag. Det er også behov for i enda større grad å ta initiativ til å klargjøre ansvarsforhold og identifisere eventuelle gråsoner. Jeg vil også føye til: I det daglige er det behov for å styrke den operative samordningsrollen som Justisdepartementet har. Det gjør vi. Det står beskrevet på side 18 i meldingen hva

slags grep som tas i forhold til det, men det tas på høyeste alvor.

Det er kjent at vi fra Justisdepartementets side har etablert Departementenes samordningsråd for samfunnssikkerhet som er et forum for informasjons- og erfaringsutveksling mellom departementene, og som også vil være en viktig bidragsyter i så måte.

Et viktig tema i stortingsmeldingen er beskyttelse av kritisk infrastruktur. Regjeringa vil utrede endringer i eksisterende lovverk for å sikre offentlig eierskap til infrastrukturen i vann- og avløpssektoren og se nærmere på muligheten for at Kystradioen helt eller delvis kan tilbakeføres til staten.

Regjeringa har beskrevet flere strategiske grep for å redusere IKT-sårbarhet og hindre at Norge blir kilde til dataangrep mot andre land. Jeg nevner dette spesielt opp mot Fremskrittspartiets forslag nr. 2. Koordineringsutvalget for forebyggende informasjonssikkerhet bidrar til overordnet styring og koordinering av strategi i arbeidet. Det er lagt fram nasjonale retningslinjer for offentlige myndigheter og virksomheter.

Norsk senter for informasjonssikring, NorSIS, ble etablert i 2006, samtidig som NorCERT ble etablert under Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Disse to organene ble opprettet for å følge opp Regjeringas helhetlige satsing på informasjonssikkerhet. Jeg er opptatt av dette arbeidet og kommer til å følge det svært nøye. Jeg mener at Fremskrittspartiets forslag nr. 2 ivaretas gjennom det som NorCERT og NSM nå bl.a. jobber med. Jeg vil jo kanskje oppfordre Fremskrittspartiet til å gjøre det om til et oversendelsesforslag. Det er ingen grunn til å stemme det ned av formmessige grunner, for å si det pent. Jeg skal i hvert fall gjøre hva jeg kan for å følge opp det arbeidet overfor de organer som nettopp jobber med den typen kritisk infrastruktur. Det er all grunn til å ha fokus på dette.

Så bare noen ord mot slutten: Samfunnet er helt avhengig av den tida og de ressurser som de frivillige organisasjonene bidrar med. Regjeringa vil derfor legge til rette for at frivillige organisasjoner skal være sentrale bidragsytere og supplement til offentlige tjenester, og at de beste elementene fra dugnadsånden videreføres i samfunnssikkerhetsarbeidet.

Representanten Sahl sa noe beskjedent at det var tatt noen grep, og det er det. Det er foretatt en dobling av støtten til de frivillige organisasjonene som jobber med redning. Jeg mener at det er helt avgjørende. Den har stått stille altfor lenge. Refusjonssatsene for frivillig arbeid er økt med 35 pst., og vi har ambisjoner om at de skal jevnlig korrigeres og ikke stå stille i 8–10 år, som de vel hadde gjort inntil i fjor. Og man skal ha tilfredsstillende forsikringsordninger, slik at man ikke tar unødig økonomisk risiko ved å delta i så viktig samfunnsarbeid. Jeg mener det er viktige grep for å sikre de frivillige.

Så bare kort om redningshelikoptertjenesten: De grep som nå tas med hensyn til redningshelikoptertjenesten, er helt avgjørende både når det gjelder tilstedevaktene og den nye basen som kommer i Florø, og ikke minst det som nå skal skje i forbindelse med innkjøpsprosessen av nye red-

ningshelikoptre. Jeg merker meg hva komiteen sier i så måte, og skal hensynta det i det videre arbeidet.

Jeg er helt enig med representanten Petersen når han gir uttrykk for at man over tid vel har hatt for dårlig politisk fokus på Sivilforsvarets oppgaver. Det er en betimelig påminnelse til oss alle. Jeg har hver uke en gjennomgang av hvor mye Sivilforsvaret er ute og hjelper mennesker. Det er ikke lenger en passiv tjeneste. Det er flere og flere som deltar i veldig viktige og krevende operasjoner, både for å finne mennesker og redde menneskeliv. Det er grunn til å understreke Sivilforsvarets betydning når det gjelder de oppgavene som diskuteres i bl.a. denne meldingen. Det er bakgrunnen for at vi har foreslått en styrking av Sivilforsvaret. Den er beskjeden, må jeg medgi, for å kunne starte innkjøp av nytt utstyr. Det trengs! Der har vi budsjettmessige utfordringer som vi må ta på alvor i årene som kommer, helt åpenbart. Men jeg mener at den omstillingen og den tilpasning som nå skjer, både når det gjelder sivilforsvarsleire og omlegging av skolevirksomheten i Sivilforsvaret, er veldig riktig og nyttig med tanke på et moderne sivilforsvar. Det vil bidra til god logistikk, særlig på Starum når det gjelder utstyr og dess like, og ikke minst med hensyn til den kompetanseoppbygging som trengs.

Begrepet «samfunnssikkerhet» favner bredt. I dag må vi i større grad forberede oss på et bredt spekter av hendelser, ikke bare militære trusler. Vi må være rustet for konsekvenser av klimaendringer, naturkatastrofer, pandemier, ulykker med farlige stoffer, bortfall av kritisk infrastruktur, for å nevne noen. Det er også nevnt terrorisme. Da er vi helt avhengige av å styrke det gode samarbeidet og samvirket som allerede foreligger mellom innbyggere, husholdninger, frivillige organisasjoner, etater og virksomheter. Jeg synes vi faktisk har kommet langt på vei i dette arbeidet, men det er fortsatt mye som står igjen, og arbeidet med den stortingsmeldingen og den innstillingen som nå foreligger, synliggjør utfordringene på en god måte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [15:48:24]: Lederen av forsvarskomiteens kommentar til Fremskrittspartiets forslag nr. 2 om at det var å «slå inn åpne dører», får stå for komitélederens egen regning.

Intensjonen vår med å fokusere på bekymringer rundt «cyber crime» og «cyber attack» handler mer om at en god ting ikke kan sies for ofte. Den oppfatningen tror jeg statsråden deler, etter å ha hørt ham før i dag da han snakket om utdanning av flere politistudenter – mer enn en gang.

Ambisjonen må jo være at man samlet sett står best mulig rustet til å håndtere de ulike utfordringene man får. I så måte er jeg glad for at flertallet har vist til at man regner med at Nasjonal sikkerhetsmyndighet skal få til oppdrag å jobbe videre med dette. Jeg går ut fra at NATO vil være en tung premissleverandør i samarbeidet.

Mitt spørsmål til statsråden blir da: Finnes det andre nasjoner utenfor NATO som Norge kan ha et samarbeid med, for å forebygge og møte denne type vesentlige utfordringer?

Statsråd Knut Storberget [15:49:23]: I den globale verden vi lever i, hvor informasjon, særlig via Internett og annen teknologi, flyter friere og friere, er det åpenbart at vi har mye å hente, også fra land utenfor NATO. Samtidig ser vi at norsk justissektor og norsk sivilsektor generelt bare blir mer og mer avhengig av informasjonsflyten, ikke bare i Norge, men også overfor andre land.

Når det gjelder f.eks. etterforskning av svært alvorlig kriminelle handlinger, ser vi at det nå bygges opp systemer, og hvis de skulle falle ut, ville det få betydelige konsekvenser for oss. Det er derfor jeg mener at Fremskrittspartiets forslag har mye godt i seg. Men samtidig henviser jeg til det vi skriver på meldingens side 42, der vi faktisk tydeliggjør at dette er et arbeid vi tar på alvor. Her tror jeg ikke det er nødvendig å konstruere særlig politisk uenighet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Ingrid Heggø (A) [15:50:44]: Soria Moria-erklæringa strekar under at Regjeringa si viktigaste oppgåve er å førebyggja. Meldinga om samfunnsberedskapen handlar bl.a. om korleis vi skal få ei effektiv og rask handtering ved bruk av samfunnet sine nasjonale ressursar og tilstrekkeleg kompetanse på alle område viss det likevel skulle oppstå hendingar og kriser. Bruk av øvingar og oppretting av ei krisestøtteining bidreg til at beredskapen vert styrkt. Eit nytt nødnett bidreg til auka tryggleik for sikker kommunikasjon mellom dei ulike aktørane og etatane med ansvar for samfunnstryggleik.

Eg vil trekkja fram den norske samvirkemodellen, som mangedoblar innsatsen ved kriser og katastrofar. Samarbeid på tvers av sektorar er heilt nausynt for å ha ein god beredskap med tanke på natur og miljøkatastrofar. Dei frivillige spelar faktisk ei nøkkelrolle her. Det er viktig å bevare viljen til frivillig innsats. Den norske redningstenesta er organisert som eit samvirke mellom ei rekkje offentlege etatar og private og dei frivillige organisasjonane. Gjennom å dobla tilskotet frå 6 mill. kr til 12 mill. kr, auka refusjonssatsane og teikna yrkesskadeforsikring har Regjeringa gjeve eit klart signal om at arbeidet i den frivillige redningstenesta er svært verdfullt. I tillegg får vi no på plass redningsfagleg råd, noko som har vore etterspurt i mange år frå dei frivillige organisasjonane.

Det er på sin plass å rosa Regjeringa for den store innsatsen når det gjeld auka ressursar til redningshelikoptertenesta. Vedtaket om døgnkontinuerleg tilstadesvakt vart gjort i 2002. Det er faktisk så langt tilbake. Då den raudgrøne regjeringa overtok i 2005, var det berre Sola som hadde vakt til stades. I dag har alle basane, Banak, Bodø, Ørland og Rygge, vakt til stades med lege.

For å styrkja beredskapen også på Nordvestlandet er bygging av ny base i Florø sett i gang. Denne basen vil vera på plass i 2009 med vakt til stades og lege frå oppstart. For å halda oppe det høge nivået er det til handsaming i Stortinget eit framlegg om ytterlegare styrking med 33,75 mill. kr til redningshelikoptertenesta. Tidsfaktoren er avgjerande for å redda liv, og med desse grepa har Regjeringa sikra døgnkontinuerleg vakt til stades ved alle ba-

sane på fastlandet, heva kvaliteten på tenesta og redusert responstida betydeleg over heile landet.

Det vert òg jobba med å få erstatta dagens Sea King-helikopter, og målet er at nye helikopter skal fasast inn i perioden 2011–2014.

Direktoratet for nødkommunikasjon vart etablert 1. april 2007 og skal eiga og forvalta det nye nødnettet på vegner av staten. Det er inngått avtalar om leveransar, og utbygging av første byggjetrinn for felles digitalt nødnett er sett i gang. Utviklinga av eit avlyttingssikkert digitalt nødsamband vil vera eit viktig verktøy for tryggleiken til personell i nød- og beredskapsstatane og gjera samfunnet betre i stand til å handtera kriser og større hendingar. Det er her viktig at vi også lèt dei frivillige få tilgjenge og verta sette i stand til å gjera seg nytte av dette nødnettet, slik som fleire av talarane før har vore inne på.

Når det gjeld innføring av eit felles nødnummer, er eg heilt samd i at ein skal venta på det interdepartementale arbeidsutvalet sine konklusjonar som kjem til våren. Eg vil understreka at ein ikkje treng å venta på ei full evaluering av prøveprosjektet som er sett i gang i Drammen, men ein bør ta med seg erfaringane derifrå.

Styrking av beredskapen mot terror og sabotasjeaksjonar er viktig. Når vi veit at Noreg forsyner store delar av EU med gass og olje, vil eit anslag mot norske installasjonar i Nordsjøen vera ei høgst aktuell problemstilling. Eit auka og forbetra internasjonalt samarbeid om samfunns-tryggleik og krisehandtering innan ramma av EU, NATO og FN vil også vera eit prioritert område.

Gjennom ei felles analyseining som arbeider med trusselen frå internasjonal terrorisme, er det etablert eit tettare samarbeid mellom Etterretningstenesta og Politiets sikkerheitsteneste.

Når det gjeld spørsmålet om ID-tjuveri, som vart teke opp av Framstegspartiet, meiner eg at dette er eit tema i den nye straffelova som kjem før jul, så det temaet vil vi koma attende til.

Elisabeth Aspaker (H) [15:55:32]: Samfunnssikkerhet er et stort og viktig politikkområde som skal sikre at ulike aktører vet hvordan de skal samhandle når situasjonen eller krisen krever det.

Hendelser av ulike slag, både tilsiktete og utilsiktede, stiller myndighetene overfor store utfordringer. Når det gjelder store tilsiktete hendelser, som terror og alvorlig kriminalitet, har Norge så langt, i motsetning til mange andre land vi kan sammenlikne oss med, heldigvis vært forskånet fra dette i større omfang. Men de senere årene har vi likevel opplevd flere større ulykker og naturkatastrofer som har satt beredskap og organisering på prøve. Norge må med sin geografi, med sin topografi og med sitt til dels tøffe vær og klima påregne at naturkatastrofer, som både flom, skogbrann og skred, fra tid til annen vil oppstå. Vi kan heller ikke utelukke større ulykker som utløser behov for både militær og sivil innsats, slik som store hotellbranner, utblåsingar på oljeplattformene eller fly- og togulykker.

De samlede ressursene innenfor sivilt beredskap, politiet og Forsvaret skal sikre at samfunnet er rustet til å møte utfordringene. Vi må sikre et godt samarbeid mellom sivilt

og militært beredskap og at vi har strukturer som fungerer. For å oppnå dette er det helt avgjørende at aktører som skal fungere innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, er både utstyrt og trent til å kunne fungere godt sammen når det er nødvendig.

Stortinget har de siste to periodene behandlet en rekke saker der samfunnssikkerhet og beredskap har vært hele temaet eller et deltema. Dette er et område hvor det er bred tverrpolitisk enighet om organisering og håndtering, og det er positivt.

På et par punkter skiller imidlertid regjeringspartiene og Høyre lag. Saksordføreren understreket innledningsvis betydningen av god kommunikasjon når krisen er der. Her utfordrer Høyre regjeringspartiene. Det er noe lett antikvarisk, vil jeg si, over dagens tyfonvarslere og at det er det eneste vi skal betjenes av framover, for det finnes jo andre systemer som er langt mer effektive, og som ville være en langt enklere måte å kommunisere med innbyggerne på. Det finnes moderne og effektive varslingsmetoder, med både fast- og mobiltelefonen. Vi ser at andre land, bl.a. Sverige og USA, har besluttet å innføre varslingsav befolkningen via telefon ved ulykker og kriser, og flere land utreder for tiden muligheten til å gjøre dette.

En slik effektiv varslingsav befolkningen, med bruk av moderne teknologi, vil kunne være både et livreddende og skadebegrensende middel som Høyre mener også Norge må ha som ambisjon å ta i bruk. Høyre mener derfor at Justisdepartementet bør igangsette utprøving og klargjøring av kravspesifikasjoner for valg av et system for moderne befolkningsvarslingsav komme tilbake til Stortinget med sak på egnet vis.

Under Øvelse Tyr i Storfjord i oktober ble nye metoder for varslingsav telefon prøvd ut. En varslingsordning som kun baserer seg på tyfoner, er etter Høyres mening lite framtidsrettet, og vi synes faktisk det er rart, når vi nå får en stortingsmelding om samfunnssikkerhet og beredskap til Stortinget, for det skjer verken hvert år eller hver stortingsperiode, at man ikke har tatt i betraktning at det er behov for å oppdatere seg og modernisere seg når det gjelder varslingsav.

En effektiv varslingsav folk bor eller på en eller annen måte befinner seg i utsatte deler av landet, er et viktig element for at folk skal kunne kjenne seg trygge, særlig i områder som er spesielt utsatt for større naturkatastrofer. Jeg tenker f.eks. på fjordene på Vestlandet og i Nord-Norge der det er fare for fjellskred, og der det er satt i gang avansert overvåking.

Fra en justispolitikers synspunkt er det også viktig å løfte fram den viktige forsterkningsressursen Politireserven representerer for samfunnet. Høyre har en rekke ganger etterlyst konkrete planer for å kunne utnytte de ressursene som Politireserven kan tilføre i ulike situasjoner. Men dette synes å ha vært en glemt ressurs hos de rød-grønne. Politireserven består av topp motiverte og høyt kvalifiserte personer som stiller opp når situasjonen krever det. Men det er en forutsetning for å beholde både motivasjonen og kvalifikasjonene at myndighetene sikrer et godt treningstilbud, og at politireserven utstyres skikkelig.

Her har de rød-grønne behov for å gå i tenkeboksen.

Jeg utfordrer statsråden til å la denne meldingen bli et vendepunkt, og at politireserven forhåpentligvis kan gå en lysere framtid i møte etter dette.

Jeg var i den situasjonen at jeg fikk observere den store redningsøvelsen Barents Rescue i 2005. Den utspant seg utenfor Finnmarkskysten, i Barentshavet, og en fikk da se hvilke krav som stilles til mannskap og til utstyr og logistikk i et veldig tynt befolket og værhardt område. Øvelsen var internasjonal, og ble jo en veldig realistisk påminnelse om hva som faktisk kreves når det skjer ulykker og katastrofer i nord.

Derfor er denne stortingsmeldingen viktig, og derfor er det også viktig at vi greier å se bredt og se i sammenheng de totale ressursene som samfunnet har å spille på.

Jeg tror at jeg avslutningsvis vil sammenligne denne stortingsmeldingen med betydningen av å bruke sikkerhetsbelte i bil. Bruker man det, er man også godt beskyttet. Unnlater man det, kan det gå svært galt. Jeg mener at St.meld. nr. 22 er et slags samfunnets sikkerhetsbelte. Det er viktig at meldingen følges opp, og det er viktig at den manifesterer seg i de nødvendige vedtak og i de nødvendige bevilgninger i årene som kommer.

Presidenten: Presidenten vil minne om at den reglementsmessige tiden nå er ute, men foreslår at de siste innleggene blir sluttført på formiddagens møte. Presidenten vil også la det ringe til votering. – Det anses vedtatt.

Tore Nordtun (A) [16:01:49]: Jeg skal være meget kort.

Jeg synes dette er en meget bra melding; det er en melding som har tatt inn over seg de klimaspørsmål og de utfordringene vi står overfor. Her ligger det også mye godt fra klimaforliket. Jeg tror at Sivilforsvaret nå har mye å ta fatt på, og de kommer til å få stadig nye oppgaver i den sammenhengen.

Jeg vil bare ta fatt i to ting. Det ene er – som det også er nevnt, og som miljø- og energikomiteen har vært veldig opptatt av – stabilitet og effektivitet i kraftforsyningen. Det er påpekt av en enstemmig komité at her er det mye ugjort. Vi har bl.a. et ledningsnett som ikke er up-to-date, og som ikke er godt nok. Vi har hatt hendelser både i Steigen i januar og på Sørlandet i 2006, som klart sier at forsyningssikkerheten og tryggheten innenfor elektrisitetsforsyningen ikke er god nok.

Så vil jeg også si meg meget glad for det som ligger i innstillingen fra komiteen om Vagle leir. Jeg tar det som at Vagle leir nå blir opprettholdt og videreført, og at en også vil komme tilbake til denne leirens videre skjebne i stortingsmeldingen om brannsikkerhet og i ny lov om Sivilforsvaret. Det er meget viktig at denne leiren fortsetter i den formen den har i dag og videreutvikles – også i forhold til det sivile næringsliv i området. Det er også påpekt av fylkesmannen og de nærliggende kommunene og fra næringslivet selv hvor viktig det er å ha denne leiren her, med de fagkunnskapene som en besitter til å gjøre en skikkelig jobb innen HMS og andre områder. Så vi sier oss meget glad for det.

Helt avslutningsvis vil jeg si at når det gjelder det som

er skissert om uklarhet i forhold til de ulike ansvarsgruppene, er jeg glad for at man nå tar det opp og foretar en klargjøring og en tydeliggjøring og ansvarsfordeling innenfor det området.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [16:04:18]: Jeg må først si at det var hyggelig at så mange kom for å høre på innlegget mitt. Jeg var heldig med den!

Jeg skal starte med å takke statsråden for en positiv tilbakemelding på forslag nr. 2, og jeg ønsker selvfølgelig å gjøre det om til et oversendelsesforslag.

Så er jeg glad for at komiteen har gjort en såpass god jobb, ikke minst at man har påpekt utfordringer med de nye redningshelikoptrene. Der deler jeg den veien og den retningen som Justisdepartementet har tatt. Jeg synes det er bra at man har sett bort fra enhetshelikoptertanken. Meg bekjent skulle de første av de 90 helikoptrene ha vært levert for fire år siden, og ingen har sett snurten av en rotor av dem ennå i hvert fall.

Så til slutt: Representanten Bjørn Jacobsen tok opp en ting i forhold til koordinering innenfor Redningstjenesten. Det mener jeg er et vesentlig område, hvor man kan gjøre en enda bedre jobb. Der gjør Hovedredningssentralen både i sør og i nord en fantastisk jobb, ikke minst ved å reise rundt og utfordre de lokale redningssentralene. De utfordrer ulike deler av det offentlige tjenesteapparatet på hva slags oppgaver de har når kriser oppstår. Der har vi et potensial som ikke er utnyttet. I så måte skal jeg bare avslutningsvis gi forsvarskomiteen honnør for en vel utført jobb.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 13. (Votering, se side 978)

Presidenten foreslår at Stortinget fatter vedtak i dagens saker før formiddagens møte avsluttes, og ber om Stortingets syn på det. – Det anses vedtatt.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da skal Stortinget votere i sakene nr. 1–13.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Siv Jensen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget forutsetter at stortingsrepresentanter som velges som medlem av Nobelkomiteen, ikke deltar i møter i komiteen før de har fratrudd som medlem av Stortinget.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.09.29)

Komiteen hadde innstilt:

Som medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen velges:

Medlemmer:

For tidsrommet 1. januar 2009–31. desember 2014:

1. Thorbjørn Jagland, Lier
2. Kaci Kullmann Five, Bærum
3. Ågot Valle, Bergen

Varamedlemmer:

For tidsrommet 1. januar 2009–31. desember 2011:

1. Knut Vollebæk, Oslo
2. Christopher Stensaker, Trondheim
3. Sverre Lodgaard, Oslo

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Carl I. Hagen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Per-Kristian Foss på vegne av Høyre

Det votes over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

**«Rammeområde 14
(Konstitusjonelle institusjoner)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Utgifter	
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	8 751 000	
	50	Det kongelige hoff	127 778 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	18 183 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	6 536 000	
	50	H.K.H. Kronprinsens og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	14 753 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	682 000 000	
	32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	59 920 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	126 800 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek ..	1 100 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	10 150 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	43 800 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	8 170 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	428 400 000	
		Totale utgifter		1 546 341 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	5 840 000	
	3	Leieinntekter	2 410 000	
	40	Salg av leiligheter	40 000 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 300 000	
	2	Refusjon utland	1 000 000	
		Totale inntekter		50 550 000»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.10.25)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 2, fra Høyre.
Forslaget lyder:

**«Rammeområde 14
(Konstitusjonelle institusjoner)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	8 751 000	
	50	Det kongelige hoff	127 778 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	18 183 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	6 536 000	
	50	H.K.H. Kronprinsens og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	14 753 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	682 000 000	
	32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	59 920 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	136 800 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek ...	1 100 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	10 150 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	42 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	7 670 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	420 400 000	
		Totale utgifter		1 546 341 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	5 840 000	
	3	Leieinntekter	2 410 000	
	40	Salg av leiligheter	40 000 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 300 000	
	2	Refusjon utland	1 000 000	
		Totale inntekter		50 550 000»

Fremskrittspartiet har varslet at de nå vil støtte dette forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 74 mot 38 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.10.51)

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 14
(Konstitusjonelle institusjoner)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	8 751 000	
	50	Det kongelige hoff	127 778 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	15 683 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	6 536 000	
	50	H.K.H. Kronprinsens og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	14 753 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	682 000 000	
	32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	45	Større utstyrskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	59 920 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	139 300 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek ..	1 100 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	10 150 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	42 300 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	7 670 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	420 400 000	
		Totale utgifter		1 546 341 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	5 840 000	
	3	Leieinntekter	2 410 000	
	40	Salg av leiligheter	40 000 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 300 000	
	2	Refusjon utland	1 000 000	
		Totale inntekter		50 550 000

Votering:

Votering i sak nr. 4

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 3:14 (2007–2008) – Riksrevisjonens undersøkelse av tilbudet til voksne om grunnskoleopplæring og opplæring på videregående nivå – vedlegges protokollen.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

Votering:

Dokument nr. 3:12 (2007–2008) – Riksrevisjonens undersøkelse av elektronisk informasjonsutveksling og tjenestetutvikling i offentlig sektor – vedlegges protokollen.

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

Votering:

Dokument nr. 3:13 (2007–2008) – Riksrevisjonens oppfølgingsundersøkelse av effektiviteten i straffesakskjeden – vedlegges protokollen.

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten er det satt fram 22 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–12, fra Jan Arild Ellingsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 13–16, fra Jan Arild Ellingsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 17–21, fra Elisabeth Aspaker på vegne av Høyre
- forslag nr. 22, fra André N. Skjelstad på vegne av Venstre

Forslagene nr. 1–21 er inntatt i innstillingen på sidene 56 og 57, mens forslag nr. 22 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Det votes over forslag nr. 22, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en forsterket satsing på juridisk grunnforskning.»

Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 61 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.13.12)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 17–19, fra Høyre.

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avklare de nærmere utdanningskravene som skal gjelde for ansatte i sikkerhetsbransjen, og ber om at det fremlegges en fremdriftsplan for dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009. Regjeringen bes spesielt være oppmerksom på de utfordringene mindre selskaper som utelukkende driver ordensvakt/dørvaktjenester står overfor når utdanningskravene skal utformes, slik at de ikke virker reelt konkurransedreivende til fordel for de fire store innenfor bransjen.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og kartlegge nærmere hvordan Politireserven kan brukes til å forsterke og styrke beredskapen i samfunnet, herunder en vurdering av hvilke situasjoner det kan være aktuelt å benytte de ekstra ressursene Politireserven representerer.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om senest i løpet av vårsesjonen 2009 å legge frem nødvendige lovendingsforslag for å sikre at psykisk syke lovbrøyttere ikke

blir en kasteball mellom ulike systemer og politiet må bruke unødige ressurser på en oppgave de ikke er dimensjonert for.»

Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 84 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.13.43)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 20, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 å legge til rette for et eget prøveprosjekt med såkalt «psykebil» i helseregion Sørøst.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 91 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.05)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 21, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag til midlertidig løsning på problemene med manglende funksjonelt utstyr, senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 84 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.28)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 13, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en utredning som viser straffenivået for voldsforbrytelser i Norge sammenliknet med de andre nordiske landene.»

Kristelig Folkeparti har varslet at det ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.56)

Presidenten: Presidenten: Det voterer over forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for en omlegging av Indre Salten fengsel fra å være åpen til lukket institusjon.»

Venstre har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.15.19)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 15 og 16, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en forskrift som sikrer at ingen straffesaker med kjent gjerningsmann blir henlagt.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med et forslag om at voldsoffererstatningens begrensning gjelder offer/pårørende.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.15.40)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 1–12 – med unntak av forslag nr. 8 – fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klarere ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2009.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen «Deep Sea Driller», der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 om å legge frem en beregning av den samfunnsøkonomiske gevinsten med å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler og forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å trappe opp bevilgningene til frivillige og ideelle organisasjoner fremover, som forutsetning for gjennomføring av tilbake-

føringsgarantien og en mer effektiv forebygging av kriminalitet.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med plan om utvidelse av soningskapasiteten i Vestlandsregionen, herunder ved bygging av et mulig nytt fengsel på Haugalandet.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen styrke den eksterne forskningsinnsatsen for å måle innholdet i og effekten av kriminalomsorgens arbeid, herunder innholdet i samfunnsstraffen og med spesielt fokus på lederkompetansen i kriminalomsorgen.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak hvor det totale behovet for ansatte i hele justissektoren vurderes.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å foreta en vurdering av hvorvidt Barnehus i hver helseregion sikrer den nødvendige hjelp uavhengig av geografi.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å igangsette en politistudie etter modell av Forsvarsstudien. Det bør nedsettes et bredt sammensatt utvalg som får som mandat å foreta en grundig analyse av sentrale utviklingstrekk nasjonalt og internasjonalt som påvirker det norske politiets oppgaver og fremtidig mannskaps- og ressursbehov.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag til midlertidig løsning på problemene med manglende funksjonelt utstyr i redningshelikoptrene, senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2009 med en plan som gjør det mulig å gjennomføre stormøter ved alle landets konfliktråd.»

Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.16.12)

Presidenten: Det voterer så over forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede mulige incentivordninger som kan belønne de kommunene som rent faktisk etablerer velfungerende politiråd og SLT-ordninger.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å støtte dette forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 67
mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.16.37)

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 5
(Justis)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	69 083 000	
400		Justisdepartementet		
	1	Driftsutgifter	269 176 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	7 350 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene		
	1	Driftsutgifter	1 375 797 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	52 241 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	65 556 000	
413		Jordskiftedomstolene		
	1	Driftsutgifter	184 972 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 558 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	109 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	42 576 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	1	Driftsutgifter	2 933 785 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	62 228 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 854 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	70	Tilskudd	19 991 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	185 327 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	7 978 287 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	132 562 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	6 703 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	42 038 000	
	70	Tilskudd	7 730 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 529 000	
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	47 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
441	1	Oslo politidistrikt Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 614 601 000	
442	1	Politihøgskolen Driftsutgifter	331 458 000	
445	1	Den høyere påtalemyndighet Driftsutgifter	122 948 000	
446	1	Den militære påtalemyndighet Driftsutgifter	5 389 000	
448	1	Grensekommisæreren Driftsutgifter	5 192 000	
450	1	Sivile vernepliktige Driftsutgifter	77 046 000	
452	1	Sentral krisehåndtering Driftsutgifter	10 492 000	
455	1	Redningstjenesten Driftsutgifter	566 865 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 848 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 022 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	12 748 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	85 054 000	
460	1	Spesialenheten for politisaker Driftsutgifter	29 926 000	
462	1	Tinglysing Driftsutgifter	180 811 000	
466	1	Særskilte straffesaksutgifter m.m. Driftsutgifter	758 949 000	
467	1	Norsk Lovtidend Driftsutgifter	3 853 000	
468	1	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker Driftsutgifter	13 621 000	
470	1	Fri rettshjelp Driftsutgifter	5 854 000	
	70	Fri sakførsel	436 884 000	
	71	Fritt rettsråd	177 747 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	30 282 000	
471	71	Statens erstatningsansvar Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	114 043 000	
	72	Erstatning i anledning av strafforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	17 767 000	
472	1	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre Driftsutgifter	19 142 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	166 127 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
473	1	Statens sivilrettsforvaltning Driftsutgifter	31 271 000	
474	1	Konfliktråd Driftsutgifter	50 366 000	
475	1	Bobehandling Driftsutgifter	47 999 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	7 921 000	
		Totale utgifter		18 644 649 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3400	1	Justisdepartementet Diverse inntekter	81 000	
3410	1	Rettsgebyr Rettsgebyr	178 739 000	
3413	1	Jordskiftedomstolene Saks- og gebyrinntekter	12 944 000	
	2	Sideutgifter	6 632 000	
3430	2	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Arbeidsdriftens inntekter	56 169 000	
	3	Andre inntekter	8 210 000	
	4	Tilskudd	1 574 000	
3432	3	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) Andre inntekter	835 000	
3440	1	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten Gebyrer - pass og våpen	281 600 000	
	2	Refusjoner mv.	224 469 000	
	4	Gebyrer - vaktelskap	1 207 000	
	6	Gebyrer - utlendingssaker	95 535 000	
	7	Gebyrer - sivile gjøremål	465 021 000	
3441	2	Oslo politidistrikt Refusjoner	23 535 000	
	3	Salgsinntekter	198 000	
	5	Personalbarnehage	2 756 000	
3442	2	Politihøgskolen Diverse inntekter	5 722 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	15 982 000	
3450	1	Sivile vernepliktige, driftsinntekter Inntekter av arbeid	27 159 000	
	2	Andre inntekter	484 000	
3455	1	Redningstjenesten Refusjoner	19 779 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3462		Tinglysing		
	1	Gebyrinntekter, borettsregister	60 187 000	
	2	Gebyrinntekter, fast eiendom	1 087 185 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 132 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	209 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	1 089 000	
		Totale inntekter		2 580 433 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 413 post 1	kap. 3413 post 1
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 2
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3 og 6
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5
kap. 442 post 1	kap. 3442 post 2 og 3
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 462 post 1	kap. 3462 post 1
kap. 472 post 1	kap. 3472 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1
kap. 474 post 1	kap. 3474 post 2

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2009 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2009 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2009 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntekter ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2009 kan bestemme førtidsdimittering av mannska-per slik det fremgår i omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

VII

Stortinget ber Regjeringen foreta en totalgjennomgang av kap. 430 post 70, for å sikre god kvalitet og god spredning av tilbudene.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 83 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.17.09)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voterer over forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag, slik at man åpner for at kommunene i politivedtekter kan innføre regler om bortvising av personer som driver med aggressiv og sjenerende prostitusjon.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 74 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.17.48)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det voterer over forslag fra stortingsrepresentant Solveig Horne på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at loven følges opp med forskning og evaluering slik at Stortinget kan få seg forelagt en egen sak om dette etter at loven har virket i to år.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 67 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.18.21)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det voterer over forslag fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal på vegne av Kristelig Folkeparti oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig plan for å styrke hjelpetilbudet til de prostituerte, som blant annet inneholder etablering av et oppsøkende lavterskel terapitilbud og styrking av frivillige organisasjoner som driver hjelpetilbud rettet mot prostitusjonsmiljøene.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 104 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.18.47)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det voterer over forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum på vegne av Venstre oversendt fra Odelstingets møte 20. november 2008:

«Stortinget ber Regjeringen sette ned et utvalg hvor blant annet representanter fra PRO-sentret og prostitusjonsmiljøet er representert. Utvalget skal utarbeide retningslinjer for treffsikre sosiale tiltak for å få kvinner og menn ut av prostitusjon i dialog med dem som er mest berørt, og slik at de selv er delaktige i utforming av tiltakene.»

Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 84 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.19.20)

Votering i sak nr. 11

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 59/2008 av 25. april 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2007/36/EF om utøvelsen av visse aksjonærrettigheter i selskaper som er notert på regulert markedsplass.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 12

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 58 av 25. april 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2007/63/EF om kravet til en rapport fra en uavhengig ekspert ved fusjon eller fisjon av allmenne selskaper med begrenset ansvar.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Under debatten har Per Roar Bredvold satt fram to forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 er omgjort til et oversendelsesforslag, og lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å utarbeide forslag til en nasjonal strategi for å sikre at landet står best mulig rustet mot et mulig «cyber attack».»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det votes over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprettholde dagens kompetansesentra på Granåsen i Trondheim og Starum, og opprettholde Vagle leir i Sandnes.»

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 61 mot 51 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.21.41)

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 22 (2007–2008) – om samfunnssikkerhet – samvirke og samordning – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 14 [16:22:25]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.23.